

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
ÖZEL HUKUK BİLİM DALI

**ABONELİK SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN PARA
ALACAKLARINA ÖZGÜ TAKİP USULÜ**

Yüksek Lisans Tezi

EMİNE ELİF SOYHAN

İstanbul, 2022

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
ÖZEL HUKUK BİLİM DALI

ABONELİK SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN PARA ALACAKLARINA ÖZGÜ TAKİP USULÜ

Yüksek Lisans Tezi

EMİNE ELİF SOYHAN

Danışman: DR. ÖĞR. ÜYESİ EVREN KILIÇOĞLU

İstanbul, 2022

GENEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Emine Elif SOYHAN
Anabilim Dalı : Özel Hukuk
Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Evren KILIÇOĞLU
Tez Türü ve Yılı : Yüksek Lisans - 2022
Anahtar Kelimeler : Merkezi Takip Sistemi,
İcra Takibi,
Abonelik Sözleşmeleri,
Elektronik Takip,
İlamsız İcra,
Abone,
Tüketici,
İcra ve İflas Hukuku

ÖZ

ABONELİK SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN ALACAĞA İLİŞKİN TAKİP USULÜ

7155 sayılı Kanun ile yeni bir ilamsız icra takip usulü düzenlenmiştir. Kanun'un amacı icra dairelerinin artan iş yükünü azaltmak, icra takiplerini daha ucuz, hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır. Bu itibarla, UYAP Portal ile entegre çalışan Merkezi Takip Sistemi(MTS) oluşturulmuş ve icra takiplerinin haciz aşamasına kadarki sürecin buradan yürütülmesi kararlaştırılmıştır. Dolayısıyla bu Kanun kapsamına giren alacaklar için alacaklı vekili tarafından icra dairesine başvurulduğu takdirde icra müdürü talebi derhal reddetmelidir.

6502 sayılı TKHK ve diğer mevzuatlarda düzenlenen abonelik sözleşmeleri kapsamında, satıcı/sağlayıcı tarafından tüketiciye sağlanan mal veya hizmetin faturalandırılmış bedelinin tahsili için alacaklı avukatı MTS üzerinden takip talebini doldurup, gerekli harç ve giderleri ödeyerek icra takibini başlatacaktır. Sistem tarafından otomatik olarak ödeme emri düzenlenip, borçlunun bulunduğu yerdeki ilgili PTT'ye bildirilecektir. İcra takibi MTS üzerinden tamamlanamadığı takdirde, takibe icra dairesinden devam edilecektir.

GENERAL KNOWLEDGE

Name Surname : Emine Elif SOYHAN
Field : Private Law
Supervisor : Asst. Prof. Evren KILICOGLU
Type of Thesis : Master – 2022
Key Words : Central Proceedings System,
Legal Proceeding,
Subscription Agreement,
Electronic Proceeding,
Enforcement without Judgment
Subscriber,
Consumer,
Enforcement And Bankruptcy Law

ABSTRACT

PURSUANCE PROCEDURE FOR THE CREDIT ARISING FROM THE SUBSCRIPTION AGREEMENT

Associated with Law No. 7155, a new executive proceeding without a verdict has been regulated. The purpose of the Law is to reduce the increasing workload of enforcement offices and to ensure that executive proceedings are carried out more cheaply, quickly, and effectively. In this esteem, the Central Tracking System (MTS), which works integrated with the UYAP Portal, has been created and it has been decided to carry out the process of executive proceedings up to the foreclosure stage. Therefore, if the creditor's attorney applies to the debt enforcement office for the receivables within the scope of this Law, the executive director must immediately reject the request.

Within the scope of the subscription agreements regulated in the TKHK numbered 6502 and other legislation, the creditor's lawyer will fill the follow-up request via MTS and start the executive proceedings by paying the necessary fees and expenses for the collection of the invoiced price of the goods or services provided to the consumer by the seller/supplier. A payment order will be automatically issued by the system and notified to the relevant PTT at the location of the debtor. If the executive proceedings cannot be completed via MTS, the follow-up will be continued from the debt enforcement office.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
KISALTMALAR	vi
GİRİŞ	1
1. ABONELİK SÖZLEŞMESİNDEN KAYNAKLANAN PARA ALACAKLARINA ÖZGÜ TAKİP USULÜNE DUYULAN İHTİYAÇ, 7155 SAYILI KANUN'UN KAPSAMI İLE DÜZENLEDİĞİ TAKİP USULÜNÜN NİTELİĞİ VE MERKEZİ TAKİP SİSTEMİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ	3
1.1. Özel Bir Takip Usulüne İhtiyaç Duyulmasının Sebepleri	3
1.1.1. İcra Dairelerinin İş Yükü	4
1.1.2. Küçük Alacakların Takip ve Tahsiline İlişkin Ayrı Bir Usulün Gerekliliği	7
1.1.3. Teknolojik Gelişmelerin Etkisi.....	9
1.1.3.1. E – Devlet Uygulaması	9
1.1.3.2. UYAP Portal	10
1.1.3.3. Elektronik İmza	11
1.1.3.3.1. Elektronik İmzanın Tanımı	11
1.1.3.3.2. Elektronik İmza Çeşitleri	13
1.1.3.3.3. Elektronik İmzanın Özellikleri.....	15
1.1.3.3.4. Güvenlik Elektronik İmzanın Hukuki Niteliği ve Sonuçları	15
1.1.3.3.4.1. Elektronik İmzanın, Islak İmza ile Aynı Hukuki Sonucu Doğurması	16
1.1.3.3.4.2. Elektronik İmza ile Oluşturulan Belgelerin Delil Niteliği	17
1.1.3.3.5. UYAP Portal Kullanımında Güvenli Elektronik İmza ve Elektronik Belge	18
1.2. 7155 Sayılı Kanun'un Kapsamı ve Düzenlediği Takip Usulünün Niteliği ile Merkezi Takip Sisteminin Temel Özellikleri	20
1.2.1. Kanunun Kapsamı, Yürürlüğü ve Zaman Bakımından Uygulanması.....	20
1.2.1.1. Kanunun Kapsamı	20
1.2.1.2. Kanunun Yürürlüğü ve Zaman Bakımından Uygulanması.....	20
1.2.2. Öngörülen Takip Usulünün Niteliği	20
1.2.3. Merkezi Takip Sisteminin Temel Özellikleri	22
1.2.3.1. Merkezi Takip Sistemi'nin Cebri İcra Organizasyonundaki Yeri	22
1.2.3.2. Merkezi Takip Sistemi Bünyesinde Yapılan İcra Takip İşlemleri	23
1.2.3.3. Merkezi Takip Sistemince Yapılan İşlemlerin Denetimi	24

1.2.3.3.1. İdari Denetim	24
1.2.3.3.2. Adli Denetim.....	26
2. TAKİP USULÜNÜN UYGULANMA ŞARTLARI.....	27
2.1. Alacağın Abonelik Sözleşmesinden Doğması	27
2.1.1. Abonelik Sözleşmesinin Tarihi Gelişimi.....	27
2.1.2. Abonelik Sözleşmesinin Tanımı.....	29
2.1.3. Abonelik Sözleşmesinin Unsurları	30
2.1.3.1. Tarafların Anlaşması	30
2.1.3.2. Belirli Mal veya Hizmetin Sürekli veya Düzenli Aralıklarla Sunulması	31
2.1.3.3. Abonelik Ücreti	31
2.1.4. Abonelik Sözleşmesinin Tarafları	32
2.1.4.1. Satıcı veya Sağlayıcı	32
2.1.4.2. Abone	32
2.1.5. Abonelik Sözleşmesinin Şekli	34
2.1.5.1. Şeklin Kapsamı	34
2.1.5.1.1. Yazılı Şekil.....	34
2.1.5.1.2. Mesafeli Sözleşmenin Şekli	35
2.1.5.2. Şekle Aykırılık	36
2.1.6. Abonelik Sözleşmesinin Sona Ermesi.....	36
2.1.6.1. Fesih	37
2.1.6.1.1. Olağan Fesih	37
2.1.6.1.2. Olağanüstü Fesih.....	38
2.1.6.1.3. Feshin Şekli.....	38
2.1.6.1.4. Feshin Sonuçları.....	39
2.2. Alacağın Abonelik Sözleşmesinin İfası Amacıyla Tüketicinin Kullanımına Sunulup Bedeli Faturaya Yansıtılan Mal veya Hizmetten Kaynaklanması.....	40
2.3. Alacağın Para Alacağı Olması	41
2.4. Takibin Avukat Tarafından Başlatılması	41
3. TAKİP USULÜNÜN AŞAMALARI.....	43
3.1. Takip Talebi	43
3.1.1. Takip Talebinin İçeriği	43
3.1.1.1. Alacaklının veya Avukatının Münhasıran MTS ile İlişkilendirilmiş ve Banka Tarafından Sadece Bu Borç İçin Özgülenmiş Hesap Numarası.....	44
3.1.1.2. Takip Dayanağı Belgelerin Tarih ve Numarası ile Alacağın Son Ödeme Tarihi	45

3.1.1.3. Haciz ve Müteakip İşlemler İçin Yetkili İcra Dairesi	47
3.1.2. Takibin MTS Üzerinden Başlaması	48
3.1.3. Avukatla Takip Edilme Zorunluluğu.....	48
3.2. Ödeme Emri	49
3.2.1. Ödeme Emrinin Niteliği	50
3.2.2. Ödeme Emrinin İçeriği	51
3.2.2.1. Ödemenin, Alacaklının veya Avukatının MTS ile İlişkilendirilmiş Hesap Numarasına Yapılması	51
3.2.2.2. İmzaya İtirazın Düzenlenmemiş Olması	52
3.2.2.3. Sadece Yetkiye İtiraz Halinde, Yeniden Ödeme Emri Gönderilmeden Alacaklının Talebiyle Borçlunun Yetkili Gösterdiği veya Mahkemece Yetkili Görülen İcra Dairesinde Takibe Devam Edilmesi.....	53
3.2.2.4. Mal Beyanına İlişkin İhtara Yer Verilmemiş Olması	54
3.2.2.5. İtirazın Herhangi Bir İcra Dairesi Aracılığıyla veya Güvenli Elektronik İmza ile MTS Üzerinden Yapılabilmesi.....	54
3.2.3. Ödeme Emrinin Düzenlenmesi ve Tebligat Usulü	55
3.2.4. Ödeme Emrine İtiraz	56
3.2.4.1. İtirazın Süresi ve Şekli	56
3.2.4.2. İtiraz Dilekçesinin Alacaklıya Tebliği	59
3.2.4.3. İtiraz Sebepleri	60
3.2.4.3.1. Yetkiye İtiraz.....	60
3.2.4.3.2. Borca İtiraz.....	62
3.2.4.3.3. İmzaya İtiraz	62
3.2.4.4. İtirazın Etkisi	63
3.2.4.5. Gecikmiş İtiraz	63
3.3. İtirazın Bertaraf Edilmesi ve Takibin Kesinleşmesi	65
3.3.1. İtirazın Bertaraf Edilmesi	65
3.3.1.1. İtirazın Kaldırılması Prosedürü	65
3.3.1.1.1. İtirazın Geçici Kaldırılması.....	66
3.3.1.1.2. İtirazın Kesin Kaldırılması.....	67
3.3.1.2. İtirazın İptali Davası.....	68
3.3.2. Takibin Kesinleşmesi Üzerine Takibe İcra Dairesinde Devam Edilmesi ve Haciz Talebi	69
3.4. Takibin Sona Ermesi.....	71
3.4.1. Ödeme.....	71
3.4.1.1. Ödeme Süresi İçinde Ödeme.....	73

3.4.1.2. Ödeme Süresinden Sonra Ödeme.....	74
3.4.2. Kısmi Ödeme.....	74
3.4.3. Taksitle Ödeme.....	75
3.4.4. Takipten Feragat.....	75
4. TAKİP HARÇLARI ve MASRAFLARI	76
4.1. Takip Harçları	76
4.1.1. Merkezi Takip Sistemi Harcı.....	76
4.1.2. Başvurma, Peşin, Tahsil, Cezaevi ve Vekaletname Suret Harçları	77
4.1.2.1. İcraya Başvurma Harcı.....	78
4.1.2.2. Peşin Harç	78
4.1.2.3. Tahsil Harcı	79
4.1.2.4. Cezaevi Harcı	79
4.1.2.5. Vekaletname Suret Harcı	80
4.2. Takip Masrafları.....	81
4.2.1. Tebligat Giderleri	81
4.2.2. Vekâlet Ücreti.....	81
5. MERKEZİ TAKİP SİSTEMİ ve İLGİLİ KAYITLAR ile MERKEZİ TAKİP SİSTEMİNİN KULLANIMI	83
5.1. Merkezi Takip Sistemine İlişkin Sair Hükümler	83
5.1.1. MTS İşleri ile İlgili Yetkili İcra Dairesi	83
5.1.2. MTS Bakım, Onarım ve Güncelleme Çalışmaları.....	83
5.1.3. Geçiş ve Yürürlük Hükümü ile Hüküm Bulunmayan Haller	84
5.1.3.1. Geçiş Hükümü.....	84
5.1.3.2. Yürürlük Hükümü	84
5.1.3.3. Hüküm Bulunmayan Haller	85
5.2. Merkezi Takip Sistemiyle İlgili Kayıtlar	85
5.2.1. Tebliğ Mazbatasının Kaydı ve Muhafazası.....	85
5.2.2. İtiraz Dilekçesinin Kaydı ve Muhafazası	86
5.3. Merkezi Takip Sisteminin Kullanımı.....	86
5.3.1. Vakıfbank MTS Hesabının Açtırılması.....	86
5.3.2. Avukat Kaydının Yapılması	86
5.3.3. Takibin Başlatılması.....	87
5.3.3.1. Dosya/Takip Bilgileri.....	87
5.3.3.2. Taraf Bilgileri.....	88
5.3.3.2.1. Alacaklı Bilgileri.....	88

5.3.3.2.2. Borçlu Bilgileri	89
5.3.3.3. İlamsız Bilgileri	89
5.3.3.4. Takip Talebi Oluşturma	90
5.3.3.5. Evrak Gönderme	90
5.3.3.6. Takip Harcının Ödenmesi	91
5.3.3.7. Tebligat Gönderimi	91
5.3.4. Dosya Sorgulama ve Görüntüleme.....	92
5.3.4.1. Tebligat Bilgileri	92
5.3.4.2. İcra Takibi Başlatma	93
5.3.4.3. Dosya Kapatma	93
SONUÇ	94
KAYNAKÇA.....	99

KISALTMALAR

AAÜT	: Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi
AB	: Avrupa Birliği
AHBVÜHD	: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
ASKATK	: Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun (7155 sayılı Kanun)
ASPAK	: Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun (7155 sayılı Kanun)
ASPAY	: Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Yönetmelik
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Av.	: Avukat
Av. K.	: Avukatlık Kanunu
bkz.	: Bakınız
BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
BATİDER	: Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
BİGM	: Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü
BM	: Birleşmiş Milletler
BÜHFD	: Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
C.	: Cilt
c.	: Cümle
Çev.	: Çeviri
DEÜHFD	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
dn.	: Dipnot

Dr.	: Doktor
E.	: Esas
EİK	: Elektronik İmza Kanunu
E.T.	: Erişim Tarihi
ETKK	: Elektronik Ticaret Koordinasyon Kurulu
f.	: Fıkra
FFFK	: 6361 Sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu
GÜHFD	: Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
HD.	: Hukuk Dairesi
HGK	: Hukuk Genel Kurulu
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HUMK	: Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
IBAN	: International Bank Account Number
İBK	: İçtihadı Birleştirme Kararı
İKÜHFD	: İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
K.	: Karar
Krş.	: Karşıt
KVKK	: Kişisel Verilen Koruma Kurumu
m.	: madde
MERNİS	: Merkezi Nüfus İdare Sistemi
MERSİS	: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi
MİHDER	: Medeni Usul ve İcra – İflas Hukuku Dergisi

MTN	: Merkezi Takip Numarası
MTS	: Merkezi Takip Sistemi
MÜHFHAD	: Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi
OCSB	: Online Certificate Status Protocol
Prof.	: Profesör
PTT	: Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SÜHFD	: Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
T.	: Tarih
TBB	: Türkiye Barolar Birliği
TBBD	: Türkiye Barolar Birliği Dergisi
TBK	: Türk Borçlar Kanunu
TC	: Türkiye Cumhuriyeti
Teb. K.	: Tebligat Kanunu
TKHK	: Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
UNCITRAL	: Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Komisyonu
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
vd.	: ve devamı
Y.	: Yargıtay

GİRİŞ

İcra dairelerindeki iş yükünün gün geçtikçe artması ve iş yükünü arttıran takiplerin ekseriyetinin abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan küçük meblağlı takipler olması sebebiyle bu soruna çözüm arayışları başlanmıştır. Bu çözüm arayışında teknolojik gelişmelerin yaşanmasıyla birlikte, kamu kurum ve kuruluşlarına e-devlet üzerinden ulaşılabilir olması, UYAP Portal ile e-adalet anlayışına geçen hukuk sisteminde dava ve takiplerin internet üzerinden başlatılması da dikkate alınmıştır. Ezcümle, abonelik sözleşmelerinden doğan alacaklar için 7155 sayılı Kanun ile yeni bir takip usulü ihdas edilmiş ve bu kanunla UYAP Portal ile entegre çalışan bir Merkezi Takip Sistemi (MTS) oluşturulmuştur. Çalışmamız kapsamında MTS üzerinden başlatılacak bu takipler, kısaca MTS takibi olarak ifade edilecektir.

MTS takiplerinde, takibin işleyişi bakımından bazı konularda genel hükümlerden farklı bir ayrıma gidilmiştir. Örneğin, MTS takipleri mutlaka alacaklının avukatı tarafından başlatılır. Takip talebinde genel hükümlerden farklı olarak alacaklı veya vekilinin MTS'ye özgülenmiş Vakıfbank Hesabının yer alması, yetkili icra dairesinin takip talebinde ayrıca gösterilmesi gerekir. Bunun yanı sıra, ödeme emrinde takip talebinde belirtilen alacaklı veya vekilinin banka hesabına ödeme yapılması ihtarı yer alırken, kanunda borçluya imzaya itiraz etme hakkı verilmemiştir. Çalışmamızda burada sayılanların dışında, 7155 sayılı Kanun ile getirilen bu takip usulünün, İcra ve İflas Hukuku'na getirdiği tüm yenilik ve farklılıklar gerek doktrinindeki görüşler gerekse Yüksek Mahkeme kararları çerçevesinde ayrı ayrı ele alınacaktır.

Çalışmamızın birinci bölümünde, 7155 sayılı Kanun'un ihdas edilme gerekçeleri olan icra dairelerinin iş yükünün artması ve küçük alacaklara özel bir takip usulü olarak öngörülmesinin gerekliliği incelendikten sonra, teknolojik gelişmelerin hukuk sistemimize getirdiği yenilikler kapsamında MTS irdelenecektir. Bölümün sonunda ise, MTS'nin cebri icra organizasyonundaki yeri ve MTS tarafından yapılan işlemlerin niteliği incelenecektir.

İkinci bölümde, MTS üzerinden yürütülecek olan bu özel ilamsız icra takibinin uygulanma şartları incelenecektir. Kanuna göre, taraflar arasında imzalanmış geçerli bir abonelik sözleşmesi bulunmalı, sözleşme konusu mal veya hizmet bedeli bir para

alacağı olmalı ve bu alacak satıcı/sağlayıcı tarafından faturalandırılmış olmalıdır. Son olarak bu takip, alacaklının avukatı tarafından başlatılıp, yürütülmelidir.

7155 sayılı Kanun'a göre, bu kanun kapsamına giren alacaklar için MTS takibi başlatılır ve haciz aşamasına kadar takip, bu sistem üzerinden yürütüleceğinden çalışmamızın üçüncü bölümünde, MTS takibinin haciz aşamasına kadar olan takip talebinin hazırlanması, ödeme emrinin sistem tarafından düzenlenmesi ve borçluya tebliğ edilmesi, borçlunun bu ödeme emri karşısındaki imkânları ve takibin sona ermesi konuları incelenecektir.

Dördüncü bölümde, öncelikle 7155 sayılı Kanun ile getirilen Merkezi Takip Sistemi harcından bahsedilecek, sonrasında ise takibe ilişkin diğer harç ve masraflar irdelenecektir.

Son bölümde ise, Kanun ve Yönetmelik'te yer alan sair maddeler incelenecek ve uygulamada MTS takibinin hâkim, avukat ve icra memurları için önem arz eden hususları açıklanacaktır.

Ayrıca önemle belirtmek gerekir ki, Kanun'un başlığı her ne kadar icra takip usulüne ilişkin olsa da, içeriğine bakıldığında 1 ila 9. Maddeler arasında özel bir ilamsız takip usulü olarak MTS Takibi düzenlenmiştir. Kanun'da yer alan diğer hükümlerle İcra ve İflas Kanunu, Bilirkişilik Kanunu, Harçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanun'larında birtakım ekleme ve değişiklikler yapılmıştır. Kanun başlığı ile doğrudan bağlantısı olmayan konularda da düzenleme yapan bu torba kanun, kanun yapma tekniği bakımından çokça eleştirilmiştir. Ancak çalışma konumuz 7155 sayılı Kanun ile getirilen MTS takibi ile sınırlandırılmış olup yukarıda bahsedilen ekleme ve değişiklikler çalışma kapsamımızın dışında bırakılmıştır.

1. ABONELİK SÖZLEŞMESİNDEN KAYNAKLANAN PARA ALACAKLARINA ÖZGÜ TAKİP USULÜNE DUYULAN İHTİYAÇ, 7155 SAYILI KANUN'UN KAPSAMI İLE DÜZENLEDİĞİ TAKİP USULÜNÜN NİTELİĞİ VE MERKEZİ TAKİP SİSTEMİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ

1.1. Özel Bir Takip Usulüne İhtiyaç Duyulmasının Sebepleri

İcra ve iflas sisteminin önemli bir bölümünü oluşturan icra ve iflas daireleri, devlet gücü kullanılarak özel hukuktan doğan alacakların tahsili için düzenlenmiş bir kurumdur. Bu anlamda, adil yargılanma hakkının sağlanmasına hizmet etmektedirler. Ancak son zamanlarda icra dairelerinin iş yükünün artmasıyla birlikte adil yargılanma hakkının da önemli ölçüde ihlal edildiği görülmektedir. Bu sorunun çözümü olarak, “*etkin icra, etkin adalet*” sloganı ile “*İcra Dairelerinin Etkinliğinin Arttırılması AB Eşleştirme Projesi*” başlatılmıştır. Bu proje, İspanya Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti arasında yürütülen bir eşleştirme projesi olup, finansmanını Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti sağlamaktadır¹. Projenin temel amacı, icra ve iflas dairelerinin iş yoğunluğu sebebiyle gelecekte işlevini yerine getiremeyeceği gerekçesiyle icra dairelerinin fiziki mekân ve kurumsal yapının geliştirilmesidir. Bu amaçla atılan adımlardan ilki, mevcut iş yoğunluğunun yüzde kırkını oluşturan², genellikle haciz aşamasına kadar dahi ulaşamayan ve küçük alacak olarak nitelendirilen abonelik sözleşmelerinden kaynaklı alacaklar için özel bir takip usulü öngörülmesidir. Buna göre, konusu abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacağı olan takipler UYAP Portal ile entegre çalışan MTS üzerinden başlatılacak ve haciz aşamasından sonraki takip aşamaları ise abonelik sözleşmelerinden doğan alacaklar konusunda ihtisaslaşmış icra dairelerinde yürütülecektir. Böylelikle icra dairesine mahsus ödeme ihtarı düzenleme ve tebligat çıkarma yetkisi avukatlara tanınmış ve icra dairelerinde bulunan iş yükünün azaltılması, takip işlemlerinin daha hızlı, ucuz ve daha az emek ile yapılması

¹ Detaylı bilgi için bkz. ZİYTAĞ Gülcan / GÜRLER Cemalettin, İcra Dairelerinin Etkinliğinin Arttırılması Model Uygulaması Üzerine, Ankara Barosu Dergisi, S: 2016/3, s.545-551; Yeni İcra Dairesi Modeli, <http://web.e-baro.web.tr/uploads/61/2013/icra.pdf> (E.T: 03.05.2022); İcra Dairelerinin Etkinliğinin Arttırılması (Faz II) AB Eşleştirme Projesi, https://iidb.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2112020134801adalet_brosur_07.PDF (E.T: 03.05.2022)

² Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nce Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına gönderilen 82084579/3892 sayılı ve Merkezi Takip Sistemi (MTS) konulu yazı, “Adalet Bakanlığı Genel Yazı” <http://d.barobirlik.org.tr/2017/Belge72851.pdf> (E.T: 03.05.2022).

hedeflenmiştir³. Bu kapsamda gerek ilgili bakanlıkların, gerek PTT, gerek ise avukatlar ve icra müdürlerinin görüşleri ile hazırlanan kanun teklifi meclis tarafından kabul edilmiş; 7155 sayılı Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun (ASPAK)⁴, 19.12.2018 tarihli ve 30630 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve 01.06.2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Çalışmamızın bu bölümünde, çalışma konusu MTS takibinin ihdas edilmesinin gerekçeleri irdelenecektir.

1.1.1. İcra Dairelerinin İş Yükü

Cebri icra hukukuna hâkim olan ilkelerden birisi de takip ekonomisi ilkesidir⁵. Takip ekonomisi ilkesi, usul ekonomisi ilkesinin icra hukukundaki görünüm şeklidir ve icra takibinin mümkün olabildiğince daha kısa, ucuz ve basit şekilde sonuçlandırılması gerekliliğini ifade eder⁶. Hak arama hürriyeti ile doğrudan ilgilidir. Zira karmaşık, zor ve pahalı bir cebri icra sistemi alacaklı açısından hak arama hürriyetine engel teşkil edecek; borçlu açısından ise ödemek zorunda olacağı takip gideri ve masrafları artacak ve bu husus, ilgili kişinin mülkiyet hakkını doğrudan etkileyecektir. Ayrıca takip sürecinin uzun ve karmaşık olması, cebri icra organlarının iş yükünü ciddi ölçüde

---

³ **ÖZEKES** Muhammet, Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Yeni Takip Yolu (7155 sayılı Kanun’un Düzenlemesi), “*Abonelik Sözleşmesi*”, İzmir Barosu Dergisi, Eylül 2018, s. 236; **ÖZÇELİK** Volkan, Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun’a Göre İcra Takibi, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Yıl 7, Sayı 14, Aralık 2019, s.378; **BAHADIR** Zeynep, Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü, AHBVÜHD, C.23, Yıl 2019, S.3, s.149; **SARISÖZEN** Serhat, 7155 Sayılı Kanun’la Yapılan Değişikliklerin Takip Hukukumuzaya Etkisi, İBD, Mayıs-Haziran 2020, C.94, S.2020/3, s.11.

⁴ 7155 sayılı Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun yürürlüğe girdikten sonraki ilk basılı eser Prof. Dr. Muhammet Özekes’in İzmir Barosu’nun Eylül 2018 tarihli dergisinde yayımlanan “Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Yeni Takip Yolu (7155 sayılı Kanun’un Düzenlemesi)” adlı makalesi olup, işbu makalesinde ÖZEKES, kanunun kısaltması olarak “ASKATK” kullanmayı tercih etmiş, sonrasında yazılan makale ve basılı eserlerde ise diğer yazarlarca bu kullanım devam etmiştir. Çalışmamızda ise Prof. Dr. Mehmet Kâmil Yıldırım ile Prof. Dr. Nevhis Deren-Yıldırım’ın birlikte kaleme aldığı “İcra ve İflas Hukuku” adlı basılı eserin 8. Baskısında tercih edilen “ASPAK” kısaltması, telaffuzun daha kolay olması sebebiyle tercih edilmiştir.

⁵ Usul Ekonomisi hakkında detaylı bilgi için bkz. **YILMAZ** Ejder, Usul Ekonomisi, AÜHFD, C.57, S.1, s.243-274; **RÜZGARESEN** Cumhuriyet, Medeni Yargılama Hukukunda Usul Ekonomisi İlkesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.

⁶ **ÖZEKES** Muhammet, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Adalet Yayınevi, Ankara 2009, s.82,83.

arttıracaktır⁷. Takip ekonomisi ilkesi gereği, İİK ve diğer kanunlarda pek çok değişiklik yapılmış⁸ veya yeni kurumlar ihdas edilmiştir. Çalışma konumuzu oluşturan abonelik sözleşmesinden kaynaklanan alacaklara özgü takip yolunun ise bu ilkenin sonuçlarından biri olarak kabul etmek mümkündür.

7155 sayılı Kanun'un gerekçesinde uygulamada icra dairelerinin iş yükü oldukça fazla olduğu ve icra takiplerinin önemli bir kısmının abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan icra takiplerinden oluştuğu vurgulanmıştır. Bunun başlıca sebebi, günümüzde en temel ihtiyaç olarak görülen elektrik, su, doğalgaz hizmetlerinin; telefon, televizyon ve internet aboneliklerinin; dergi ve spor salonu üyeliklerinin ve son zamanlarda sosyal medyada içerik üreticilerinin hesaplarına katılma gibi hizmetlerin abonelik sözleşmesi ile sağlanması⁹ ve bu saydığımız hususların listesinin gün geçtikte artmasıdır.

Hizmet yelpazesinin artması, tek başına icra dairelerinin ağır iş yükünün tek sebebi değildir. İcra dairelerinin iş yükünün artmasının asıl sebebi, satıcı/sağlayıcıların, tüketicilerin mali durumlarını ve geçmişlerini araştırmadan herkesle doğrudan sözleşme kurmaları; tüketicilerin bunları ödeyemeyecek hale gelmelerine rağmen hizmet almaya devam etmeleri; kimi zaman yaptıkları abonelik sözleşmelerini unutmaları sebebiyle hizmet bedelini ödeyememeleri ve bu alacakların icra dairesi marifetiyle tahsil edilmeye çalışılmasıdır. Bu hususta Özekes'in de belirttiği üzere, hizmet veya mal sunmadan önce ciddi bir araştırma yapmayıp hizmet veren kuruluşlar, borçlanma sonucu ortaya

---

⁷ PEKCANITEZ Hakan / ATALAY Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral / ÖZEKES Muhammet, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, On İki Levha Yayıncılık, 8. Bası, İstanbul Eylül 2021, s.26; ÇELİKOĞLU Cengiz TOPEL, Cebri İcra Organizasyon Reformu İhtiyacı, "Reform", Prof. Dr. Necmettin M. Berkin'e Armağan, Filiz Kitabevi, İstanbul 2021, s.363, 364.

⁸ 03.05.2022 tarihi itibarıyla İİK, 38 kere değişikliğe uğramış olup, Özekes'in 2009 tarihli makalesinde 2004 sayılı İİK'nın 18 kere değişmesi konusundaki eleştirisi için bkz. ÖZEKES Muhammet, Yeni Bir İcra Sistemi Önerisi, DEÜHFD, C:11, S: Özel Sayı 2009, s.921-940. İİK'da yapılan değişiklikler hakkında diğer eleştiriler için bkz. UMAR Bilge, Son (4949 Sayılı Yasa ile Getirilen) İİK Değişikliklerinin Sınıfsal İdeolojisi Yönünden Eleştirisi, TBBD, S:50, 2004, s.85-96; YILMAZ Ejder, Dünden Bugüne İcra ve İflas Kanunumuz, SÜHFD, C:11, S.3-4, Yıl 2003, s.9-45; YILMAZ Ejder, Cumhuriyetimizin Yetmişbeş Yılında Hukuk Usulü ve Muhakemeleri Kanunu'nda ve İcra ve İflas Kanunu'nda Ortaya Çıkan Gelişmeler, TBBD, S:1998/3, s.871-886.

⁹ 7155 sayılı Kanunu'nun kapsam başlıklı 2. Maddesinde işbu kanun kapsamına TKHK ve diğer kanunlarda yer alan abonelik sözleşmelerin gireceği ifade edilmiş ve herhangi bir sınırlandırma yapılmamıştır. MTS üzerinden takip başlatırken ise Dosya/Takip Bilgileri aşamasında istatistiki veri toplamak amacıyla "Mahiyet Bilgileri" sorulmakta ve telefon(sabit), telefon(cep), su, internet/tv, elektrik, doğalgaz olmak üzere toplamda altı seçenek sunulmaktadır. Bu alana bilgi girişi yapılması zorunlu kılınmış olup aksi halde, takibin ileri aşamasına geçilemeyecektir.

çıkan sorunu, icra ve takip sistemi üzerinden bazı imtiyazlar elde ederek çözmeye çalışmaktadırlar¹⁰. Yazar, bunun yerine sözleşme kurulurken tüketicinin durumunun yeterince araştırılmasını ve teminat alınmasını önermektedir. Tüketici sunulan hizmet veya malın bedelini ödeyemediği takdirde ücret, öncelikle bu teminattan karşılanmalı, sonrasında hizmet kesilmelidir. Böylelikle hem tüketici gereksiz bir borcun altına girmeyecek; hem de icra dairelerine gerek kalmayacaktır¹¹.

Her ne kadar gerekçede icra dairelerinin iş yükünün fazla olduğu belirtilmiş ise de buna ilişkin herhangi bir rakamsal veri sunulmamıştır¹². Hâlbuki çare olarak getirilen icra takibinin, gerekçede belirtilen sorunlara çözüm getirip getirmediğinin tespiti için sayısal verilerden yararlanılması önem arz etmektedir. Örneğin, iş hukukundan doğan uyuşmazlıkların sayıca çok olması ve yargılamanın uzun sürmesi sebebiyle 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ile zorunlu arabuluculuk getirilmiştir. Kanun gerekçesinde ise, derdest dosya sayıları ve bu dosyaların ortalama karar verilme süreleri belirtilmiştir¹³. Zorunlu arabuluculuk getirildikten sonra da Arabuluculuk Daire Başkanlığı tarafından düzenli olarak istatistiki veriler paylaşmakta ve çare olarak getirilen zorunlu arabuluculuk kurumu sayesinde ne kadar dosyanın dava açılmadan çözüldüğü tespit edilebilmektedir. Benzer bir durumun, MTS takipleri için de yapılması yerinde olurdu¹⁴.

---

¹⁰ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.236.

¹¹ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.236, 237; ÖZÇELİK, s.379.

¹² Her ne kadar kanun gerekçesinde rakamsal bir veri bulunmasa da, Adalet Bakanlığı tarafından TBB'ye gönderilen yazıda icra dairelerinin iş yükünün yaklaşık yüzde kırkının abonelik sözleşmesinden kaynaklanan takiplerin oluşturduğu ifade edilmiştir, bkz. Adalet Bakanlığı Genel Yazı, s.1; Diğer yandan Kalkınma Bakanlığı'nın "On Birinci Kalkınma Planı(2019-2023)" başlıklı "Adalet Hizmetlerinde Etkinlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu"nda ise MTS takibinin uygulamaya geçmesiyle icra dairelerinin iş yükünün %60'ının icra dairelerine gidilmeden çözüleceği belirtilmiştir, <https://www.sbb.gov.tr/wpcontent/uploads/2020/04/AdaletHizmetlerindeEtkinlikOzelIhtisasKomisyonuRaporu.pdf> , s.40, (E.T: 03.05.2022); 2010-2017 yılları arasında icra-iflas dairelerinde mevcut dosya ve iş çıkarma sürelerine ilişkin bkz. ÇELİKOĞLU, *Reform*, s.376-385.

¹³ YAĞCIOĞLU Kaan Muharrem, Yeni İş Mahkemeleri Kanunu Uyarınca Arabuluculuk Ve Arabuluculuğun İş Yargılamasına Etkileri, DEÜHFD, C.20, S.2, 2018, 461.

¹⁴ ÖZÇELİK, s.377.

1.1.2. Küçük Alacakların Takip ve Tahsiline İlişkin Ayrı Bir Usulün Gerekliliği

Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK), Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu (HUMK)'nda yer alan dava konusunun miktarına göre görevli mahkemenin belirlenmesi kuralını terk ederek, dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın tüm malvarlığı davalarının Asliye Hukuk Mahkemeleri'nde görüleceğini hüküm altına almıştır¹⁵. Diğer bir ifadeyle, dava konusu 100,00-TL ile 1.000.000,00-TL olan iki ayrı dava aynı mahkemede ve aynı usulde yürütülecektir¹⁶. Benzer husus, İcra ve İflas Kanunu (İİK) için de geçerli olup, kural olarak alacak miktarına bakılmaksızın, tüm icra takipleri aynı usulde yürütülmektedir.

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun (TKHK) 68. Maddesinin ilk haline göre, hakem heyetine başvuru sınırının altında bulunan ve tüketici işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda il ve ilçe merkezlerinde yer alan Tüketici Hakem Heyetine başvuru zorunluluğu mevcuttu¹⁷. Böylelikle düşük meblağlı alacaklara ilişkin uyuşmazlıklar, icra takibine konu olmadan ve tüketiciyi de haciz tehdidi altında bırakmadan Tüketici Hakem Heyetinde çözümlenebiliyordu. Ancak 7063 sayılı kanun değişikliğiyle, 68. Maddeye “ *tarafların İcra ve İflas Kanunundaki hakları saklı olmak kaydıyla*” ifadesi getirilmiş ve böylece doğrudan icra takibine başvuru yolu açılmıştır¹⁸. Diğer bir ifadeyle, tüketici işlemlerinden doğan alacaklarda alacaklının tüketici hakem heyetine başvurma veya doğrudan ilamsız icra takip yapma konusunda seçim hakkı mevcuttur.

Küçük alacaklara ilişkin takiplerde daha hızlı ve ucuz bir şekilde sürecin yürütülebilmesi için ayrı usul kuralları öngörülmesi, gerek mukayeseli medeni usul ve

¹⁵ Bu değişiklik ile Asliye Hukuk Mahkemelerinin iş yükünün arttığı ve HUMK döneminde olduğu gibi müddeabihin değerine göre ayırım yapılması hususunun tekrar gelmesinin gerekli olduğu görüşü için bkz. **TANRIVER** Süha, Sulh Hukuk – Asliye Hukuk Mahkemesi Ayırımının Anlam ve Önemi Üzerine Bazı Düşünceler, TBBD, 2013/105, s.47.

¹⁶ **ERCAN** İbrahim, Mukayeseli Hukuktaki Düzenlemeler Çerçevesinde Küçük Alacakların Tahsili Konusunda Öneriler, SÜHFD, C:20, S:1, Yıl 2002, s.233.

¹⁷ Y.13HD, 2015/4623 E., 2015/8731 K. 27.11.2014 T., **ÖZBEK** Mustafa S., Tüketici Hakem Heyetinin Görevine Giren Alacaklarla İlgili Olarak İlamsız Takip Yapılamayacağına İlişkin Yargıtay Kararlarının Tahlili, MİHDER, C.11, S.31, 2015, s.41-44.

¹⁸ **TANDOĞAN ÖZBAYKAL** Nagihan, Tüketici Hakem Heyetlerinde İtirazın İptali Davası Sorunu ve 7063 Sayılı Kanun Sonrasında Verilen Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi, MÜHFHAD, C.26, S.1, Haziran 2020, s.481-482.

icra hukukunda, gerekse uluslararası alanda görülmektedir. Abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan takiplerin meblağı ve sayısı dikkate alındığında öncelikle bu alanda düzenleme yapılması tercih edilmiştir¹⁹. Dikkat edilmelidir ki, abonelik sözleşmelerinden doğan alacaklara özgü icra takibi için, herhangi bir parasal sınır öngörülmemiştir²⁰. Aşağıda detaylı olarak açıklanacağı üzere²¹, alacağın abonelik sözleşmesinden kaynaklanması ve bu para alacağının faturalandırılmış olması ASPAK kapsamında MTS üzerinden takip başlatılabilmesi için yeterlidir. Diğer bir ifadeyle 100,00-TL'lik alacak için de, 100.000,00-TL'lik alacak için de bu takip yoluna başvurulması mümkündür. Hâlbuki küçük alacaklara ilişkin ayrı bir yargılama ve takip usulünün²² kabul edilmesinin dünya genelinde yaygınlaştığı bir dönemde²³ ve abonelik sözleşmelerinden doğan alacakların da ekseriyetinin küçük alacaklar olduğu düşünüldüğünde, buna yönelik ayrı bir usul öngörülmesi isabetli olurdu²⁴.

---

¹⁹ **KILIÇOĞLU** Evren, Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına Özgü Takibin Başlatılması Usulü Hakkında İlk Tespitler, İstanbul Barosu Aylık Bülteni, Kasım Aralık 2018, S.149, s.62.

²⁰ Gerek takip konusu alacağın miktarı gerekse takip dosyası sayısı bakımından kanunda herhangi bir sınırlama yapılmamıştır, **KILIÇOĞLU**, s.64.

²¹ bkz. aşağıda 2.2 ve 2.3.

²² Küçük alacaklara ilişkin uluslararası düzeyde atılan adımlardan ilki sayılabilecek Avrupa İlamsız İcra Takibi ile Avrupa Basit Hak İddiaları Prosedürü hakkında detaylı bilgi için bkz. **WALKER** Wolf-Dietrich, Avrupa İlamsız İcra Takibi, (Çev. Cenk Akil), Ankara Barosu Dergisi, S:2011/1, s.115-127; **SAYAR** İbrahim Barış, Avrupa Basit Hak İddiaları Prosedürü (European Small Claims Procedure): Kapsamı Ve Uygulanması Üzerine Bir İnceleme, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:22, S:1, s.49-94; **KARAASLAN** Varol, Avrupa İlamsız İcra Tüzüğü, İKÜHFD, C:9 S:1, 2010, 101-118; **GÜRALP** Ayşe Gülin, Medenî Yargılama Hukukunun Yeknesaklaştırılmasına İlişkin Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi'ndeki Çalışmalar, DEÜHFD, C. 11, Özel S. 2009, 261-307.

²³ MTS takip usulü oluştururken yurtdışındaki örneklerden etkilenildiği muhtemel olmakla birlikte, bu hususta doğrudan mukayeseli hukuktan bir kaynak tespit edilemediği hakkında bkz. **ÇELİKOĞLU** Cengiz Topel, 7155 Sayılı ASKATK ile Oluşturulan Merkezi Takip Sistemi ve İşlemleri, “*Merkezi Takip Sistemi*”, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, C:7, S:2, s.82-144, s.84; Öncelikle Almanya ve Avusturya olmak üzere Avrupa Birliği'ne üye devletler tarafından da benimsenen “*Mahnverfahren*” hakkında detaylı bilgi ve MTS takibi ile karşılaştırılması için bkz. **ÇELİKOĞLU**, *Merkezi Takip Sistemi*, s. 84-86; Alman İcra Prosedürü “*Mahnverfahren*” hakkında detaylı bilgi için bkz. **KARSLI** Abdurrahim, Alman Hukukunda *Mahnverfahren* Usulünün Türk Hukukunda İlamsız İcra Usulü İle Karşılaştırılması, Saim Üstündağ'a Armağan, Adalet Yayınları, İstanbul 2009, s. 311- 330; **GÖREN ÜLKÜ** Nazlı, İcra Hukukunda Ödeme Emri, Arıkan Yayınları, İstanbul, 2007, s.147-154; **ESEN** Emre, Alman Hukukunda İhtarlı Basit Dava Usulü (Mahnverfahren) Çerçevesinde Verilen Kararların Türk Hukukunda Tenfizi, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, C:27, S: 1-2, 2011, s. 21-80; **KOÇ** Evren, Bir Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu: İlamsız İcra Takibi, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:8, S:1, Haziran 2021, s. 235-258.

²⁴ **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmesi*, s.238.

1.1.3. Teknolojik Gelişmelerin Etkisi

Bilim ve teknoloji dünyasında gerçekleşen gelişmeler hem günlük hayatımızı hem iş hayatımızı etkilemiş ve hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Bilişim teknolojisinde gerçekleşen gelişmeler, kamusal hayatı da doğrudan etkilemiş ve kamu hizmetlerinin daha hızlı, şeffaf ve ucuz bir şekilde verilmesini sağlamak amacıyla teknoloji araç olarak kullanılmaya başlanmış ve e-devlet uygulamasına geçilmiştir. Böylelikle klasik devlet anlayışından, elektronik devlet anlayışına geçilmiştir²⁵.

Çalışmamızın bu başlığında, öncelikle teknolojik gelişmelerin kamu hizmeti verilmesinde doğrudan uygulama imkânı veren ilk örnek olan e-devlet sisteminden bahsedilecektir. Sonrasında teknolojik gelişmelerin Türk yargılamasında doğrudan görünümü olan UYAP Portal'dan bahsedilecek ve nihayetinde MTS takibinin temelini oluşturan elektronik imza ve elektronik belge uygulamalarından bahsedilecektir.

1.1.3.1. E – Devlet Uygulaması

Bilgi iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte kamusal hizmetlerin de teknoloji aracılığıyla sunulması amaçlanmış ve bu alanda çalışmalara başlanmıştır. Buna istinaden 2008 yılında e-devlet kapısı erişime açılmıştır. Bu tarihten itibaren sürekli gelişen ve değişen yapısıyla günümüzde binlerce kamu hizmetinin sunulduğu bir yer haline gelmiştir.

E-devlet kapısının kurulma amacı, herkesin kullanımına açık, şeffaf ve güvenilir bir kamu hizmeti sunmak, kurumlar arası bilgi ve belge paylaşımının kolaylaşması sayesinde daha hızlı bir hizmet sunmak ve en önemlisi tek-kapıdan, güvenli, sürekli ve çoklu ortamda hizmet sunumu yer ve zaman kavramları olmaksızın kamu hizmetine ulaşımını sağlamaktır²⁶.

²⁵ **KARAKİMSELİ** Ayşe, İcra Takiplerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) Kullanımı, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 13, Sayı: 1, Nisan 2018, Sayfa: 319.

²⁶ **ERDİNÇERTÜRK** Arzu / **TÜRKAN** Ahmet, Akademik Çalışmalar Bağlamında UYAP'a Bakış, Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi, C.: 1, S.: 2, Aralık 2017, s.70; **KARAKİMSELİ**, s.318; **OĞLAĞÇIOĞLU** Onur, Medeni Usul Hukuku Yönünden Elektronik Adli İletişim, On İki Levha Yayıncılık, İzmir 2008, s.17-30; **DEMİREL** Demokaan, E-devlet ve Dünya Örnekleri, Sayıştay Dergisi, C.17, S.61, Nisan 2006, Sayfa: 87,88; **ODABAŞ** Çağlayan, Stratejik Yönetim ve e-Devlet, Sayıştay Dergisi, C. 15, S. 55, Ekim 2004, s. 88; **DUMAN** Emrah/AKTEL Mehmet, Türkiye'nin E-Devlet Kapısı (Dijital Türkiye Portalı), Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 2, Aralık 2021, s. 616,617.

1.1.3.2. UYAP Portal

Anayasa m.141'e göre davaların en az giderle ve mümkün olan en süratle sonuçlandırılması yargının görevidir. Zira geç gelen adalet, adalet değildir. Bu hususta en önemli gelişme, yargı teşkilatının teknolojik gelişmelere ayak uydurması ve yargı işlerinin elektronik ortama geçmesidir. Buna yönelik olarak, Adalet Bakanlığı tarafından 1999 yılında Ulusal Yargı Ağı Projesi başlatılmıştır²⁷. Bu projenin amacı, etkili bir yargı sistemi oluşturmak, yargının iş yükünü azaltmak, tüm yargısal faaliyetleri elektronik ortama taşımaktır. Böylelikle yargı sistemi daha hızlı, daha güvenilir ve daha ucuz olacaktır. Bu amaç doğrultusunda, UYAP Bilişim Ağı öncelikle Merkez Teşkilatı ve bağlı birimleri tarafından kullanılmaya başlanmış, zamanla kapsamı genişletilmiştir. Günümüzde Merkez ve Taşra Teşkilatının yanında avukatlar ve vatandaşlar da UYAP Bilişim Ağını kullanabilmekte ve gerekli işlemlerini bu sistem üzerinden yürütebilmektedir. Özellikle avukatlar, UYAP üzerinden dava açabilmekte, ilamlı veya ilamsız icra takibi başlatabilmekte ve derdest dosyalarda ilgili makamlara belge sunabilmektedir²⁸.

Günümüzde UYAP Portal, e-devlet sisteminden adli teşkilata ulaşımının bir görünümü şeklindedir. Tüzel kişi şirketler, kurumlar, vatandaşlar ve avukatlar, e-devlet kapısı aracılığıyla UYAP Portal sistemine girebilmekte; taraf oldukları dosyaların içeriğini görüntüleyebilmekte ve sistemin izin verdiği ödeme emrine itiraz, takip borcunun ödenmesi gibi işlemleri yapabilmektedir. Böylece vatandaşların yargıya ulaşımının daha kolay, hızlı ve şeffaf olması amaçlanmıştır²⁹.

Teknolojik gelişmeler, yargıyı daha pratik ve hızlı bir hale getirmekte, ancak aynı zamanda bazı sorunlar da doğurmaktadır. Örneğin, sistemin güncelleştirme çalışmaları yapılması sebebiyle kullanımının bir süreliğine askıya alınması veya sistemin donması sebebiyle erişimin mümkün olmaması gibi durumlarda alternatif bir yol gösterilmemiştir. Bu durum, özellikle zamanaşımının son günü sistemin donması

²⁷ UYAP Portal'ın tarihsel gelişimi için bkz. **ERDİNÇERTÜRK/TÜRKAN**, s.71-73.

²⁸ <https://uyap.gov.tr/Kitap> (Erişim Tarihi: 10.12.2021); **KARAKİMSELİ**, s.318.

²⁹ **KARSLI** Abdurrahim / **GÜRSUL** Fatih / **KARTAL** Elif, Nitel Araştırma: Avukatların Ulusal Yargı Ağı Projesi (Uyap) Uygulama Yazılımına İlişkin Görüşleri, Legal Hukuk Dergisi, C.7, S.82, s.3123-3131.

gibi bir durumda hak arama özgürlüğünün ihlaline sebebiyet verebileceğinden³⁰ doktrinde sistemin aksaması halinde fiziki olarak da takibin başlatılabilmesi imkânı getirilmesi görüşü öne sürülmüştür.³¹ Diğer bir görüşe göre ise, sisteme ulaşamayan süre aralığı, zamanaşımının durma sebebi sayılmalıdır³².

1.1.3.3. Elektronik İmza

Teknolojinin gelişmesiyle elektronik ticaret ivme kazanmış, sözleşmelerin internet ortamında hazırlanıp imzalanması ihtiyacı doğmuş ve bu ihtiyacı karşılamak için elektronik imza uygulamasına geçilmiştir. İnternetin yaygınlaşması ve herkes tarafından kullanılmaya başlanmasıyla birlikte devlet dairelerinden bilgi ve belge talepleri dahi internetten elde edilebilir hale gelmiştir. Hatta e-adalet sistemine geçilmesiyle birlikte duruşma zaptları, müzekkereler ve avukatlar tarafından hazırlanan dilekçeler, güvenlik elektronik imza ile imzalanarak UYAP Portal'a yüklenmektedir.

Çalışma konumuz olan MTS takiplerinde ise, 7155 sayılı Kanun kapsamına giren bir alacak için icra takibi başlatmak isteyen alacaklı avukatı, UYAP Portal ile ilişkili MTS üzerinden takip talebine ilişkin bilgileri doldurur ve sistem tarafından hazırlanan takip talebini güvenli elektronik imza ile imzalayarak sisteme yükler. Yani takip talebinin hukuken geçerliliği avukatın ilgili tüm belgeleri güvenli elektronik imza ile imzalamasına bağlıdır. Elektronik imzanın konumuz açısından önem arz etmesi sebebiyle çalışmamızın bu bölümünde elektronik imzanın yabancı hukuk ve Türk hukuku açısından çeşitleri, özellikleri ve elektronik imza ile imzalanan belgelerin hukuki niteliği açıklanacaktır.

1.1.3.3.1. Elektronik İmzanın Tanımı

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte internet kullanımı tüm dünyada yaygınlaşmış ve gerek kamusal, gerekse ticari birçok iş ve işlemler – örneğin alışveriş, bilgi edinme, araştırma yapma, borç ödeme, kurum ve kuruluşlara başvuruda bulunma vb. - günümüzde elektronik ortam üzerinden yapılmaya başlanmıştır. İşlemlerin

---

³⁰ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.239.

³¹ ÖZÇELİK, s.386.

³² ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.58.

elektronik şekilde yapılması, bu işlemlerin hukuki geçerliliği ve imzalayan kişinin kimliğinin tespiti hususlarında bazı zorlukları beraberinde getirmiştir. Bu iş ve işlemlerin hukuki geçerliliğinin sağlanması ve elektronik ortamda yapılan işlemlerin güvenilirliğini sağlamak amacıyla elektronik imza uygulaması ile alakalı mevzuat çalışmalarına başlanmıştır.

Elektronik imza ile alakalı yapılan en erken çalışmalardan biri, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Komisyonu (UNCITRAL) tarafından hazırlanan ve 1996 yılında BM Genel Kurul tarafından kabul edilen Elektronik Ticaret Hakkında UNCITRAL Model Kanunu'dur. Model Kanununun 7. Maddesinde imzaya ilişkin özel bir hüküm düzenlenmiştir: *“(1) Kanununun, bir kişinin imzasını gerektirmesi durumunda, bu gereklilik, veri mesajı ile bağlantılı olarak yerine getirilmiş sayılır, eğer; (a) o kişinin kimliğini tespit etmek ve veri mesajındaki bilgiyi onayladığını göstermek için bir yöntem kullanılır ise; ve (b) bu yöntem, ilgili herhangi bir sözleşme dahil olmak üzere tüm koşullar ışığında, veri mesajının amacına uygun olarak oluşturulduğu veya iletildiği ölçüde güvenilir ise.”*³³. Bu hüküm ile, imza sahibinin kimliğinin tespiti ile imzacının söz konusu veri mesajı ile bağlı olma niyetinin onaylanması olmak üzere imzanın iki işlevi üzerinde durulmuş; herhangi bir teknolojiye bahsedilmemiştir³⁴.

UNCITRAL Sekreteryası tarafından hazırlanan Elektronik İmzalar Hakkında UNCITRAL Model Kanun Taslağı, 2001 yılında BM Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir. Bu model kanun ile elektronik imzanın ıslak imza ile aynı değere sahip olduğu hüküm altına alınmıştır³⁵.

Türk Hukuku'nda elektronik imzanın kanunlaştırılma süreci ise, Avrupa Birliği'nin 99/93 sayılı AB E-İmza Yönergesinin kabulü ve üye devletlerine bu yönergenin iç hukuklarına yerleştirmeleri için süre verilmesi ile başlamıştır³⁶.

---

³³ **ÖCAL** Ayşe “Elektronik Ticaret Hakkında Uncitral Model Kanunu” ve “Elektronik İmzalar Hakkında Uncitral Model Kanunu” Üzerine Değerlendirme, Terazi Hukuk Dergisi, C.: 12, S.: 129, Mayıs 2017, s.102.

³⁴ **ACAR** Ayşe Ece, Medeni Muhakeme Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Niteliği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2021, s.75; **ÖCAL**, s.102.

³⁵ **ÖCAL**, s.105-106.

³⁶ **YILDIRIM ÖZTÜRK** Mehtap / **ERGÜN** Çağdaş Evrim, Elektronik İmza Kanunu, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C. 17, S.: 52, Mayıs 2004, s.149.

Ülkemizde ise AB müktesebatı ile uyum sağlamak maksadıyla bu yönerge temel alınmış ve 23.01.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu (EİK) ile elektronik imza kullanımı, yasal zemine oturmuştur³⁷.

Elektronik imza, kanunda “*Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veri*” olarak tanımlanmıştır (EİK m.3/b).

Elektronik Ticaret Koordinasyon Kurulu (ETKK) ise elektronik imzayı, “*bir bilginin üçüncü tarafların erişimine kapalı bir ortamda, bütünlüğü bozulmadan ve tarafların kimlikleri doğrulanarak iletildiğini elektronik veya benzeri araçlarla garanti eden harf, karakter veya sembollerden oluşmuş bir seti ifade eder.*” şeklinde tanımlamıştır³⁸.

Burada önemli olan, ıslak imzanın sağlamış olduğu fonksiyonların elektronik imza ile sağlanması olup, herhangi bir teknolojiye üstünlük tanınmamasıdır. Böylelikle elektronik imzanın, teknolojik gelişmelere açık bir şekilde düzenlenmesi hedeflenmiştir³⁹.

1.1.3.3.2. Elektronik İmza Çeşitleri

Elektronik İmza Kanunu’nun temel aldığı Avrupa Birliği Direktifi’nde elektronik imza, basit elektronik imza ve geliştirilmiş elektronik imza olarak ikiye ayrılmıştır. EİK’de ise basit elektronik imza ve güvenli elektronik imza ayrımına gidilmiş ve kanunda güvenli elektronik imzanın tanımı yapılmıştır. Ancak bu ayrımların

---

³⁷ **BİÇKİN** İnci, Elektronik İmza ve Elektronik İmza İle İlgili Yasal Düzenlemeler, TBB Dergisi, S.63, 2006, s.109; **YILMAZ** Mustafa, Elektronik İmzalı Belgelerin Karşılaştırmalı Hukukta ve İdari Yargılama Hukukunda Delil Niteliği, “*Elektronik İmza*”, MÜHFHAD, C.22, S.3, Yıl: 2016, s.3417; **HALMAN ÇETİN** Emine, Elektronik Belgelerin Hâkim Tarafından Delil Olarak Değerlendirilmesi, Terazi Hukuk Dergisi, C.6, S.54, Şubat 2011, s.61; **ACAR**, s.75.

³⁸ Dijital imza hakkında detaylı bilgi için bkz. **KAYIHAN** Şaban / **YILDIZ** Habib, Elektronik Ticaretin Hukuki ve Vergi Boyutu, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004, s.124; Elektronik imza ile dijital imza aynı anlamda kullanılmasına rağmen farklı olduğuna ilişkin bkz. **YILMAZ**, “*Elektronik İmza*”, s.3415.

³⁹ **CAMCI**, s.1023; **ACAR**, s.76.

yanında elektronik imzanın her iki türü için ortak olan özellikler, elektronik imzaların sağladığı hukuki bağlayıcılık, geçerlilik ve güvenlidir⁴⁰.

Basit elektronik imza, kişilerin ıslak imzasının taranıp sisteme yüklenmesiyle olabileceği gibi, dijital kalem ile ekran üzerinden imza⁴¹ atılması şeklinde de olabilir. Bununla birlikte, kişilerin göz retinası, parmak izi gibi biyolojik özelliklerinin kaydedilmesi veya sayısal imza da yine basit elektronik imza kavramı içerisine girmektedir. Ancak bu imza türünde kimlik doğrulama özelliği her zaman bulunmamakta ve nitelikli bir sertifikaya dayanmamaktadır⁴².

Gelişmiş elektronik imza, Avrupa Birliği Direktifinde yer almakta olup hukukumuzda tanımlanmamıştır. Her ne kadar EİK, Avrupa Birliği Direktifi temel alınarak ihdas edilmiş olsa da orada yer alan gelişmiş elektronik imza ve güvenlik elektronik imza ayrımı kanunumuzda yer almamaktadır⁴³. Yalnızca güvenli elektronik imza tanımlanmış ve kanun koyucu güvenli elektronik imzaya bazı hukuki sonuçlar bağlamıştır. O halde, güvenli elektronik imzanın tanımı ve unsurları önem arz etmektedir.

EİK m.4, güvenli elektronik imzanın şartlarını düzenlemiştir. Buna göre; *“Güvenli elektronik imza; a) Münhasıran imza sahibine bağlı olan, b) Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, c) Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan, d) İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan, elektronik imzadır.”*

---

⁴⁰ CAMCI, s.1023; YILMAZ, *Elektronik İmza*, s.3417; HALMAN ÇETİN, s.62.

⁴¹ Detaylı bilgi için bkz. KIYAK Emre/ŞENSÖZ Ahmet, Autopenle veya Dijital Ekran Atılan İmza ile Elle Atılan İmzanın Karşılaştırılması, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S.2, Aralık 2021, s.791-838.

⁴² YILMAZ, *Elektronik İmza*, s.3419; ERTURGUT Mine, Elektronik İmza Kanunu Bakımından E-Belge ve E-İmza, *“E-Belge ve E-İmza”*, Bankacılar Dergisi, S.48, 2003, s.69; ERTURGUT Mine, Medeni Usul Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Olarak Değerlendirilmesi, *“Elektronik İmza”*, Ankara 2004, s.60; ORTA Mesut, Elektronik İmza ve Uygulaması, Seçkin Yayınları, Ankara 2005, s.60;

⁴³ YILMAZ, *Elektronik İmza*, s.3420; ERTURGUT, *“E-Belge ve E-İmza”*, s.70; ORTA, s.107.

Bu özellikleri taşıyan elektronik imza, güvenli elektronik imza niteliğini taşıyacak olup, bu nitelikleri taşıyan elektronik imza, EİK m.5 ve EİK m.22 hükümlerine göre ıslak imza ile aynı sonucu doğuracaktır.

1.1.3.3.3. Elektronik İmzanın Özellikleri

Güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik belgeler, ıslak imza ile imzalanan belgelerle aynı hukuki sonucu doğurmakta olup bu durum elektronik imzanın inkâr edilmezlik, doğrulama, erişim kontrolü ve bütünlük özelliklerini haiz olmasının bir sonucudur⁴⁴.

Elektronik imzanın özelliklerinden ilki ve en önemlisi, inkâr edilmezlik ilkesidir. Buna göre, elektronik imza kullanarak elektronik belgeyi imzalayan bir kişi, sonrasında bu imzayı inkâr edemez. E-imzanın ikinci özelliği ise, doğrulama özelliği olup, elektronik imzanın kişinin kimliği gibi olmasıdır. Üçüncü özellik olan erişim kontrolü ise, elektronik imza ile imzalanarak oluşturulan belgeyi alan muhatabın, o belgeyi yalnızca kendi elektronik imzasını kullanarak bir başkasına gönderebilmesi veya içeriğini değiştirebilmesidir. Elektronik imzanın son özelliği ise bütünlük ilkesidir. Bütünlük ilkesine göre, muhataba gönderilen veri veya belge, hiçbir değişikliğe uğramadan gönderilmiş olmalıdır⁴⁵. Belgede yapılacak herhangi bir değişiklik halinde, veride yer alan elektronik imza veya güvenlik sertifikası silinecektir.

1.1.3.3.4. Güvenlik Elektronik İmzanın Hukuki Niteliği ve Sonuçları

Kanun koyucu, güvenlik elektronik imza ile imzalanan belgelere bazı hukuki sonuçlar bağlamıştır⁴⁶. Bunlardan ilki, elektronik imzanın ıslak imza ile eşdeğer olması, ikincisi ise elektronik imza ile oluşturulan belgelerin HMK anlamında delil değerinin bulunmasıdır.

Çalışmamızın bu başlığında, elektronik imzaya kanun koyucu tarafından atfedilen sonuçlar değerlendirilecektir.

---

⁴⁴ **YILMAZ**, *Elektronik İmza*, s.3416; **CAMCI** Sinem, İnternet Üzerinden Kurulan Sözleşmelerde Elektronik İmzanın Hukuki Niteliği, *Terazi Hukuk Dergisi*, C.: 15, S.: 165, Mayıs 2020, s. 1024.

⁴⁵ **CAMCI**, s.1025; **ACAR**, s.104-109.

⁴⁶ **YILMAZ**, *Elektronik İmza*, s.3418; **HALMAN ÇETİN**, s.62.

1.1.3.3.4.1. Elektronik İmzanın, Islak İmza ile Aynı Hukuki Sonucu Doğurması

Güvenlik elektronik imzanın hukuki sonuçlarından ilki, ıslak imza ile eşdeğer olmasıdır. TBK m.15/1,c.2 ve EİK m.5/1'e göre elektronik imza ile imzalanan belgeler, ıslak imza ile imzalanmış belgelerle aynı hukuki sonucu doğurur. Buna göre, kanunun adi yazılı şekil şartı aradığı hallerde elektronik imza ile de işlem yapılabilecektir. Böylelikle, ıslak imza ile imzalanan belgelerin sağlamış olduğu hukuki güvence, elektronik imza ile imzalanmış belgeler için de sağlanmaktadır.

Elektronik imzanın, ıslak imza ile eşdeğer olmasının istisnası, EİK m.5/2'de düzenlenmiştir. Bu hükme göre; *“Kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukukî işlemler ile banka teminat mektupları ve Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından düzenlenen kefalet senetleri dışındaki teminat sözleşmeleri, güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemez.”* Kanunun adi yazılı şekil aradığı hallerde elektronik imza ile işlem yapılabilir iken, resmi şekil şartı olan veya özel merasime tabi işlemlerde elektronik imza kullanılamayacaktır. Örneğin, taşınmazın devri veya sınırlı ayni hak tesisi işlemlerinde resmi şekil şartı öngörüldüğünden elektronik imza ile bu sözleşmelerin yapılması mümkün değildir (TBK m.237; TBK m.288/2; TMK m.706; TMK m.856; Tapu Kanunu m.26). Yine noter huzurunda düzenleme şeklinde yapılan sözleşmelerden olan taşınmaz satış vaadi sözleşmesi (Noterlik Kanunu m.60), ölünceye kadar bakma sözleşmesi (TBK m.612) ve trafik siciline kayıtlı taşınırın devrine ilişkin sözleşmeler (Karayolları Trafik Kanunu m.20/d) de elektronik imza ile yapılamaz. Ayrıca evlilik töreni, el yazılı vasiyetname, teminat sözleşmelerinden kefalet ve garanti sözleşmeleri gibi kanunda özel şekil şartı öngören hukuki işlemlerin de elektronik imza ile gerçekleştirilemeyeceği hatırlatılmalıdır. Son olarak, kambiyo senetleri ile makbuz senedi, varant ve kabul, aval verilmesi veya ciro gibi işlemler elektronik imza ile yapılamaz⁴⁷.

---

⁴⁷ ACAR, s.132,133; CAMCI, s.1025; KENDİGELEN Abuzer, Çek Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, s.129 vd.

1.1.3.3.4.2. Elektronik İmza ile Oluşturulan Belgelerin Delil Niteliği

Güvenlik elektronik imzanın diğer bir sonucu ise, güvenli elektronik imza ile imzalanan belgenin HMK kapsamında senet hükmünde olmasıdır (HMK m.250/2). Kanun tasarısına göre, elektronik imza ile imzalanan belgeler adi senet hükmündedir. Buna göre, elektronik belgeler kesin delil niteliğinde olup, aksi ispat edilene kadar mahkemeyi bağlar⁴⁸. Ancak önemle belirtmek gerekir ki, HMK kapsamında adi senet niteliğinde kabul edilen belgeler güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler olup, diğer elektronik belgeler veya güvenli elektronik imza dışında e-imza ile oluşturulan belgeler bu hüküm kapsamında olmamakla birlikte⁴⁹, takdiri delil olarak ileri sürülebilir⁵⁰.

Hâkim mahkemeye delil olarak ibraz edilen ve elektronik imza ile imzalanmış belgelerin, güvenlik elektronik imza ile imzalanıp imzalanmadığı hususunu resen inceler (HMK m.250/3). Güvenli elektronik imzanın inkârı söz konusu olduğunda, hâkim öncelikle imzayı inkâr eden tarafı dinler. Kanaate varamadığı takdirde ise bilirkişi incelemesine başvurabilir⁵¹ (HMK m.210).

Elektronik İmza Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik m.16 üçüncü kişilere, güvenli elektronik imzanın nitelikli elektronik sertifika olup olmadığını, bu sertifikanın kullanımının kısıtlanıp kısıtlanmadığını ve iptal ile geçerlilik durumunu kontrol etme yükümlülüğü getirmiştir. Çalışma konumuz kapsamında değerlendirmek gerekirse, MTS takibi başlatmak isteyen alacaklı vekili sistem üzerinden takibe ilişkin bilgileri doldurur ve doldurduğu bu bilgiler çerçevesinde sistem tarafından oluşturulan takip talebini güvenli elektronik imza ile imzalar. O halde anılı yönetmeliğin ilgili hükmüne göre, alacaklı avukatının güvenli elektronik imza ile imzaladığı takip talebinin öncelikle sistem tarafından; icra dairesinden takibe devam

⁴⁸ ERTURGUT, "E-Belge ve E-İmza", s.76; ACAR, s.162.

⁴⁹ bkz. Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı m.209, s.63, <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0574.pdf>. (E.T: 29.04.2022).

⁵⁰ HALMAN ÇETİN, s.62; ACAR, s.170.

⁵¹ HALMAN ÇETİN, s.62,63; Aleyhine delil olarak kullanılan elektronik belge, o kişi tarafından ikrar edildiği takdirde mahkemenin resen araştırma yükümlülüğü olmadığına ilişkin bkz. ERTURGUT, "Elektronik İmza", s.300,301; ACAR, s.192 vd.

edilmesi halinde ise icra müdürünce incelenmesi gerekmektedir. Zira geçersiz veya süresi dolmuş bir nitelikli elektronik sertifikanın varlığı halinde baştan itibaren geçersiz bir takip söz konusu olacağından borçlu aleyhine başlatılan icra takibinin iptali gerekecektir.

Bu halde, sertifikanın geçerlilik incelemesinin nasıl yapılacağı önem arz etmektedir. Nitelikli elektronik sertifikanın iptal edilip edilmediği iki şekilde kontrol edilebilir⁵². Sertifikanın geçerliliğini incelemekle yükümlü olan kişi ilk olarak, yetkili Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı tarafından yayınlanan ve iptal edilmiş sertifikaların seri numaralarını içerir listeden kontrol ederek sertifikanın iptal edilip edilmediğini tespit edebilir. İkinci olarak ise, OCSP sunucularına söz konusu sertifikanın durumunu öğrenmek için istekte bulunabilir⁵³. Ancak sertifikanın durum tespitinin uzmanlık gerektirmesi sebebiyle bu hususta gerek takip aşamasında gerekse yargılama sırasında bilirkişi görüşünün alınabilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

1.1.3.3.5. UYAP Portal Kullanımında Güvenli Elektronik İmza ve Elektronik Belge

Yargı sisteminin UYAP Portal aracılığıyla e-adalet uygulamasına geçmesiyle birlikte, elektronik ortamda hazırlanan evrakların imzalı olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceği tartışılmıştır. Elektronik olarak hazırlanan belgelere hukuki geçerlilik sağlayabilmek adına yargı çalışanlarının güvenli elektronik imza sahibi olması sağlanmış ve müzekkere yazımı, duruşma tutanakları elektronik imza ile imzalanıp UYAP Portal'a kaydedilmeye başlanmıştır⁵⁴. Avukatların ise taraf oldukları dosyaları internet üzerinden istedikleri yer ve zamanda görüntüleyebilmeleri ve yetkili makamlara evrak sunma, takip veya dava başlatma gibi işlemleri UYAP aracılığıyla gerçekleştirilmeleri sağlanmıştır.⁵⁵

---

⁵²ÇELEBİ BAŞÇI Gülen, Sertifika Geçerlilik Kontrolündeki Sorunların Giderilmesi, <https://kamusm.bilgem.tubitak.gov.tr/dosyalar/makaleler/Sertifika%20Gecerlilik%20Kontrolundeki%20Sorunlarin%20Giderilmesi.pdf>.

⁵³ ÇELBİ BAŞÇI, s.3.

⁵⁴ KARAKİMSELİ, s.322,323.

⁵⁵ KARAKİMSELİ, s.325.

7155 sayılı Kanun ile getirilen icra takip usulü ise, MTS üzerinden hazırlanan takip talebinin avukat tarafından güvenli elektronik imza ile imzalandıktan sonra sisteme kaydedilebilmesini düzenlemiştir. Buna göre, satıcı/sağlayıcı tarafından UYAP Kurum Portal aracılığıyla yetkilendirilen⁵⁶ avukat, UYAP Avukat Portal'da yer alan MTS ile takip talebindeki gerekli bilgileri doldurur ve güvenli elektronik imza ile imzalar. Elektronik belge niteliğindeki bu takip talebi, hukuken geçerli olmakta ve takibin başlatılmasını sağlamaktadır. Güvenli elektronik imza ile imzalanmayan takip talebinin kaydedilmesi ise, sistem tarafından otomatik olarak reddedilmektedir.

Diğer yandan, ödeme emrini tebellüğ eden borçlu, e-devlet aracılığıyla UYAP Vatandaş Portal'a girerek tarafı olduğu icra ve MTS takiplerini görebilir; dosyanın içeriğini inceleyebilir ve güncel dosya borcunu öğrenebilir. Ayrıca 7155 sayılı Kanun borçluya, güvenli elektronik imza ile itiraz edebilme hakkını da tanımıştır. Buna göre borçlu, elektronik belge şeklindeki itiraz evrakını güvenli elektronik imza ile imzalayıp UYAP Vatandaş Portal üzerinden doğrudan dosyaya sunabilecektir.

Sonuç olarak, teknolojik gelişmelerin hukuk sistemimize etkilerinden bir tanesi de MTS takipleri olup, bu takipler teknolojik gelişim sürecinin son adımlarından biri olarak görülmelidir. Şimdilik yalnızca abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan para alacakları için cari olsa da bu uygulamanın başarılı olunması halinde uzun vadede diğer sözleşmelerden doğan takipler için de uygulanması gündeme gelebilir. Böylelikle teknoloji, takip ekonomisi ilkesine uygun olarak⁵⁷ icra sistemimizin sorunlarına çözüm amacıyla kullanılabilir ve daha hızlı, ucuz ve etkili bir sistem ortaya koyulabilir⁵⁸.

---

⁵⁶ Detaylı bilgi için bkz. aşağıda 5.3.2.

⁵⁷ bkz. yukarıda 1.1.1.

⁵⁸ Teknolojinin icra sistemini geliştirmede kullanılması yerinde olsa da her bir alacak türü için farklı icra takip usulü getirmenin Türk İcra Sistemini daha da karmaşık hale getirdiği görüşü için bkz. **SARISÖZEN**, s.13; **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmeleri*, s.231, 232.

1.2. 7155 Sayılı Kanun'un Kapsamı ve Düzenlediği Takip Usulünün Niteliği ile Merkezi Takip Sisteminin Temel Özellikleri

1.2.1. Kanunun Kapsamı, Yürürlüğü ve Zaman Bakımından Uygulanması

1.2.1.1. Kanunun Kapsamı

7155 sayılı Kanun ile tanınan abonelik sözleşmesinden doğan para alacaklarına ilişkin özel bir takip usulü, 6502 sayılı TKHK ve diğer kanunlarda düzenlenen abonelik sözleşmelerinde mal veya hizmet sunan tarafın, faturalandırılmış alacağı için avukat ile yapacağı takipleri düzenler. Bu kanun kapsamına giren alacaklar için, icra dairesine diğer bir takip türüne ilişkin takip talebinde bulunulması halinde bu talep, icra müdürü tarafından reddedilmelidir. Müdürlük tarafından verilen bu karara karşı, taraflar süresiz şikâyet yoluna gidebilecektir⁵⁹ (ASPAK m.2; ASPAY m.2).

1.2.1.2. Kanunun Yürürlüğü ve Zaman Bakımından Uygulanması

7155 sayılı Kanun, 19.12.2018 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Ancak Kanun'un "Yürürlük" başlıklı 26. Maddesine göre takip usulüne ilişkin hükümler 01.06.2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan takipler için, takibin açıldığı tarihteki kanuna göre yürütüleceğine ilişkin geçiş hükmü öngörülmüştür (ASPAK Geçici m.1). Diğer bir ifadeyle, Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan takipler için 7155 sayılı Kanun hükümleri uygulanmayacak; takiplerin başladığı tarihte geçerli olan kanun üzerinden takibe devam edilecektir.

1.2.2. Öngörülen Takip Usulünün Niteliği

7155 sayılı Kanun, abonelik sözleşmesinden doğan para alacaklarının tahsil edilmesi amacıyla mal veya hizmet sunan tarafın avukatı ile başvuracağı *ayrı ve özel bir*

---

⁵⁹ KURU Baki / AYDIN Burak, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 6. Baskı, Ekim 2021, s.293, 294; ARSLAN Ramazan / YILMAZ Ejder / TAŞPINAR AYVAZ Sema / HANAĞASI Emel, İcra ve İflas Hukuku, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, s. 376, 377.

*ilamsız takip usulüdür*⁶⁰. Bu kanun kapsamına yalnızca para alacaklarının girmesi, örnek no:7 ödeme emrinin düzenlenip tebliğ edilmesi, ödeme emrine itirazın yedi gün olması, itirazın nasıl yapılacağı gibi hususlar, İİK’da düzenlenen ilamsız takip usulü ile benzerlik göstermektedir⁶¹. Diğer bir ifadeyle, takip aşamaları bakımından ilamsız takipten bir farkı bulunmamaktadır. Haciz aşamasına kadarki takip işlemleri MTS üzerinden yürütülmekte; haciz ve sonrası işlemler içinse icra dairesi görev almaktadır⁶². Hatırlatılmalıdır ki, kanun kapsamına yalnızca icra takipleri girmekte; MTS vasıtasıyla iflas takibi yapılamayacaktır⁶³.

Takip konusunu yalnızca bir miktar para alacağı oluşturabilir. Para alacağı dışındaki talepler için genel hükümlere göre takip başlatılması gerekir⁶⁴. Örneğin, abonelik sözleşmesi kapsamında tüketiciye hizmetin sunulması için bir cihaz teslimi sağlandıysa bunun iadesi için öncelikle mahkemenen ilam elde edilmeli, sonrasında ise ilamlı takip yoluna gidilmelidir⁶⁵.

---

⁶⁰ **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmesi*, s.227; **BAHADIR**, s.142, 143; İlamsız icra takip usulünün başlangıç ila haciz aşamasına kadarki süreç için özel bir şekil öngören bu takibi ayrı bir kanunda düzenlemek yerine, İİK’ya eklenmesinin daha uygun olacağı görüşü için bkz. **KILIÇOĞLU**, s.64; **ÇELİKOĞLU**, *Merkezi Takip Sistemi* s.92.

⁶¹ **BAHADIR**, s.148.

⁶² **KARSLI** Abdurrahim, *İcra Hukuku Ders Kitabı, “İcra Hukuku”, Yenilenmiş 4. Baskı, Filiz Kitabevi, Mayıs 2022, s.747.*

⁶³ **ÖZÇELİK**, s.379; Borçlu iflasa tabi kişilerden ise 7155 sayılı Kanun kapsamına giren alacaklar yönünden borçluya iflas takibi başlatılabilir. Ayrıca Kanun kapsamına giren alacaklar yönünden ihtiyati haciz talep edilmesine ve uygulanmasına engel bir durum yoktur. Ancak icra takibi aracılığıyla tamamlayıcı merasimin yapılması halinde MTS üzerinden takip başlatılmalıdır, **KILIÇOĞLU**, s.64.

⁶⁴ Alacağın rehinle teminat altına alınması veya kambiyo senedi verilmesi ihtimalinde öncelikle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılması gerektiği görüşü için bkz. **BAHADIR**, s.147, 148.

⁶⁵ bkz. aşağıda 2.3; Bu kanun kapsamına giren alacaklar yönünden takip başlatılmadan dava açılmasına herhangi bir engel yoktur, **KILIÇOĞLU**, s.64; **ÖZÇELİK**, s.379; Elinde ilam bulunan alacaklı, 26.05.2017 tarihli İçtihadı Birleştirme Kararı(İBK) gereği hukuki yararın bulunmaması sebebiyle genel haciz yoluyla takip yapamayacaktır. Diğer bir ifadeyle, elinde ilam bulunan bir alacaklı bu Kanun kapsamında da icra takibi başlatamaz. Doktrine göre, yukarıda belirtilen İBK yalnızca ilamlar için geçerlidir. İlam niteliğinde belgeye bağlanan alacaklar için bu kararın uygulanamayacağı ve bu durumda ilamsız takip yoluna başvurulmasına bir engel olmadığı belirtilmiştir, **PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES**, s.89; **BAHADIR**, s.143. İlam niteliğindeki belgeye dayanarak ilamsız takip yapılabileceğine ilişkin Yargıtay kararı için bkz. www.lexpera.com.tr, Y.23.HD, T. 05.02.2019, E. 2016/4052, K. 2019/288, (E.T: 26.01.2022).

1.2.3. Merkezi Takip Sisteminin Temel Özellikleri

7155 sayılı Kanun kapsamına giren takipler, UYAP bilişim ağına yer alan MTS sistemi üzerinden başlatılmalı ve haciz aşamasına kadar bu sistem üzerinden yürütülmelidir. Bu sebeple, hangi takiplerin Kanun kapsamına girdiği önem arz etmektedir. Bu hususun tespiti için, öncelikle bu takip yolunun temel özelliklerinden bahsetmekte yarar bulunmaktadır. Çalışmamızın bu bölümünde MTS'nin Türk İcra ve İflas sistemindeki yeri, MTS tarafından yapılan işlemlerin niteliği ve sistem tarafından yapılan işlemlerin icra takip işlemi olup olmadığı ile bu işlemlerin denetimi incelenecektir.

Öncelikle, bir takibin MTS üzerinden başlatılabilmesi için taraflar arasında TKHK veya diğer mevzuatlarda⁶⁶ yer alan geçerli bir abonelik sözleşmesi bulunması gerekmektedir. Abonelik sözleşmesinin mal veya hizmet sunan tarafının avukatı, takip başlatmaya yetkilidir. Sözleşmenin diğer tarafı olan tüketiciler ise abonelik sözleşmesinden kaynaklanan bir alacağı varsa, bu takip yoluna başvuramaz.

İkinci olarak, takibin konusunun mutlaka bir para alacağı olması gerekmektedir. Ancak para dışında herhangi bir talebi olan sözleşmenin mal veya hizmet sunan, özel takip usulüyle değil; genel hükümlere göre bunu talep etmesi gerekir. Zira bu takip yolu özel bir ilamsız takip olup ancak para alacakları bu takibin konusu olabilir.

1.2.3.1. Merkezi Takip Sistemi'nin Cebri İcra Organizasyonundaki Yeri

Devletin zorlama gücü kullanılarak maddi hukuktan kaynaklı taleplerin tahsil edildiği icra ve iflas dairelerinin iş ve işlemlerini Adalet Bakanlığı yürütmektedir. Bu itibarla, her Asliye Hukuk Mahkemesinin görev çevresinde yeterli sayıda icra ve iflas daireleri kurulmakta olup, icra takiplerinin tüm aşamaları Adalet Bakanlığı'nın merkeze bağlı taşra teşkilatı içerisinde yer alan icra dairelerince⁶⁷ tek elden yürütülmektedir.

---

⁶⁶ Kanun lafzında “TKHK ve diğer mevzuatlar yer alan abonelik sözleşmesi” denilmektedir. Burada “diğer mevzuatlar” ifadesinden anlaşılması gereken; Elektronik Haberleşme Kanunu, Elektrik Piyasası Kanunu ve Doğal Gaz Piyasası Kanunudur.

⁶⁷ ÇELİKOĞLU Cengiz Topel, İcra Dairesi Kararı, “İcra Dairesi”, Ekin Yayınları, Bursa 2017, s.91.

ASPAK ile icra dairelerinin yetkisi sınırlandırılmıştır. Bu Kanun kapsamına giren alacaklar için gerçekleştirecek icra takip işlemleri hizmetleri için Adalet Bakanlığı'na bağlı bulunan Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü (BİGM) yetkili kılınmıştır⁶⁸. Başka bir deyişle, ASPAK kapsamına giren alacakların takibinde yurt genelinin tamamında yetkili ve haciz aşamasına kadar yapılacak icra takip işlemlerini yapma yetkisini haiz yeni bir takip mercii kurulmuştur⁶⁹.

1.2.3.2. Merkezi Takip Sistemi Bünyesinde Yapılan İcra Takip İşlemleri

Genel hükümlere göre yürütülen icra takiplerinde takip talebini alan icra memuru, kanunda zorunlu olarak bulunması gereken unsurların takip talebinde olup olmadığını incelemesinin ardından, gerekli şartları taşıdığı takdirde ödeme emri düzenler. Ödeme emrinde icra memurunun imza ve kaşesi yer alır.

ASPAK kapsamında başlatılan icra takiplerinde ise, elektronik ortam üzerinden hazırlanıp sisteme kaydedilen takip talebi üzerine, MTS tarafından otomatik olarak ödeme emri düzenlenir. Bu ödeme emrinde herhangi bir imza yer almadığından, ödeme emri ve diğer icra takip işlemlerinin kime atfedileceği sorunu ortaya çıkar. Çelikoğlu'na göre, UYAP Portal'da yer alan MTS tarafından yapılan bu işlemlerin temsil ettikleri kişi veya kamu tüzel kişiliğine atfedilmesi gerektiğinden MTS bünyesinde yapılan işlemlerin MTS'den sorumlu BİGM'ye atfedilmesi gerekir⁷⁰. Yukarıda da detaylıca açıkladığımız⁷¹ üzere, Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü ASPAK ile birlikte yeni bir icra

---

⁶⁸ KARSLI, s.747.

⁶⁹ Merkezi Takip Sistemi'nin yürütülmesini sağlayan BİGM'nin yardımcı icra organı olduğu görüşü için bkz. ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.88,89.

⁷⁰ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.89-91; OĞURLU Yücel, İdare Hukuku'nda "E-Devlet" Dönüşümü ve Dijitalleşen Kamu Hizmeti, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul 2010, s.209; İmar Barışı Kanunu gereği yapı kullanma izni veren belgenin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından oluşturulan Yapı Kayıt Sistemi tarafından düzenlenmesi halinde bu belgenin Bakanlık tarafından yapılmış sayılacağı görüşü için bkz. ÇAKIR Hüseyin Melih, Yapı Kayıt Belgesi, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y:2018, C:5, S:2, s.15-92; Özel hukuk ilişkileri için bkz. İNAL Emrehan, E-Ticaret Hukukundaki Gelişmeler ve İnternette Sözleşmelerin Kurulması, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2005, 100,101; ÇETİN Selin, Botlar Aracılığıyla Akdedilen Elektronik Sözleşmeler, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019, s.32-40.

⁷¹ bkz. yukarıda 1.2.3.1.

makamı olarak, kendi adına işlemler yapmaktadır. O halde, MTS tarafından yapılan işlemler icra takip işlemi olarak nitelendirilebilir⁷².

1.2.3.3. Merkezi Takip Sistemince Yapılan İşlemlerin Denetimi

İcra organlarınca yapılan işlemler adli ve idari denetime tabidir. BİGM de icra organizasyonun içerisinde bulunan yardımcı bir icra organıdır.⁷³ Bu nedenle, MTS tarafından yapılan işlemler icra takip işlemi olarak nitelendirildiğinden⁷⁴ sistem üzerinden başlatılan ve dolayısıyla icra müdürünün denetiminden geçmeyen MTS takiplerinde işbu icra takip işlemlerin nasıl denetleneceği belirlenmelidir⁷⁵. Aksi halde, yalnızca alacaklı avukatının inisiyatifiyle başlatılan ve yürütülen takiplerin kötüniyetle kullanılma ihtimali söz konusu olabilir. Örneğin, borçlunun tüm malvarlığının tespiti için küçük bir alacak miktarı üzerinden icra takibi başlatılabilir⁷⁶.

1.2.3.3.1. İdari Denetim

İdari denetim, idarenin yaptığı işlemlerin hukuka uygun olarak yapılmasının teminini sağlayan bir mekanizmadır⁷⁷. Üç farklı denetim yolu mevcuttur. Bunlar; vesayet denetimi, hiyerarşik denetim ve istitaftir denetimdir.

Cebri icra işlemleri, bir idari işlemdir. Cebri işlemleri yapan icra-iflas daireleri ise, merkeze bağlı taşra teşkilatı içerisinde yer almakta olup, icra iflas dairelerinin ayrı bir tüzel kişiliği bulunmamaktadır. O halde, merkezi kamu tüzel kişisinin ilişkili olduğu kamu tüzel kişisini denetlediği vesayet denetimi, cebri icra işlemleri bakımından geçerli olmaz⁷⁸.

---

⁷² bkz. aşağıda 3.2.1.

⁷³ bkz. yukarıda dn.62.

⁷⁴ bkz. yukarıda 1.2.3.2.

⁷⁵ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.124.

⁷⁶ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, 76; Doktrinde “araştırma haczi” olarak da ifade edilmektedir, ÖZEKES Muhammet, *İcra İflas Hukukunda İhtiyati Haciz*, “*İhtiyati Haciz*”, Seçkin Yayıncılık, Ankara 1999, s.76.

⁷⁷ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.124; KAPLAN Gürsel, *İdari Yargılama Hukuku*, 4. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa 2019, s.21.

⁷⁸ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.125.

Hiyerarşik denetim, aynı kamu tüzel kişi içerisinde üstün, astın yaptığı işlemleri denetlemesidir. İcra iflas daireleri, Adalet Bakanlığı'na bağlı olup, Bakanlığın icra dairelerinde sınırlı bir hiyerarşik denetimi söz konusudur. Bakanlık, icra dairelerinin yapmış oldukları işlemleri resen veya talep halinde iptal edemez, kaldıramaz veya yerine geçerek işlem tesis edemez. Yalnızca cebri icra düzenini sağlamakla görevlidir. Bu itibarla, savcı veya adalet müfettişleri tarafından düzenli olarak disiplin denetimi yapılmaktadır⁷⁹.

İstifaf denetimi, işlemi yapan idari merciye başvuru halinde idarenin kendi işlemi kaldırması, geri alması veya değiştirerek düzeltmesidir⁸⁰. Bu denetim yöntemi, cebri icra faaliyetleri bakımından geçerli olmakla birlikte yaygın bir uygulaması bulunmamaktadır⁸¹. MTS takipleri bakımından ise, işlemler elektronik sistem tarafından yapılmakta olup istifaf denetimin burada uygulanması mümkün değildir. Ancak takibin MTS'de sonlanmaması ve icra dairesine geçişi halinde icra müdürü, ASPAK m.8/2'de belirtilen hususların⁸² MTS takibinde uygun bir şekilde yapılıp yapılmadığını denetleyecektir. Yapılan işlemlerin hatalı veya eksik olduğunun tespiti halinde, takibin icra dairesinde devam edilmesi talebi reddedilecektir. Bu da MTS işlemlerinin değiştirilmesi veya geri alınması anlamına gelmektedir ki bu halde MTS işlemlerinin hukuken tanınmaması anlamına gelir⁸³. Yapılan bir idari işlemin tanınmaması veya belirsiz süreliğine askıya alınması ise o işlemin geri alınması hükmündedir⁸⁴. Önemle belirtmek gerekir ki, icra dairesinin MTS işlemlerini yukarıda açıklandığı kapsamda denetlenmesi yalnızca takibin icra dairesine geçiş aşaması için düzenlenmiştir. Diğer bir

---

⁷⁹ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.125, 126.

⁸⁰ İcra dairesi şikayet süresi içerisinde yapmış olduğu işlemi değiştirebilir veya iptal edebilir.

⁸¹ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.126; ÇELİKOĞLU, *İcra Dairesi*, s.393-411.

⁸² Detaylı bilgi için bkz. aşağıda 3.3.2.

⁸³ ÇELİKOĞLU, *İcra Dairesi*, s.357-363.

⁸⁴ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.127; TAN Turgut, *İdari İşlemin Geri Alınması*, Sevinç Matbaası, Ankara 1970, s.16,17; Yetkide paralellik ilkesi gereği, yapılan işlemler ancak işlemi yapan idare tarafından geri alınabilir. Ancak bu ilkenin içtihat yoluyla geliştirilmiş olması ve kanunda açıkça bir hüküm olması halinde idari işlem onu tesis edince değil, kanunda yetkilendirilen makam tarafından geri alınabilir. MTS Takipleri bakımından ise, icra daireleri istifaf denetimi için münhasıran yetkili kılınmıştır, ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.128; yetkide paralellik ilkesi için bkz. GÖZLER Kemal, *İdare Hukuku*, C.I, 3. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa 2019, s.857,858.

ifadeyle, henüz MTS aşamasında iken icra dairesinin böyle bir yetkisi bulunmamaktadır.

Önemle belirtmek gerekir ki, icra müdürünün MTS takibinin icra dairesine geçiş aşamasında ASPAK m.8/2 kapsamında yapacağı denetim, hiyerarşik denetim olarak da değerlendirilemez. Zira gerek icra daireleri gerek ise MTS aynı kamu tüzel kişiliği içerisinde yer almaktadır⁸⁵.

1.2.3.3.2. Adli Denetim

İdarenin işlem ve eylemleri yargısal denetime tabi olduğundan, idari bir işlem olan cebri icra işlemlerinin de adli denetime tabi olacağı açıktır. İcra iflas işlemlerinde adli denetim, taraflardan birinin başvurusu halinde icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesince şikâyet yoluyla sağlanır. Merkezi Takip Sistemi'nin de bir cebri icra organı olması sebebiyle burada yapılan işlemlerin adli denetime tabi olması gerekir. Ancak mevzuatta MTS takip işlemleri bakımından doğrudan bir şikâyet yolu öngörülmemiştir. Yalnızca, icra dairesine geçiş aşamasında alacaklının takibe devam edip etmemesi yönündeki icra dairesi kararına karşı taraflara şikâyet yoluna başvurma hakkı öngörülmüştür⁸⁶. Buna göre, takibe icra dairesinden devam etmek isteyen alacaklı vekili, MTS üzerinden “icra takibi başlat” butonuna tıklayarak takibe, takip talebinde belirttiği yetkili icra dairesinden devam eder. Bu halde ASPAK m.8/2 hükmüne göre, icra müdürü alacağın ASPAK kapsamında olup olmadığını, ödeme emrinin tebliğ durumunu, takibe itiraz edildiyse itirazın bertaraf edilip edilmediği hususlarını inceler ve buna göre karar verir. Bu karara karşı alacaklı veya borçlu şikâyet yoluna başvurabilir. Kanunda, bu şikâyetin süresine ilişkin herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Kılıçoğlu'nun belirttiği ve bizim de katıldığımız görüşe göre, bu husus bir takip şartı olduğundan süresiz olarak şikâyet yoluna başvurulabilir⁸⁷.

---

⁸⁵ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.128.

⁸⁶ MTS işlemlerinin de ASPAK m.9 atfıyla İİK genel hükümlerine göre şikâyet yoluna açık olması gerektiği görüşü için bkz. ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.130-135; ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.245.

⁸⁷ KILIÇOĞLU, s.68.

2. TAKİP USULÜNÜN UYGULANMA ŞARTLARI

2.1. Alacağın Abonelik Sözleşmesinden Doğması

7155 sayılı Kanun'da düzenlenen icra takip usulünün uygulanma şartlarından ilki, taraflar arasında bir abonelik sözleşmesinin bulunması ve takip konusu alacağın da bu sözleşmeden kaynaklanmasıdır. Diğer bir ifadeyle, abonelik sözleşmesinden doğmayan alacaklar bu kanun kapsamı dışında kalacaktır. Örneğin, usulsüz ve kaçak kullanımlarda sözleşme dışı, hukuka ayrı bir yararlanma söz konusudur. Bu yararlanmanın bedeli, 7155 sayılı Kanun ile talep edilemez. Hatta kaçak kullanım bedeli faturalandırılmış olsa dahi yine de bu takip yoluna gidilemeyecektir⁸⁸.

Abonelik sözleşmesinin varlığı, bu takibin temelini teşkil etmesi sebebiyle çalışmamızın bu bölümünde abonelik sözleşmesinin tarihi gelişimi, unsurları, tarafları, şekli ve feshi hakkında bilgi verilecektir.

2.1.1. Abonelik Sözleşmesinin Tarihi Gelişimi

Türk Hukuku'nda Abonelik Sözleşmelerine ilişkin ilk düzenleme 08.03.1995 tarihli ve 22221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (eTKHK) ile getirilmiştir. eTKHK m.11'de abonelik sözleşmeleri, "Sürelî Yayınlar" başlığı altında düzenlemiş ve sürelî yayınlara abone olan tüketiciler için hükümler yer almışsa da bu düzenlemede "abone" ve "abonelik sözleşmesi" kavramları bulunmamaktaydı⁸⁹. Diğer bir ifadeyle, elektrik, doğalgaz, sabit telefon hatları için abonelik sözleşmelerinin yapılması yaygın olmasına rağmen o dönemdeki mevzuatta abonelik sözleşmelerine ilişkin ayrı bir hüküm ihdas edilmemişti.

06.03.2003 tarihli ve 4822 sayılı Kanun ile eTKHK'da pek çok hükümde değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliklerden birisi, Kanun'a "Abonelik Sözleşmeleri" başlıklı 11/A ek maddesi ile abonelik sözleşmeleri için ayrı bir düzenleme getirilmiş ve böylelikle kanunun kapsamının genişletilmiş olmasıdır. Buna göre "her türlü" abonelik

⁸⁸ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.229; ÖZÇELİK, s.381.

⁸⁹ OZANOĞLU Hasan Seçkin, *Tüketicinin Korunması Açısından Taksitle Satım Sözleşmesi*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 1999, s.182; ALTAŞ Hüseyin, *Telekomünikasyon Alanındaki Abonelik Sözleşmeleri*, Prof. Dr. Ali Naim İnan'a Armağan, Ankara 2009, s160; AKİPEK ÖCAL Şebnem / KARA İlhan, *Tüketici Hukuku Dersleri, Yetkin Yayınları*, Ankara 2021, s.149.

sözleşmesini sözleşme tarafı olan tüketiciler, tek taraflı olarak feshedebilir. . Bu husus dışında, abonelik sözleşmesinin tanımı, unsurları gibi hususları içeren bir düzenleme eTKHK’da yer almamıştır⁹⁰.

Abonelik sözleşmeleri, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu (EHK)’nda da öngörülmüştü. bir tarafı tüketici olan sözleşmeler için ayrı hükümler ihdas etmekte, tüketici ve son kullanıcı haklarını 47 ila 51 maddeleri arasında ayrıca düzenlemektedir. Ayrıca kanunun amaç ve ilkelerinde tüketicinin korunması ve menfaatinin gözetilmesine önem verilmektedir. Çalışma konumuz ile alakalı en önemli husus ise, Türk Hukuku’nda ilk kez “abone” ve “abonelik sözleşmesi” tanımlarına yer vermektedir.

4077 sayılı Kanun, dönemin ihtiyaçlarına tam anlamıyla cevap verememesi yeni bir kanunun düzenlenmesini gerekli kılmıştır. Buna istinaden, 28.11.2013 tarihli, 28835 sayılı Resmi Gazete’de 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yayımlanmıştır. Abonelik Sözleşmeleri, “Diğer Tüketici Sözleşmeleri” bölümünde, 52. Maddede düzenlenmekte ve abonelik sözleşmelerinin tanımı, şekli, süresi ve feshine ilişkin hükümler yer almaktadır. Böylelikle ilk kez, tüketici hukuku kapsamındaki her türlü abonelik sözleşmesini kapsayan bir abonelik sözleşmesi hükmüne yer verilmiştir⁹¹.

Tüm bu sürecin sonunda ise, çalışma konumuz olan 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun yürürlüğe girmiştir. Kanuna göre, TKHK m.52 ile diğer mevzuatlarda düzenlenen abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan para alacaklarına özel, ayrı bir icra takibi öngörülmüştür. Bu düzenleme, abonelik sözleşmelerinin Tüketici Hukukunda ne kadar geniş ve önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

---

⁹⁰ **AYRANCI** Hasan, Enerji Sözleşmeleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2010, s.210; **YILDIZ** Mustafa Göktürk, Son Kullanıcıyla Akdedilen Elektronik Haberleşme Hizmeti Sözleşmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul 2011, s.4.

⁹¹ **AYDOĞDU** Murat, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ‘un Getirdiği Yeniliklere Genel Bakış, Sözleşmeye Aykırılık, Ayıplı İfa Kavramlarına Getirdiği Farklı Yaklaşım ve Bu Konudaki Önerilerimiz, DEÜHFD, C:15, S:2, İzmir 2013, s.15.

2.1.2. Abonelik Sözleşmesinin Tanımı

Abonelik sözleşmesinin tanımı TKHK m.52/1’de açıkça yapılmıştır. Hükme göre “*Abonelik sözleşmesi, tüketicinin, belirli bir mal veya hizmeti sürekli veya düzenli aralıklarla edinmesini sağlayan sözleşmelerdir.*” Aynı tanım, Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği’nde de yer almaktadır. Ancak TKHK m.52/1’de, sözleşmenin esaslı unsurlardan biri olan hizmet veya bedel karşılığı tüketicinin ödeyeceği ücret unsuru, abonelik sözleşmesinin bir unsuru olarak nitelendirilmemiştir. Bu yönüyle abonelik sözleşmesinin tanımı eleştirilmiş ve tanımın eksik olduğu ifade edilmiştir⁹². Nihayetinde öğretilerde abonelik sözleşmesi, “*tüketicinin abone sıfatıyla birbirini izleyen belirli dönemlerde bedel ödediği, bir mal veya hizmet sunan girişimcinin bu bedel karşılığında ifada bulunma yükümlülüğü altına girdiği sözleşmeler*” olarak tanımlanmıştır⁹³.

Bu aşamada, “üyelik” kavramı ile bu kavramın mevzuatta yer alan “abonelik” ifadesi ile arasındaki farkın tespiti, MTS takibinin kapsamının belirlenmesi için önemlidir. Zira Aslan’a göre, üyelik ile abonelik kavramları birbirinden farklıdır ve bu nedenle üyelik olarak değerlendirilen bir ilişkide TKHK m.52 hükmü uygulanamayacaktır⁹⁴. Üyelik, bir gruba, cemiyete ait olma ve onun sunduğu imkânlardan yararlanma hakkını ifade eder. Örneğin spor salonuna üye olma; dağcılık, yürüyüş gibi gruplara dâhil olma gibi. Abonelik ise, tüketicinin peşin para vererek bir hizmet veya mal satın almasıdır ve bu taraflar arasında bir sürekli borç ilişkisi doğurur⁹⁵. Bu ayırım önem arz etmekte, çünkü 7155 sayılı Kanun kapsamına TKHK veya diğer mevzuatta düzenlenen abonelik sözleşmeleri girmektedir. Ancak MTS

---

⁹² **ÖKTEM ÇEVİK** Seda, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Abonelik Sözleşmesi, Yeni Tüketici Hukuku Konferansı, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul, Mayıs 2015, s.345,346.

⁹³ **ASLAN İ.** Yılmaz, 6502 Sayılı Kanuna Göre Tüketici Hukuku, Ekin Yayın, 5. Baskı, 2015, s.600; **ÖKTEM ÇEVİK**, s.346; Öğretilerdeki diğer tanımlar için bkz. **AYRANCI**, s.209; **KOCA** Güneş, (Tüketicinin Korunması Açısından) Abonelik Sözleşmeleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara 2004, s.28,29; **DEMİR** Mehmet, 4822 Sayılı Kanun ile Tüketici Sözleşmelerinde Getirilen Yenilikler, “Yenilikler”, BATİDER, C:22, S:1, Haziran 2003, s.230; **EDİS** Seyfullah, Türk Borçlar Hukukuna Göre Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1963, s.38; **AKİPEK ÖCAL / KARA**, s.154.

⁹⁴ **ASLAN**, s.601.

⁹⁵ **ASLAN**, s.601.

üzerinden takip başlatılırken “Mahiyet Bilgileri” alanı zorunlu kılınmış⁹⁶ ve bu alanda sadece “Telefon (Cep), Telefon (Sabit), Su, İnternet/TV, Elektrik ve Doğal Gaz” seçenekleri sınırlı sayıda verilmiştir⁹⁷. Kanaatimizce, kanun koyucunun abonelik ile üyelik kavramlarını farklı değerlendirdiği ve üyelik sisteminin MTS takibi kapsamında çıkardığı sonucuna varılmalıdır. Diğer bir ifadeyle, dergi, gazete veya spor salonu gibi üyeliklerden doğan alacaklar bakımından bu takip usulü uygulanamayacaktır.

2.1.3. Abonelik Sözleşmesinin Unsurları

Öğretide kabul edilen tanım esas alındığında abonelik sözleşmesinin unsurlarını, “ *tarafların anlaşması*”, “*belirli mal veya hizmetin sürekli veya düzenli aralıklarla sunulması*” ve “*abonelik ücreti*” olarak değerlendirebiliriz⁹⁸.

2.1.3.1. Tarafların Anlaşması

Abone ile satıcı/sağlayıcı arasında imzalanan bir abonelik sözleşmesinde tarafların sözleşme konusu mal veya hizmetin düzenli aralıklarla aboneye sunulması ve abonenin de bunun karşılığında kararlaştırılan abonelik ücretini ödeme hususunda bir anlaşmaya varmaları gerekmektedir. Tarafların bu hususlarda anlaşmasıyla birlikte abonelik sözleşmesi kurulmuş olur⁹⁹.

Türk Borçlar Hukuku’nda kural olarak sözleşme serbestisi ilkesi geçerli olup taraflar, istisnalar dışında sözleşme yapıp yapmama konusunda özgürdürler. Örneğin, devletten aldığı imtiyaz neticesinde bir kamu hizmetini veren işletmeler, onlardan hizmet almak isteyen tüketicilerle sözleşme akdetmek zorundadırlar¹⁰⁰.

⁹⁶Merkezi Takip Sistemi Kullanım Kılavuzu, “MTS Kılavuzu”, https://d.barobirlik.org.tr/2019/mts_kullanim_kilavuz.pdf (Erişim Tarihi: 19.03.2022), s.4.

⁹⁷ Kanunun abonelik sözleşmesinin konusu bakımından herhangi bir sınırlandırma yapmadığı, bu itibarla telefon, doğal gaz aboneliklerinin yanı sıra dergi aboneliğinden kaynaklanan para alacağına ilişkin bir yayınevinin de MTS üzerinden icra takibi başlatılabileceği görüşü için bkz. **KILIÇOĞLU**, s.63.

⁹⁸ **ÖKTEM ÇEVİK**, s.347.

⁹⁹ **ÖKTEM ÇEVİK**, s.349,350.

¹⁰⁰ **ASLAN**, s.603; **AYRANCI**, s.211, 212; **KOCA**, s.64; **ALTAŞ** Hüseyin, Telekomünikasyon Alanındaki Abonelik Sözleşmeleri, Prof. Dr. Ali Naim İnan’a Armağan, Ankara 2009, s.158; **ÇETİN** Görkem, Türk Hukuku Bakımından Mobil Telefon Abonelik Sözleşmeleri, İBD, C.89, S.1, Yıl 2015, s.68; **ERDOĞAN** Kemal, Taahhütlü Abonelik Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Sonuçları, SÜHFD, C.26, S.3, 2018, s.284; **AKİPEK ÖCAL / KARA**, s.154,155.

2.1.3.2. Belirli Mal veya Hizmetin Sürekli veya Düzenli Aralıklarla Sunulması

Abonelik sözleşmelerinde satıcı veya sağlayıcının asli edimlerinden birisi de sözleşme konusu mal veya hizmeti, sürekli veya düzenli aralıklarla aboneye sunmaktır. Sözleşme konusu, yalnızca bir malın¹⁰¹ satılması şeklinde olabileceği gibi, yalnızca tek bir hizmetin¹⁰² sunulmasından ibaret olabilir veya ikisini birlikte içerecek şekilde karma nitelikte de olabilir¹⁰³. Mal veya hizmetin sunulma süresi, önceden sözleşmede kararlaştırılabileceği gibi, sözleşme süresi, önceden öngörülmemiş ise, belirsiz süreli olarak da belirlenebilir¹⁰⁴.

Diğer yandan, Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin 14 vd. hükümlerinde taahhütlü abonelik sözleşmesi düzenlenmiştir. Hükme göre abone, satıcı/sağlayıcıya belli bir süre abonelik sözleşmesine bağlı kalacağını taahhüt edecek bunun karşılığında satıcı/sağlayıcı abonelik ücretinde indirim yapacak veya sözleşme konusu mal/hizmetin mülkiyetini veya kullanım hakkını aboneye devredecektir¹⁰⁵.

2.1.3.3. Abonelik Ücreti

Abonelik sözleşmeleri sürekli borç ilişkisi doğuran ve tam iki tarafa borç yükleyen sözleşmeler olduğu için satıcı/sağlayıcıdan hizmet veya mal edinen abonenin asli edimi, hizmete karşılık abonelik ücreti ödemektir¹⁰⁶. Bu ücret, sözleşmenin başında

¹⁰¹ TKHK m.3/1-h; “Alışverişe konu olan; taşınır eşya, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallar ile elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri her türlü gayri maddi malları” şeklinde mal kavramını düzenlemiştir.

¹⁰² TKHK m.3/1-d; “Bir ücret veya menfaat karşılığında yapılan ya da yapılması taahhüt edilen mal sağlama dışındaki her türlü tüketici işleminin konusunu” şeklinde hizmet kavramını tanımlamıştır.

¹⁰³ ÖKTEM ÇEVİK, s.348.

¹⁰⁴ KUNTALP Erden, Ard Arda Teslimli Satım Akdi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1968, s.31; KOCA, s.32.

¹⁰⁵ ÖKTEM ÇEVİK, s.348,349.

¹⁰⁶ AYRANCI, s.216; AÇIKGÖZ Osman, Tüketicinin Korunması Çerçevesinde Mobil Haberleşme Abonelik Sözleşmesinde Genel İşlem Koşulları, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2013, s.70; KOCA, s.33; ÇETİN, s.70; ERDOĞAN, s.284.

tarafarca kararlaştırılabileceği gibi, abonenin kullanım miktarına göre de belirlenebilir¹⁰⁷. Ücretin kural olarak bir miktar para olması zorunludur¹⁰⁸.

2.1.4. Abonelik Sözleşmesinin Tarafları

2.1.4.1. Satıcı veya Sağlayıcı

Ticari veya mesleki amaç ile hizmet sunan gerçek veya tüzel kişiler *sağlayıcı*; mal sunan gerçek veya tüzel kişiler ise *satıcı* olarak tanımlanmıştır (TKHK m.3/1-1,i; Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği m.4/1-đ,h).

Tüzel kişi kavramı içerisinde özel hukuk tüzel kişileri ile kamu tüzel kişileri yer almaktadır. Kamu hizmetlerini yürüten bir kamu kuruluşu veya devletten imtiyaz usulüyle kamu hizmetini devralan işletmeler de satıcı veya sağlayıcı olabilirler. Örneğin gazete, dergi, spor salonu gibi hizmetleri sunan özel hukuk tüzel kişileri; elektrik, su, doğalgaz gibi kamu hizmetlerini sunan kamu kuruluşları ve devletten imtiyaz alarak mobil telefon hizmetini sunan işletmeler TKHK kapsamına göre satıcı veya sađlayıcıdır¹⁰⁹.

2.1.4.2. Abone

Abonelik sözleşmesinin taraflarından biri olan abonenin tanımı kanun koyucu tarafından yapılmamıştır. Öktem evik'e göre abone, sözleşme konusu mal veya hizmeti talep eden ve bu mal veya hizmet karşılığı bedel ödeme yükümlülüğü altında bulunan gerçek veya tüzel kiřidir¹¹⁰.

Abonelik sözleşmesinde abone her zaman tüketicisi değildir. Tacirler de ticari faaliyetlerini yürütebilmek adına abonelik sözleşmesinin tarafı olabilmektedir. TKHK m.52'de düzenlenen abonelik sözleşmesine ilişkin hükümler, tarafı tüketicisi olan

¹⁰⁷ KOCA, s.33; ÖKTEM ÇEVİK, s.349; AYRANCI, s.216, 217; AÇIKGÖZ, s.70; ÇETİN, s.70; ERDOğAN, s.284.

¹⁰⁸ OZANOğLU Hasan Seçkin, Tüketicisi Sözleşmeleri Kavramı (Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un Maddi Anlamda Uygulama Alanı, AÜHFD, C.50, S.1, Yıl 2001, s.70; ERTAş Şeref, Yeni Tüketicisi Koruma Kanunu'nda Abonman Sözleşmeleri, Terazi Hukuk Dergisi, C.9, zel Sayı, Kasım 2014, s.104; AYRANCI, s.209.

¹⁰⁹ KOCA, s.30, 31; ÖKTEM ÇEVİK, s.347.

¹¹⁰ ÖKTEM ÇEVİK, s.346.

abonelere ilişkindir. Bu kapsamda, öncelikle TKHK hükümler uygulanır; TKHK’da hüküm bulunmayan hallerde ise TBK hükümleri uygulanacaktır. Oysa tüketici olmayan aboneler, TKHK kapsamında koruma altında olmayacak, bu sözleşmelerde TBK hükümleri uygulanacaktır¹¹¹.

Tüketici sıfatı çalışmamız kapsamında önem arz etmektedir. Zira MTS Takip Usulü’nün uygulanabilmesi şartlarından biri de mal veya hizmetin tüketiciye sunulmasıdır. Tüketici kavramı, ASPAK ve ASPAY’da tanımlanmamıştır. TKHK m.3/1,k hükmünde “*Ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişi*” şeklinde tanımlanmıştır. O halde abonelik sözleşmesinin abone tarafının tacir olması halinde MTS takip usulünün uygulanıp uygulanmayacağı sorusu ortaya çıkmaktadır. 7155 sayılı Kanun’un “Kapsam” başlıklı 2. Maddesinde “...ve diğer mevzuatta düzenlenen abonelik sözleşmeleri...” ifadesi yer almaktadır. Buna göre, 6502 sayılı Kanun’a göre tüketici sayılan aboneler ile diğer mevzuatlarda tüketici kavramına girmeyen abonelere¹¹² karşı bu takibin başlatılabileceği kabul edilmelidir¹¹³.

---

¹¹¹ AYRANCI, s.218; KOCA, s.31; OZANOĞLU, s.219; ÖKTEM ÇEVİK, s.347.

¹¹² Kimi kanunlarda tüketici, “*ticari ve mesleki amaç taşımayan gerçek veya tüzel kişi*” şeklinde tanımlanmışken, kimi mevzuatta aksine “*hizmetten yararlanan ve satın alan gerçek ve tüzel kişi*” olarak tanımlanmıştır. Diğer mevzuatlarında yer alan tüketici tanımları için bkz. BAHADIR, s.134,135.

¹¹³ Antalya BAM, 3. HD., T. 5.11.2021 E. 2021/1419 K. 2021/1511, “...7155 sayılı Kanun ve bu kanunun uygulanması amacıyla çıkarılan Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Yönetmelik’te kanunda ve yönetmelikte geçen “tüketici” teriminin hukuksal tanımı yapılmamış olup, 7155 sayılı Kanun’un “Kapsam” başlıklı 2/1 Maddesindeki “... Kanun, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda ve diğer mevzuatta düzenlenen abonelik sözleşmeleri ... ” düzenlemesinden de anlaşılacağı üzere, bir ayırım yapılmaksızın, Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun gereğince ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden “tüketici” niteliğindeki abonelerle birlikte, diğer mevzuatta düzenlenen ve Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun gereğince “tüketici” niteliğinde bulunmayan gerçek ve tüzel kişilerle yapılan abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan ve avukatla takip edilen para alacaklarına ilişkin icra takiplerinin de Merkezi Takip Sistemiyle yapılması zorunluluğunu getirilmiştir. Bu nedenlerle, 7155 sayılı Kanun’un 2. Maddesi gereğince davacı hizmet sağlayıcı tarafından ticarethane niteliğinde su abonesi olan davalı aleyhine Merkezi Takip Sistemi üzerinden icra takibi başlatılması yasal bir zorunluluk olup, davacı tarafından usulüne uygun bir ilamsız takibin yapılması, takibe borçlu tarafından itiraz edilmiş ve itirazın tebliğinden itibaren 1 yıllık hak düşürücü süre içerisinde itirazın iptali davasının açılmış olmana ilişkin dava şartının bulunması nedeniyle, işin esasına girilip, tarafların delilleri toplandıktan sonra hâsıl olacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, usulüne uygun bir ilamsız takip bulunmasına ilişkin dava şartı yokluğu nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olmuştur...” www.lexpera.com.tr, (E.T: 02.06.2022).

2.1.5. Abonelik Sözleşmesinin Şekli

2.1.5.1. Şeklin Kapsamı

Türk Borçlar Hukuku'na göre kural olarak sözleşmeler için herhangi bir şekilde şartı öngörülmemekle birlikte yazılı şekil ispat şartı olarak düzenlenmiştir. İstisnai olarak TKHK m.52'de bir şekil şartı öngörülmüştür. Buna göre, abonelik sözleşmeleri için yazılı veya mesafeli sözleşme olarak kurulabilir. Bu halde sözleşmenin bir nüshası, kâğıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı¹¹⁴ ile tüketiciye verilmelidir. Böylelikle satıcı/sağlayıcı, sözleşme konusunda tüketiciyi bilgilendirerek, tüketiciyi bilgilendirme yükümlülüğünü¹¹⁵ yerine getirmiş olacaktır¹¹⁶.

2.1.5.1.1. Yazılı Şekil

TKHK m.4'te yer alan düzenleme, bu kanunda yazılı şekil şartı öngörüldüğünde bu şekilden şartından ne anlaşılması gerektiğini açıklamıştır. Buna göre, sözleşme metni "*en az 12 punto büyüklüğünde, anlaşılabilir bir dilde, açık, sade ve okunabilir bir şekilde*" düzenlenmelidir¹¹⁷. Bu şartları taşımayan sözleşme, bu eksiklikten dolayı kendiliğinden geçersiz hale gelmez. Sözleşmedeki eksiklikler, sözleşmeyi düzenleyen satıcı/sağlayıcı tarafından derhal giderilmelidir.

TKHK m.52/7 hükmünde, abonelik sözleşmesinde bulunması gereken zorunlu içeriklerin yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir. Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin 6. Maddesinde bu unsurlar tek tek sayılmıştır. Yine Yönetmeliğin 7. Maddesinde, TKHK m.4'e benzer bir hükümlerle, sözleşmede bu zorunlu unsurlardan biri veya birkaçının eksikliği halinde sözleşmenin geçersiz hale gelmeyeceğini, mal teslimi

¹¹⁴ GÜMÜŞ Mustafa Alper, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, C:1 (Madde 1-46), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014, s.24,25; AYDOĞDU Murat, Tüketici Hukuku Dersleri, Adalet Yayınevi, Ankara 2015, s.318.

¹¹⁵ Tüketiciyi bilgilendirme yükümlülüğünün ihlali halinde TKHK m.77 gereği satıcı/sağlayıcıya idari para cezası verilir.

¹¹⁶ AYDOĞDU Murat, Tüketici Kılavuzu-Hukuk Rehberi, Soru ve Cevaplarla Tüketici Haklarımız, Hak Arama Yollarımız, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında (Yeni) Kanun ile İlgili Soru ve Cevaplar-Genel Açıklama-Örnek Belgeler-Kanun Metni, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul Eylül 2014, s.165; AKİPEK ÖCAL / KARA, s.155.

¹¹⁷ ASLAN, s.602; AKİPEK ÖCAL / KARA, s.156.

veya hizmet ifası bakımından bir değişiklik meydana getirmeyeceğini ve tüketiciden herhangi bir ilave ödeme alınmaksızın bu eksikliklerin derhal giderileceği düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra, eksikliklerin giderilmemesi halinde tüketiciye herhangi bir cezai şart/tazminat ödemeksizin abonelik sözleşmesini feshetme hakkı verilmiştir.

Öktem Çevik'e göre, bu hükümler beraber değerlendirildiğinde, sözleşme içeriğinde yer alması zorunlu unsurların bu şekilde sayılması abonelik sözleşmesini nitelikli yazılı şekil şartına bağlamıştır¹¹⁸.

2.1.5.1.2. Mesafeli Sözleşmenin Şekli

TKHK m.52/2 hükmü, abonelik sözleşmelerinin mesafeli sözleşme şeklinde de kurulabileceğini düzenlemiştir. Öktem Çevik'e göre, abonelik sözleşmesinin mesafeli sözleşme şeklinde kurulması bir şekil şartı değil; sözleşme kurma yöntemidir. Kanun koyucu bu hükümle, abonelik sözleşmelerinin mesafeli sözleşme şeklinde de kurulabileceğini ve mesafeli sözleşmeler için geçerli şekil şartının abonelik sözleşmelerine uygulanacağını ifade etmektedir¹¹⁹.

TKHK m.48, mesafeli sözleşmelere ilişkin özel bir hüküm ihdas etmiştir. Maddenin ilk fıkrasında mesafeli sözleşmelerin tanımı yapılmış olup buna göre; telefon, internet, mektup gibi uzaktan iletişim araçları ile tarafların aynı ortamda bulunmaksızın kurulan sözleşmeleri mesafeli sözleşmeler olarak nitelendirmiştir.¹²⁰ Mesafeli sözleşme şeklinde kurulan abonelik sözleşmelerinde de Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin

---

¹¹⁸ ÖKTEM ÇEVİK, s.354.

¹¹⁹ ÖKTEM ÇEVİK, s. 354,355; Mesafeli sözleşme olarak kurulan abonelik sözleşmeleri, yazılı olmasa da geçerli olur. Ancak sözleşmenin yazılı bir örneği tüketiciye verilmelidir, bkz. ASLAN, s.603.

¹²⁰ Mesafeli sözleşmeler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. ARSLAN Merve, Elektronik Ticaret ve Mesafeli Elektronik Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması, Seçkin Yayıncılık, Ağustos 2021, s.71 vd; SARIAKÇALI Turgay, İnternet Üzerinden Akdedilen Sözleşmeler, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, s.167 vd; UYAROĞLU Osman, Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Bilgilendirme Yükümlülüğü ve Cayma Hakkı Kapsamında Korunması, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Özel Hukuk Yüksek Lisans Tezleri Dizisi No: 55, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, s.33 vd; SAĞLAM İpek, Elektronik Sözleşmeler, Legal Yayıncılık, İstanbul 2007, s.71 vd; GEZDER Ümit, Mesafeli Sözleşmeler, Beta Yayınları, İstanbul 2006, s.26 vd; DEMİR Mehmet, Mesafeli Sözleşmelerin İnternet Üzerinden Kurulması, Turhan Kitabevi, Ankara Ocak 2004, s.19 vd; YILDIRIM Abdülkerim, Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2009 s.60.

6. Maddesinde sayılan zorunlu içeriğin yer almalı ve sözleşmenin bir örneği, yazılı veya kalıcı veri saklayıcısı ile tüketiciye verilmelidir¹²¹.

2.1.5.2. Şekle Aykırılık

Abonelik sözleşmelerinin kanunda belirtilen şekilde yazılı veya mesafeli sözleşme şeklinde yapılmaması halinde, sözleşme kesin hükümsüzlük ile malumdür. Abonelik Sözleşmeleri Yönetmelik m.6'da sayılan ve abonelik sözleşmelerinin zorunlu içeriği olan unsurlarda eksiklik halinde ise bunun yaptırımını TKHK m.4'te düzenlenmiştir. Buna göre, bu eksiklik sözleşmenin geçerliliğini etkilemeyecektir. Bu halde eksiklik, satıcı/sağlayıcı tarafından derhal giderilmelidir.¹²² Eksiklik derhal giderilmediği takdirde TKHK m.77/1 hükmü amirince sözleşmeyi hazırlayan tarafa idari para cezası verilecektir¹²³ Anılı Yönetmeliğin 7. Maddesine göre zorunlu unsurlardaki eksiklik sebebiyle tüketiciden herhangi bir ek ödeme alınamaz, aksi halde tüketici cezai şart, tazminat vb. herhangi bir bedel ödemeksizin abonelik sözleşmesini feshedebilir.

2.1.6. Abonelik Sözleşmesinin Sona Ermesi

Abonelik sözleşmelerinde, bir taraf düzenli olarak mal veya hizmet sunmakta; diğer taraf ise bu hizmet ve mal karşılığı karşı tarafa ücret ödemektedir. O halde, abonelik sözleşmeleri sürekli borç doğuran sözleşme niteliğindedir ve sürekli borç doğuran sözleşmeler genel olarak hukuki işlem, kendiliğinden sona erme ve ifa imkânsızlığı olmak üzere üç şekilde sona erdirilebilir¹²⁴.

Sürekli borç ilişkisini sona erdiren hallerden ilki, sözleşmenin hukuki işlem ile sona erdirilmesidir. Buna göre, taraflardan biri veya her ikisi sözleşmede kararlaştırılan tarihten önce, ilgili sebebe dayanarak aralarındaki sözleşmenin sona erdirilmesi

---

¹²¹ ÖKTEM ÇEVİK, s.356.

¹²² ÖKTEM ÇEVİK, s.356,357; ÖZEL Çağlar, Tüketicinin Korunması Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 6502 Sayılı Kanuna ve Güncel Yönetmeliklere Göre Yeniden Hazırlanmış 4. Baskı, s.267.

¹²³ ÖKTEM ÇEVİK, s.356,357.

¹²⁴ Detaylı Bilgi İçin bkz. KARA Gülüstan, Abonelik Sözleşmesinin Feshi ve Sonuçları, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: 9, S.: 17, Ocak 2018, s.: 137-156.

hususunda irade beyanlarını ortaya koymak suretiyle sözleşmeyi feshedebilirler. İlgili sebebin varlığı, sözleşmeyi kendiliğinden sona erdiren bir durum değildir. Mutlaka taraflarca fesih iradesi ile birlikte ileri sürülmesi gerekir. Fesih iradesinin ortaya koyulmasıyla birlikte sürekli borç ilişkisi doğuran sözleşme ileriye etkili olarak sona erecektir. Bu yönden, fesih beyanı bozucu yenilik doğuran hak niteliğini taşımaktadır¹²⁵. Ayrıca, feshin hukuki sonuçlarını doğurabilmesi için ileri sürülen sebebin haklı bir sebep olması gerekmektedir.

Sürekli borç ilişkisini sona erdiren ikinci hal ise, borcun kendiliğinden sona ermesidir. Buna göre, tarafların iradesi dışında meydana gelen bazı haller sebebiyle sözleşme sona ermektedir. Örneğin, abonelik sözleşmesinin belirli süreli akdedilmesi halinde, sürenin sona ermesiyle sözleşme de sona erecektir.

Sürekli borç ilişkisini sona erdiren üçüncü hal ise, Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen sonraki imkânsızlık halidir. Buna göre, borcun ifasının sonradan imkânsız hale gelmesi durumunda TBK'nin genel hükümleri uyarınca borç sona erecektir.

2.1.6.1. Fesih

Abonelik sözleşmesinin sona erme hallerinden biri olan fesih, TKHK'de özel olarak düzenlendiğinden önem arz etmektedir. Bu itibarla, çalışmamızın bu başlığında TKHK m.52/4 vd fıkra hükümleri değerlendirilecektir.

2.1.6.1.1. Olağan Fesih

TKHK m.52/4 hükmü abonelik sözleşmelerinde olağan feshi düzenlemiştir. Bu hükme göre, belirsiz süreli ile süresi 1 yıldan fazla olan abonelik sözleşmelerinde tüketici, herhangi bir sebep göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin sözleşmeyi tek taraflı feshederek¹²⁶ ileriye dönük olarak sözleşmeyi sonlandırabilir¹²⁷. Böylelikle kanun koyucu, kolaylıkla kurulan abonelik sözleşmesinin sona erdirilmesini zorlaştırarak

---

¹²⁵ **SEROZAN** Rona Ahmet, *Sözleşmeden Dönme*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017, s.115; **SELİÇİ** Özer, *Borçlar Kanunu'na Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkisinin Sona Ermesi*, İstanbul 1997, s.112,113; **BUZ** Vedat, *Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar*, Yetkin Yayınları, Ankara 2005, s.330.

¹²⁶ Bu durumun cayma hakkına benzediğine ilişkin görüş için bkz. **AYDOĞDU**, *Öneriler*, s15.

¹²⁷ **DEMİR**, *Yenilikler*, s.231; **AKİPEK ÖCAL / KARA**, s.158.

tüketiciyi zor duruma sokan bu durumu engellemeyi amaçlamıştır. Diğer yandan, tüketicinin herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeyi feshedebilme hakkı kimi zaman kötü niyetli olarak kullanılabilirdiğinden, satıcı/sağlayıcıyı da korumak adına bu hakkın sınırı TMK m.2 dürüstlük kuralına¹²⁸ göre belirlenmelidir¹²⁹.

2.1.6.1.2. Olağanüstü Fesih

TKHK m.52/f.4,c.2’de abonelik sözleşmelerine ilişkin olağanüstü fesih durumu düzenlenmiştir. Buna göre, abonelik sözleşmesinin süresinin bir yıldan az olması ve satıcı/sağlayıcının sözleşme koşullarında değişiklik yapması halinde tüketici, sözleşmeyi feshederek sona erdirebilir. Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği m.22/2’de olağanüstü fesih için kanunda belirtilen sebebin yanında bir sebep daha düzenlenmiştir. Yönetmeliğe göre, tüketicinin sözleşmeden doğan hizmetten yararlanmasına engel geçerli bir durumun varlığı halinde de tüketici sözleşmeyi feshedebilir¹³⁰. Öktem Çevik’e göre kanun ve yönetmelikle sayılan bu sebepler sınırlı sayıda olmayıp, uygulamada en çok karşılaşılan haller olması sebebiyle kanun koyucu tarafından zikredilmiştir. Tüketicinin vefat etmesi sebebiyle mirasçıların sözleşmeyi feshetmesi veya satıcı/sağlayıcının iflas etmesi gibi başkaca haklı sebeplerin varlığı halinde de tüketicinin sözleşmeyi feshedebileceği kabul edilmelidir¹³¹.

2.1.6.1.3. Feshin Şekli

TKHK m.52/f.4,c.3’e göre fesih bildiriminin yazılı veya kalıcı veri saklayıcısı ile yapılması zorunludur. Diğer yandan, TKHK m.52/f.4,c.4’e göre sözleşmeyi fesih yöntemi sözleşmeyi kurarken kullanılan yöntemden daha ağır bir şekilde kararlaştırılmaz. Örneğin tüketici abonelik sözleşmesini mesafeli sözleşme şeklinde kurduysa, fesih işlemi de yine aynı yöntemle yapılmalıdır. Tüketiciden satıcı/sağlayıcının şirket merkezi veya şubesine gelmesi sağlanarak yazılı bir şekilde

---

¹²⁸ ASLAN, s.604; ÖKTEM ÇEVİK, s.361.

¹²⁹ ÖKTEM ÇEVİK, s.359-361.

¹³⁰ ASLAN, s.604.

¹³¹ ÖKTEM ÇEVİK, s.362; Sözleşmenin ifasına başlanmadan tüketici abonelik sözleşmesini feshederse uğranılan zararın tazmini talep edilebilir, bkz. ASLAN, s.604.

fesih yapılması bu örnekte fesih yöntemini ağırlaştırmıştır. Ancak taraflar abonelik sözleşmesini yazılı olarak akdetmişse o halde yazılı veya kalıcı veri saklayıcısıyla sözleşmenin feshedileceğinin kabulü gerekir. Kanun koyucu böylelikle kolaylıkla kurulan sözleşmelerin, feshedilme aşamasında satıcı/sağlayıcılar tarafından zorlaştırılmasının önüne geçmek istemiştir¹³².

Ayrıca Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği m.23/2'de tüketiciye başka bir fesih yöntemi daha tanınmıştır. Buna göre, şayet satıcı/sağlayıcı gerekli güvenlik önlemlerini alması ve yapılan görüşmenin kayda alınması halinde tüketicinin telefon yoluyla da sözleşmeyi feshetmesi mümkündür. Diğer yandan, satıcı/sağlayıcı tüketicilerden gelebilecek fesih bildirim ve taleplere ilişkin yapılacak gerekli işlemlerin sağlamak için bir sistem kurmak ve bu sistemi kesintisiz olarak açık tutmakla da yükümlü kılınmıştır¹³³.

2.1.6.1.4. Feshin Sonuçları

Abonelik sözleşmesinin feshiyle birlikte sözleşme ileriye etkili olarak sona erecektir. Feshin sonuçları ise kanun ve yönetmelikte açıkça ve ayrıca düzenlenmiştir. Sözleşmenin ileriye etkili olarak sona ermesinin bir sonucu olarak da fesih bildirimimin geçerli olduğu tarihe kadar tüketicinin aldığı hizmetin bedelini ödemesi gerekmekte ancak ödemeyi önceden yapmış ve yaptığı ödemenin karşılığında hizmeti tam olarak almamışsa bakiye ücretin satıcı/sağlayıcı tarafından feshin hüküm ifade etmesinden itibaren 15 gün içerisinde iade etmesi gerekmektedir¹³⁴. Bakiye ücret yanında ayrıca tüketiciden depozito, güvence adı altında alınan bedeller de iade edilmelidir. Diğer yandan, fesih bildiriminden sonra şayet tüketicinin ödemesi gereken abonelik ücreti söz konusu ise bu bedel de fesih bildirimimin hüküm ifade etmesinden¹³⁵ itibaren 10 gün içerisinde tüketiciye ödeme bildirimini gönderilmelidir¹³⁶.

---

¹³² ASLAN, s.605; ÖKTEM ÇEVİK, s.362.

¹³³ ÖKTEM ÇEVİK, s.366.

¹³⁴ ASLAN, s.606; ZEVLİLİLER Aydın / AYDOĞDU Murat, Tüketicinin Korunması Hukuku, Açıklamalı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004, s.321, 322.

¹³⁵ Kanun koyucu, tüketici tarafından yapılan fesih beyanına derhal bir sonuç bağlamayarak satıcı/sağlayıcıyı da korumaya çalışmıştır. Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin 24. Maddesine göre, abonelik sözleşmesinin türüne

Satıcı/sağlayıcı fesih bildirimini alınmasından itibaren yedi gün içerisinde fesih beyanını yerine getirmeli ve sunduğu hizmeti veya sağladığı malın tedarikini derhal kesmelidir. Süreli yayınlarda, fesih talebinin yerine getirilmesine ilişkin ayrı bir süre öngörülmüştür. Buna göre, günlük süreli yayınlarda 15 gün; haftalık süreli yayınlarda 1 ay; aylık süreli yayınlarda 3 ay içerisinde; daha uzun süreli yayınlarda ise fesih bildirimini ulaşmasından sonraki ilk yayını takiben fesih bildirimini yerine getirilmiş olmalıdır. Aksi halde, tüketici hizmet veya maldan fayda sağlamış olsa bile tüketiciden herhangi bir bedel talep edilemez¹³⁷.

2.2. Alacağın Abonelik Sözleşmesinin İfası Amacıyla Tüketicinin Kullanımına Sunulup Bedeli Faturaya Yansıtılan Mal veya Hizmetten Kaynaklanması

7155 sayılı Kanun'a göre icra takibi başlatmak isteyen alacaklı, tüketici ile aralarındaki abonelik sözleşmesine göre bir mal veya hizmet sunmuş olmalı ve bunun bedelini faturalandırmış olmalıdır. Abonelik sözleşmesinden kaynaklanmayan bir mal veya hizmetin kullanılması halinde, örneğin kaçak kullanım gibi, buna ilişkin alacakların takibi bu bedel faturalandırılmış olsa dahi genel hükümlere göre olur. Ayrıca abonelik sözleşmesinden kaynaklanan bir hizmet veya mal sunulması halinde de, bunun bedeli faturalandırılmamış ise yine bu takip yolunun kullanılması mümkün değildir¹³⁸.

Kanun ayrıca takibin dayanağını teşkil eden sözleşme ve faturaya ilişkin bilgilerin takip talebine girilmesini ve taranmak suretiyle sisteme yüklenmesini zorunlu kılmıştır (ASPAK m.4/1-e,3; ASPAY m.5/1-e,3).

---

göre fesih talebinin yerine getirilme süresi ayrı ayrı düzenlenmiştir, detaylı bilgi için bkz. **ÖKTEM ÇEVİK**, s.364, 365.

¹³⁶ **ASLAN**, s.606.

¹³⁷ **ÖKTEM ÇEVİK**, s.366.

¹³⁸ **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmesi*, s.229; **PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES**, s.249; **ÖZÇELİK**, s.381.

2.3. Alacağın Para Alacağı Olması

Çalışmamızda daha önceden bahsettiğimiz üzere, 7155 sayılı Kanun ile özel bir ilamsız takip usulü getirilmiştir. Bu kanun kapsamına yalnızca para alacakları girmektedir¹³⁹. Takip konusu para alacağının mutlaka, bir abonelik sözleşmesinden kaynaklanmış olması ve sunulan mal veya hizmet bedelinin faturalandırılmış olması gerekir¹⁴⁰.

Para alacağından başka talepler konusunda ise İcra İflas Hukukundaki genel hükümlere göre belirlenir. Örneğin, abonenin sözleşme süresince kullanması için teslim edilen cihazın sözleşme sona erdiğinde teslim edilmemesi durumunda satıcı veya sağlayıcı öncelikle malın teslimine ilişkin bir ilam almalı ve sonrasında ilamlı takip ile cihazın teslimini istemelidir¹⁴¹.

2.4. Takibin Avukat Tarafından Başlatılması

Türk Hukukunda kural olarak kişiler, dava ve icra takiplerini bizzat kendileri yürütebileceği gibi avukat marifetiyle de takip edebilirler¹⁴². Bu hususta iradi temsil ilkesi geçerlidir. Ancak kendilerine vekil tayin etmeleri durumunda bu kişilerin, buldukları barolara kayıtlı bir avukat olması gereklidir. Buna “Avukatlık Tekeli” denmektedir¹⁴³.

---

¹³⁹ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.228; ÖZÇELİK, s.380; ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.92.

¹⁴⁰ ASPAK m.4/3 hükmü dikkate alındığında, kanun kapsamına yalnızca sunulan mal veya hizmet bedeli değil, abonelik sözleşmesinden kaynaklanan diğer para alacakları da girmektedir. Örneğin tüketicinin erken feshi sebebiyle indirim bedelinin ödenmesi talebi gibi. Böyle bir değerlendirme yapılması halinde, tüketici de abonelik sözleşmesinden kaynaklanan bir alacağı var ise vekili aracılığıyla MTS üzerinden takip başlatabilir görüşü için, KILIÇOĞLU, s.63.

¹⁴¹ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.228, 229.

¹⁴² Mukayeseli hukuk ile karşılaştırma için bkz. GÖREN ÜLKÜ Nazlı, *Medeni Yargılama Hukukunda Avukatla Temsil Zorunluluğu*, MÜHFHAD C.16, S.3-4, s.309-325.

¹⁴³ Avukatlık tekeli hakkında detaylı bilgi için bkz. ASLAN Ali Çetin, *Avukatlık Tekeline Genel Bir Bakış*, DEÜHD, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ’e Armağan, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 1669-1711; ERDOĞAN Mehmet Şirin, *Avukatlık Tekel Hakkı*, Ankara Barosu Hukuk Kurultayı 2004, *Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı III*, Ankara 2004, s.138-155; İYİMAYA Ahmet, *Avukatlık Tekel Hakkı*, Ankara Barosu Hukuk Kurultayı 2004, *Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı III*, Ankara 2004, s.157-170; SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral, *Avukatlık Hukuku*, İzmir 2006, s.19 vd.

7155 sayılı Kanun'a göre MTS takibinin mutlaka bir avukat marifetiyle başlatılması gerekir. Gerçekten de ASPAK'a göre bu kanun kapsamına giren alacaklar için avukat aracılığıyla takip yapılması halinde, MTS üzerinden takibin başlatılması zorunlu olup, icra dairesine vekâlet sunarak bu kanun kapsamına giren alacağın tahsili için icra takibi başlatılmak istendiğinde icra memuru, bu talebi derhal reddetmelidir. Sadece Kanun kapsamına giren ancak avukat aracılığıyla yürütülmeyecek takipler, genel hükümlere göre başlatılmak zorundadır. Doktrinde bir görüşe göre, bu düzenleme sebebiyle ASPAK kapsamındaki alacaklar için uygulanacak takip usulünde avukatla temsil zorunluluğu¹⁴⁴ getirildiğini ve böylelikle icra organlarının denetimi dışında MTS üzerinden başlatılacak takiplerin, hukuki bilgiye sahip avukatlar tarafından yürütülme zorunluluğu bulunmasının ilgili hükümlerin hukuka uygun bir şekilde uygulanabilmesinin teminatını oluşturacağını belirtmiştir¹⁴⁵. Diğer bir görüşe göre ise avukatla temsil zorunluluğunun temel hak sınırlaması anlamına geleceğini; bu sebeple ilgili hükümlerin dar yorumlanması gerektiğini ifade etmiştir. Bu görüşe göre alacaklının bizzat avukat ile temsil edilmeden genel hükümlere göre takip başlatma imkanının bulunduğu gözetildiğinde avukatla temsil zorunluluğuna ilişkin hükümlerin dar yorumlanmasının, kanun koyucunun amacına daha uyumlu olacaktır¹⁴⁶.

---

¹⁴⁴ Avukatla temsil zorunluluğuna ilişkin detaylı bilgi için bkz. **AKKAN** Mine, *Medeni Usul Hukukunda Avukatla Temsil Zorunluluğu*, Yetkin Yayınları, Ankara 2010.

¹⁴⁵ **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmesi*, s.230; **BAHADIR**, s.140; **ATALI** Murat/**ERMENEK** İbrahim/**ERDOĞAN** Ersin, *İcra ve İflas Hukuku*, 2. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2019 s.416; MTS takibinin hukuka uygun olarak uygulanabilmesinin tesisi açısından takibin avukat aracılığıyla yapılacağı mevzuatta düzenlenmiş olsa da, uygulamada özellikle icra dosyalarının yoğun olduğu hukuk bürolarında "icra takip elemanı" adı altında çalıştırılan kişilerce sürecin yürütülmesi, kanunun bu amacını tam olarak tesis edemeyeceği ihtimali görüşü için bkz. **ÖZÇELİK**, s.383; **KARSLI**, *İcra Hukuku*, s.748.

¹⁴⁶ **ÇELİKOĞLU**, *Merkezi Takip Sistemi*, s.87,88; **SARISÖZEN**, s.14; **KILIÇOĞLU**, s.64.

3. TAKİP USULÜNÜN AŞAMALARI

3.1. Takip Talebi

İcra Hukuku'na göre bir alacağın tahsili için icra takibine girişen alacaklı, İİK m.58'de içeriği belirtilen ve İİKY m.12'nin atfıyla örnek 1'de yer alan takip talebini, yazılı veya sözlü olarak yapar ya da elektronik ortamda doldurur ve icra dairesine verir¹⁴⁷. Takip talebinin icra dairesine verilmesi ve gerekli harçların eksiksiz ödenmesiyle birlikte icra takibi başlar.

7155 Sayılı Kanun ile getirilen yeni icra takip usulünde, genel hükümlerden farklı olarak alacaklı vekili UYAP bünyesindeki MTS üzerinden takip talebini doldurur. Elektronik ortamda düzenlenen ve güvenli elektronik imza ile onaylanan takip talebi, gerekli harçlar ödendikten sonra sisteme kaydedilir ve sistem bu takibe ilişkin merkezi takip numarası (MTN) atar. Böylelikle icra takibi başlamış olur. Takip talebinin doldurulmasından, haciz aşamasına kadarki süreç MTS üzerinden yürütülür. Bu Kanun'un uygulamasına giren herhangi bir alacak için icra dairesine başvurulduğu takdirde, icra memuru talebi derhal reddetmelidir. Takip talebi, icra memuru tarafından kabul edildiği takdirde süresiz şikâyet konusu olur¹⁴⁸.

3.1.1. Takip Talebinin İçeriği

İİK m.58'de takip talebinde olması gereken unsurlar ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Genel hükümlere göre başlatılacak icra takiplerinde bu unsurların yer alması zorunludur. Ancak 7155 sayılı Kanun ile getirilen icra takibi için hazırlanacak takip talebinin içeriğine ilişkin ASPAK'ın 4. Maddesinde ayrı bir hüküm ihdas edilmiştir. Buna göre, takip talebinde aşağıdaki hususlar yer almalıdır:

¹⁴⁷ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.89; YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.87 vd; MUŞUL Timuçin, İcra ve İflas Hukuku Esasları, Gözden Geçirilmiş ve Geliştirilmiş 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017, S.256; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.115; KARSLI, s.184; KURU/AYDIN, s.101; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.146; POSTACIOĞLU İlhan/ALTAY Sümer, *İcra Hukuku Esasları*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s.151; ÜSTÜNDAĞ Sami, İcra Hukukunun Esasları, Baştan sona gözden geçirilmiş ve (4949 sayılı Kanun hükümleri göz önünde tutulmak suretiyle) yenilenmiş 8. Bası, İstanbul 2004, s.80

¹⁴⁸ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.250; ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmeleri*, s.248; YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.384; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.377; ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.94.

- a) “Alacaklı ile borçlunun ve varsa kanuni temsilcisi ile avukatının adı-soyadı, TC Kimlik Numaraları, tüzel kişi ise unvanı, vergi kimlik numarası, ticaret sicil numarası ve Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) numarası, adres, telefon numarası ve elektronik iletişim bilgileri,
- b) Alacaklı veya avukatının münhasıran MTS ile ilişkilendirilmiş ve ASPAK kapsamına giren takipler için banka tarafından özgülenmiş hesap numarası,
- c) Terekeye karşı açılan takiplerde mirasçılarının adı-soyadı, TC Kimlik Numarası ve adresi,
- d) Alacağın miktarı; faizli alacaklarda faizin miktarı, türü, oranı ve işlemeye başladığı gün; yabancı para alacaklarında harca esas olmak üzere takip tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden Türk Lirası karşılığı, alacağın hangi tarihteki kurdan talep edildiği,
- e) Takibe dayanak oluşturan belgelerin tarihi, numarası ve alacağın son ödeme tarihi,
- f) Haciz ve devamındaki takip işlemleri için yetkili icra dairesi.”

Çalışmamızın bu bölümünde 7155 sayılı Kanun’da düzenlenmiş olan özel ilamsız icra takibinde, takip talebinde bulunması gereken unsurlar ayrı ayrı her bir başlık altında incelenecektir.

3.1.1.1. Alacaklının veya Avukatının Münhasıran MTS ile İlişkilendirilmiş ve Banka Tarafından Sadece Bu Borç İçin Özgülenmiş Hesap Numarası

Kanun’da, takip talebinde bulunması gereken unsurlardan biri olarak “*alacaklı veya avukatının MTS ile ilişkilendirilmiş hesap numarası*” öngörülmüştür¹⁴⁹. Bu unsur, İİK m.58 ile uyumludur. Zira 2004 sayılı İcra İflas Kanunu’na göre alacaklı veya vekili, banka hesap bilgilerini takip talebinde belirtmelidir. Borçlu, icra dairesine borcunu ödedikten sonra icra müdürü takip talebinde bulunan hesap numarasına takip konusu alacağı havale edecektir.

---

¹⁴⁹ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.253; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.418.

7155 sayılı Kanun uyarınca, haciz aşamasına kadar icra dairesinin MTS takipleri üzerinde herhangi bir yetkisi bulunmamaktadır. Yani, borçlu takip konusu borcu icra dairesine gitmeden doğrudan alacaklı veya avukatının MTS ile ilişkilendirilmiş hesap numarasına¹⁵⁰ ödeyerek borcundan kurtulabilecektir¹⁵¹. Bu husus, borçlu lehine bir durumdur¹⁵². Ancak doktrinde haklı olarak borcun doğrudan alacaklıya ödenmesinin cezaevi harcının tahsilatı ve avukatların vekâlet ücretlerini tam alamamaları konusunda sorun yaratabileceği dile getirilmiştir¹⁵³. Doktrinde öne sürülen bu görüş, ASPAY m.5/1,b hükmü “banka tarafından sadece bu borç için tahsis edilmiş hesap numarasını” esas almaktadır. Buna göre, alacaklı veya avukatının MTS takipleri için ayrı bir banka hesabı açılacak ve borçlu tarafından bu hesaba ödeme yapılması halinde cezaevi harcı banka tarafından otomatik olarak kesilecektir (ASPAY m.9/4).

3.1.1.2. Takip Dayanağı Belgelerin Tarih ve Numarası ile Alacağın Son Ödeme Tarihi

İlamsız icrada, kural olarak alacağın herhangi bir belgeye dayandırılması zorunlu değildir. Eğer icra takibinde, takip dayanağı bir belge yoksa borcun sebebinin takip talebine yazılması gerekir¹⁵⁴. Ancak takip konusu borç, bir belgeye dayanıyorsa, bu belgenin takip talebi eklenmelidir. 7155 sayılı Kanunun uygulama şartlarından biri de tüketiciye sunulmuş mal veya hizmetin faturalandırılmış olmasıdır. İşbu fatura bilgilerinin takip talebine eklenmesi, İİK m.58 hükmü ile uyumludur. Zira, bu Kanun

¹⁵⁰ Alacaklı asilin veya avukatının Vakıfbank'ta MTS ile ilişkilendirilmiş bir hesap numarasına ait IBAN numarasının sisteme girilmesi zorunludur, bkz. MTS Kılavuzu, s.1.

¹⁵¹ Takibe icra dairesinden devam edilmesi halinde icra dairesi hesap numarasına ödeme yapılmasının da mümkün olması gerektiği görüşü için bkz. **KILIÇOĞLU**, s.66.

¹⁵² **ÖZÇELİK**, s.384; **SARISÖZEN** s.15.

¹⁵³ *Alacaklı avukatlarının karşı vekâlet ücreti ile ilgili yaşayabilecekleri sorunlar hakkında bkz. ÖZEKES, Abonelik Sözleşmeleri*, s.241-242; **PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES**, s.251; **ÖZÇELİK**, s.384; **BAHADIR**, s.150.

¹⁵⁴ Y.12.HD T. 23.03.2015, E. 2014/32788, K. 2015/6904, “...Somut olayda alacaklı tarafından icra dosyasına sunulan 21.08.2006 tarihli takip talebinde, borcun kaynağı konusunda bir belge gösterilmediği gibi borcun kaynağı konusunda da bir açıklamaya yer verilmediği görülmektedir. O halde mahkemece şikâyetin bu nedenle kabulü gerekirken reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir...”, bkz. **YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM**, s.93; **GÖREN ÜLKÜ**, *Ödeme Emri*, s.69; **PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES**, s.95; **KURU/AYDIN**, s.107.

kapsamına giren icra takipleri mutlaka bir sözleşme, fatura veya benzeri belgeye dayalı olacaktır¹⁵⁵.

ASPAK m.4'e göre, icra takibine konu olan borca ilişkin faturanın tarih, numara ve ödeme tarihi bilgilerinin istenmesiyle birlikte, takip talebine eklenmesi zorunludur. Bu düzenleme, Anayasa tarafından koruma altına alınmış olan hukuki dinlenilme hakkının tesisi için de yerinde bir hükümdür¹⁵⁶.

Burada iki hususu ayrıca belirtmekte önem görüyoruz. İlk olarak, taraflar arasındaki hukuki ilişkinin temelini oluşturan abonelik sözleşmesinin sisteme yüklenmesine ilişkin bir zorunluluk getirilmemiştir. Bu husus, hukuki dinlenilme hakkına aykırıdır. Zira borçlu, takibe dayanak teşkil eden sözleşmeyi tam olarak bilmediği için veya alacaklı ile arasında birden fazla abonelik sözleşmesi varsa hangi sözleşme olduğunu bilemediği için itiraz hakkını gereği gibi kullanamayabilir¹⁵⁷. Bu durum hukuki dinlenilme hakkının zedelenmesine yol açar¹⁵⁸. Ayrıca, itirazın kaldırılması davasında, borçlunun itiraz sebepleriyle bağlı olduğu düşünülecek olursa bu husus, telafisi mümkün olmayan zararlara yol açabilir. Kanaatimizce de, Kanun'da abonelik sözleşmesine ilişkin bilgilerin takip talebinde zorunlu unsur olarak yer alması ve varsa sözleşme örneğinin taranarak sisteme yüklenmesi hükmünün bulunması daha doğru olurdu¹⁵⁹.

İkinci olarak, takip talebinde belirtilmesi ve taranarak sisteme yüklenmesi zorunlu olan fatura veya benzeri belgeler ASPAY m.3/4'e göre borçluya tebliğ

---

¹⁵⁵ BAHADIR, s.150-151.

¹⁵⁶ ÖZÇELİK, s.384; Hukuki dinlenilme hakkıyla ilgili detaylı bilgi için bkz. ÖZEKES Muhammet, Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı, Yetkin Yayınları, Ankara 2003, s.86 vd.

¹⁵⁷ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.95; Kanunda yer alan "benzeri belgeler" ifadesinde abonelik sözleşmesinin öncelikli olarak yer aldığı, aksi durumun borcun varlığını araştırılmasına engel teşkil edeceği görüşü için bkz. YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.384,385.

¹⁵⁸ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmeleri*, s.242,248; ÖZÇELİK, s.384; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.251; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.418.

¹⁵⁹ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.251; ÖZÇELİK, s.385.

edilmeyecektir¹⁶⁰. Tüketici, ancak e-devlet aracılığıyla MTS’de bulunan sistemdeki takip dosyasına girerek, alacaklı avukatı tarafından sisteme yüklenen belgeleri görebilecektir. Hâlbuki İcra İflas Kanununda takibin dayanağı olan bir belgenin varlığı halinde, belge takip talebine eklenir ve borçluya bir nüshası tebliğ edileceği hükme bağlanmıştır. Bu nedenle, MTS takibi için düzenlenen bu hüküm borçlunun itiraz etme hakkını sınırlandırmaktadır.

3.1.1.3. Haciz ve Müteakip İşlemler İçin Yetkili İcra Dairesi

İcra ve İflas Hukukunda hangi icra takip usulü seçilirse seçilsin, mutlaka icra dairesine hitaben bir takip talebi doldurulur ve icra takibinin tüm aşamaları icra dairesi marifetiyle yürütülür. Ancak 7155 sayılı Kanun ile buna istisna getirilerek elektronik ortam üzerinde takip başlatılmakta ve haciz aşamasına kadar bütün işlemler elektronik ortam üzerinden yürütülmektedir.

Kanun, takibin ödeme ile sona ermemesi halinde haciz ve sonraki aşamalar için yetkili icra dairesinin İİK m.50 hükmüne uygun olarak alacaklı vekili tarafından gösterilmesi gerektiğini hükme bağlamıştır¹⁶¹. Bununla birlikte, tebligat mazbatası, itiraz dilekçesi gibi belgelerin alacaklı tarafından takip talebinde belirtilen yetkili icra dairesi tarafından muhafaza edilir. Son olarak haciz işlemi ve satış ile paraların paylaşılması aşamalarındaki icra takip işlemleri yine bu icra dairesi tarafından yürütülecektir¹⁶².

---

¹⁶⁰ Dayanak belgelerin tebliğ edilmemesi teknik sebepten kaynaklıdır. Zira ödeme emirleri ile tebligat zarfları PTT’de bulunan makineler vasıtasıyla yapılmaktadır. Bu makineler tek sayfa belge zarflayabildikleri için dayanak belgeler ödeme emrinin ekine eklenememektedir, bkz. 15 Kasım 2018 Tarihli TBMM Adalet Komisyonu Tutanak Dergisi, Dönem:27, Yasama Yılı:2 s.43-44, https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=2223.

¹⁶¹ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.251; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.377; Alacaklı vekili tarafından yetkili icra dairesi hiç gösterilmemişse, borçlu ödeme emrine itiraz etmemiş olsa dahi şikâyet yoluyla takibin iptali sağlanabilmelidir, KILIÇOĞLU, s.65.

¹⁶² PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.251; YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.386; KILIÇOĞLU, s.65; ÖZEKES, s.248; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.419.

3.1.2. Takibin MTS Üzerinden Başlaması

2004 sayılı İcra İflas Kanunu'na göre takip talebinin doldurulması ve gerekli harç ile giderlerin eksiksiz ödenmesiyle icra takibi başlar.7155 sayılı Kanunda ise, alacaklı avukatı tarafından takip talebinin MTS sistemi üzerinden doldurulması, son ödeme tarihi belirtilen alacağa ilişkin fatura ve benzeri belgelerin taranarak sisteme yüklenmesi, MTS Harcını elektronik ortamda ödenmesi ve güvenli elektronik imza ile onaylanması ile bu icra takibine Merkezi Takip Numarası¹⁶³(MTN) atanır ve bu andan itibaren icra takibi başlar¹⁶⁴(ASPAK m.4/4, ASPAY m.5,6). Burada dosya, genel hükümlerden farklı olarak esas numarası yerine merkezi takip numarası altında yürütülür.

İcra takibinin sisteme kaydedilmekle başlayacağı hükmü, İİK m.42/1'de düzenlenen takibin takip talebiyle başladığı hükmüyle uyumludur. Takibin başlama tarihi, özellikle zamanaşımının kesilmesi ve temerrüdün gerçekleştiği tarihlerin tespiti gibi takibin maddi hukuk ve takip hukuku sonuçları bakımından belirleyici olacaktır.¹⁶⁵.

MTS üzerinden takip talebi dolduran avukat, takip talebindeki bilgi ve belgelerin eksiksiz ve doğru girilmesinden sorumludur (ASPAY m.5/2).

3.1.3. Avukatla Takip Edilme Zorunluluğu

MTS kullanılarak başlatılacak icra takiplerinde, takibin bir avukat marifetiyle başlatılıp yürütülmesi gerekmektedir¹⁶⁶. Alacaklı, bizzat kendisi icra takibini

¹⁶³ Takip, Merkezi Takip Sistemi ile sonlandırılmazsa icra dairesine geçiş halinde ayrıca esas numarası alacaktır. Bu durumun uygulamada karışıklık yaratacağı görüşü için bkz. **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmesi*, s.241.

¹⁶⁴ **YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM**, s.385; **PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES**, s.252; **KILIÇOĞLU**, s.65; **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmesi*, s.249; **ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN**, s.419; **ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYYAZ/HANAĞASI**, s.377; Teknik aksaklıklar sebebiyle MTS'nin çalışmaması halinde, bu durumun icra dairesinde tutanak altına alınarak ve İİK hükümlerine göre takip talebinin doldurulmasının daha doğru olacağına ilişkin görüş için bkz. **ÖZÇELİK**, s.386; Haciz sonrası müteakip işlemler için yeni bir esas numarası verilmesi yerine Merkezi Takip Numarası ile takibe devam edilmesinin yerinde olacağı görüşü için bkz. **KILIÇOĞLU**, s.65.

¹⁶⁵ **KILIÇOĞLU**, s.65; Borçlu temerrüdünün ödeme emrinin tebliğiyle oluştuğu görüşü için bkz. **YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM**, s.385.

¹⁶⁶ Avukatla temsil zorunluluğu olup olmadığı hususundaki görüşler için bkz. yukarıda 2.4.

başlatamayacak ve icra takip işlemi yapamayacaktır. Ancak 7155 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin gerekçesine göre alacaklı, abonelik sözleşmesinden kaynaklanan alacağına ilişkin bizzat icra takibi yapmak isterse, 2004 sayılı İİK hükümlerine göre ilamsız icra takibini icra dairelerinde başlatabilir¹⁶⁷. Diğer bir ifadeyle, bu Kanun kapsamındaki usul ile icra takibini yürütmek isteyen alacaklının, ASPAK m.2'de belirtilen bir para alacağının bulunması ve bu alacağını avukatı marifetiyle yürütmesi gerekir. Diğer yandan, abonelik sözleşmesinin diğer tarafı olan tüketici/abone, bu sözleşmeden doğan bir alacağının varlığı halinde ASPAK kapsamına göre takip başlatamayacak, genel hükümlere göre alacağını tahsil etmesi gerekecektir¹⁶⁸. Özekes'e göre abonelik sözleşmesinin yalnızca bir tarafının ASPAK kapsamında MTS üzerinden takip başlatabilmesi imkânı getirilmesi eşitlik ilkesine aykırıdır¹⁶⁹. Çünkü bu düzenleme ile tek tarafın lehine bir imkân getirilmiş ve takip başlatma prosedürü kolaylaştırılmıştır.

3.2. Ödeme Emri

İİK hükümlerine göre icra müdürü, takip talebinin kanunda öngörülen tüm unsurları içerdiğini tespit ederse, takip talebine uygun olarak bir ödeme emri ile tebligat mazbatasını düzenler ve borçluya tebliğe çıkarır. Ödeme emrinin tebliği, icra dairesi tarafından yapılan ilk icra takip işlemidir. Ödeme emrinde, alacaklının talep ettiği alacağın miktarı ve alacağın dayanağı belirtilir. İcra takip işlemlerinin devamı için, ödeme emrinin usulüne uygun olarak tebliğ edilmesi zorunludur¹⁷⁰.

7155 sayılı Kanun hükümlerine göre ise alacaklı vekili tarafından takip talebi elektronik ortamda doldurulduktan sonra sistem tarafından otomatik olarak ödeme emri

---

¹⁶⁷ KILIÇOĞLU, s.64; BAHADIR, s.140; SARISÖZEN s.14; KARSLI, *İcra Hukuku*, s.748.

¹⁶⁸ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.228.

¹⁶⁹ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.238; karşı görüş için bkz. BAHADIR, s.142.

¹⁷⁰ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.95; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.98; MUŞUL, s.268; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.125; KARSLI, s.187; KURU/AYDIN, s.95; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.155; POSTACIOĞLU/ALTAY, s.173,174; ÜSTÜNDAĞ, s.93.

düzenlenir. Düzenlenen ödeme emri ve tebliğ mazbatası ilgili PTT birimine yönlendirilir ve Tebligat Kanunu'na göre borçluya tebliğ edilir¹⁷¹.

3.2.1. Ödeme Emrinin Niteliği

İcra takiplerine yön veren işlemlere takip işlemleri denir. Takip işlemleri, taraf takip işlemleri ve icra takip işlemleri olarak ikiye ayrılır. Taraf takip işlemleri, takibin tarafları tarafından yapılan ve icra takibine yön veren işlemlerdir. Örneğin, takip talebi ve haciz talebi gibi. İcra takip işlemleri ise, icra organları tarafından borçlu aleyhine ve onun hukuki durumunu etkileyecek ve takibin ilerlemesini sağlayacak işlemlerdir. Örneğin ödeme veya icra emrinin tebliği veya satış işlemleri gibi. Yapılan bir işlemin icra takip işlemi olup olmadığının tespiti önemlidir. Zira icra takip işlemlerinin yapılması kanun tarafından bazı sonuçlara bağlanmıştır. Örneğin icra takip işlemleri ile zamanaşımı kesilir¹⁷².

İİK'ye göre ödeme emri bir icra takip işlemidir. Bu hususta herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Ancak 7155 sayılı Kanunla birlikte ödeme emri icra dairesi dışında elektronik ortamda MTS tarafından otomatik olarak düzenlenmekte ve borçluya tebliğ edilmektedir. İcra takip işlemlerinin en önemli özelliği ise, icra organları aracılığıyla yapılmasıdır. Bu durum, sistem üzerinden düzenlenen ödeme emrinin niteliği hususunda tereddüt uyandırmaktadır¹⁷³. Çelikoğlu'na göre MTS işlemleri, Adalet Bakanlığı nezdindeki BİGM tarafından yürütülmekte ve bu işlemler BİGM'e atfedilebilmektedir. Bu itibarla, BİGM cebri icra organizasyonu içerisinde yardımcı icra organı olarak yer almakta ve bu sebeple MTS işlemleri icra takip işlemi olarak değerlendirilmelidir¹⁷⁴.

---

¹⁷¹ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.385; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.254; KILIÇOĞLU, s.65; ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.106.

¹⁷² YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.91; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.5,6; detaylı bilgi için bkz. BORAN GÜNEYSU Nilüfer, *İcra Takip İşlemleri*, TBBB, C.0, S.101, Y.2012, s.32 vd.

¹⁷³ ÖZÇELİK, s.386.

¹⁷⁴ Detaylı bilgi için bkz. yukarıda 1.2.3.1 ve 1.2.3.2.

3.2.2. Ödeme Emrinin İçeriği

7155 sayılı Kanun'da, bu kanun kapsamına giren alacaklar için düzenlenecek olan ödeme emrinde bulunması gereken hususlar ayrı bir madde ile düzenlenmiştir (ASPAK m.5). Takip talebinde yer alan bilgilerle birlikte şu hususlar da ödeme emrinde yer alacaktır:

- a) *“Takip harç ve masraflarıyla birlikte toplam borç miktarı ve bu borcun ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde alacaklı veya avukatının MTS ile ilişkilendirilmiş hesap numarasına ödenmesini,*
- b) *Yetkiye, borcun tamamı veya bir kısmına, alacaklının takibat icrasına dair itirazlarını aynı süre içerisinde beyan edilmesi gerektiği,*
- c) *Sadece yetkiye itiraz edilmesi halinde, alacaklının talebiyle yeniden ödeme emri göndermeksizin borçlunun yetkili gösterdiği veya mahkemenin yetkili gördüğü icra dairesinde takibe devam edileceği,*
- d) *İtirazın, herhangi bir icra dairesine veya elektronik güvenlik imza ile MTS ile entegre çalışan UYAP Vatandaş Portal üzerinden yapılabileceği,*
- e) *Borcun ödenmemesi ve takibe itiraz edilmemesi halinde, yetkili icra dairesinde takibe devam olunacağı.”*

Çalışmamızın bu başlığında, ASPAK kapsamındaki icra takipleri için öngörülen ödeme emri içeriğinin, genel haciz yolundan (İİK m.60) farklı olan unsurları incelenecektir.

3.2.2.1. Ödemenin, Alacaklının veya Avukatının MTS ile İlişkilendirilmiş Hesap Numarasına Yapılması

7155 sayılı Kanun kapsamına giren takiplerde, ödeme emri düzenlenirken alacaklının veya avukatının MTS ile ilişkilendirilmiş hesap numarasına yer verilir¹⁷⁵. Bu husus, genel hükümlerden ayrılmaktadır¹⁷⁶. İİK hükümlerine göre ödeme emrinde

¹⁷⁵ Bu hesabın Vakıfbank'ta açılması zorunludur, bkz. MTS Kılavuzu, s.1.

¹⁷⁶ Borcun doğrudan alacaklı hesabına ödenmesi İİK m.60/2,2 genel hükümlerine aykırı olduğu ve icra organizasyonun dünya genelinde özelleştirilmeye gidilmesi eğiliminden bunun anlaşılması gerektiği görüşü için

yetkili icra dairesinin hesap numarası yer alır ve borçluya bu hesaba ödeme yapması ihtar edilir. Borçlu icra dairesi hesabına ödeme yaptığı takdirde, takip konusu miktar, takip talebinde belirtilen alacaklının banka hesabına havale edilir. Ancak MTS takiplerinde icra dairesinin mevcut olmaması sebebiyle ödemeler, alacaklı veya avukatının banka tarafından sadece MTS ile ilişkilendirilmiş hesap numarasına ödeme yapılır¹⁷⁷.

3.2.2.2. İmzaya İtirazın Düzenlenmemiş Olması

Genel haciz yoluyla takipte ödeme emrinde yetkiye, borca ve imzaya itiraz ihtarı yer alır. Ancak ASPAK'da imzaya itiraz düzenlenmemiştir¹⁷⁸. ASPAK'a göre başlatılacak icra takiplerinde, alacaklı avukatı takip talebini doldururken kanuna göre yalnızca fatura veya benzeri belgeleri takip talebine ekleyecektir. Her ne kadar, ASPAK kapsamına giren takiplerin abonelik sözleşmesine dayanması gerekse de sözleşmenin takip talebine eklenmesi kanunda yer almamaktadır. Ayrıca, eklenen fatura veya benzeri belgeler de borçluya tebliğ edilmeyecektir. Tüm bu belgeler dikkate alındığında, borçlunun imzası yalnızca abonelik sözleşmesinde yer alabilir ve bu sözleşme de icra takibinde yer almayacağına göre imzaya itirazın düzenlenmemiş olması makul gelebilir. Ancak abonelik sözleşmesinin takip talebine ekleneceğine ilişkin bir hükmün bulunmaması, abonelik sözleşmesinin takip talebine eklenemeyeceği anlamına gelmez. Alacaklı vekili, faturalarla birlikte sözleşmeyi sisteme yüklediğinde borçlunun sözleşmede yer alan imzaya itiraz edemeyeceği düşünülemez. Bu durumda doktrinde farklı görüşler yer almakta olup, katıldığımız görüşe göre, ASPAK m.9'da yer alan, bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde İİK hükümleri uygulanır maddesi atfıyla imzaya

---

bkz. **YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM**, s.385; **PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES**, s.255, 256.

¹⁷⁷ **YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM**, s.385; **ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN**, s.420; Ödemelerin doğrudan alacaklıya yapılmasının avukatın vekalet ücretin tahsil edebilmesi hususunda sorun yaratabileceği görüşü için bkz. **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmesi*, s.241,242.

¹⁷⁸ **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmesi*, s.244; **ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN**, s.420. Bir kısım abonelik sözleşmeleri yazılı şekilde kurulurken, bir kısım ise ses kaydı vb. yollar ile sözlü olarak kurulabilmektedir. HMK m.199'da düzenlenen "... ses kaydı gibi veriler ile elektronik ortamdaki veriler ve bunlara benzer bilgi taşıyıcıları..." hükmü ile belge olarak tanımlanan bu evraklar ile sözleşme kurulma olasılığı sebebiyle kanun koyucunun imzaya itirazı açıkça düzenlemediği görüşü için bkz. **YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM**, s.387.

itiraz edebileceği, bunun kabul edilmemesi halinde ise, her ne kadar borca itiraz niteliği taşısa da alacaklının takibat icrasına itiraz edebileceği kabul edilmelidir¹⁷⁹. Diğer görüşe göre ise, imzaya itiraz yerine borç ilişkisi bulunmadığından borcun varlığına itiraz edilmelidir¹⁸⁰.

3.2.2.3. Sadece Yetkiye İtiraz Halinde, Yeniden Ödeme Emri Gönderilmeden Alacaklının Talebiyle Borçlunun Yetkili Gösterdiği veya Mahkemece Yetkili Görülen İcra Dairesinde Takibe Devam Edilmesi

Genel haciz yoluyla takipte, borçlu yetkiye itiraz ettiği takdirde takibin devamının sağlanması için yetki itirazının kaldırılması gerekir. Alacaklının, bu yetki itirazını kabul etmesi halinde, borçlunun itirazında belirttiği icra dairesinde takibe devam eder. Ancak alacaklı yetki itirazını kabul etmez ise, icra takibini başlattığı icra dairesinin bulunduğu yerdeki mahkemeden itirazın kaldırılması veya itirazın iptali yollarından birini seçerek, mahkemenin yetkili olarak belirleyeceği icra dairesinde takip işlemlerine devam edecektir. Mahkeme yetki itirazını haksız görür ve takibin başlatıldığı icra dairesini yetkili görür ise veya alacaklı, borçlunun yetkili olarak gösterdiği icra dairesinde takibine devam edecek ise yeniden bir ödeme emri gönderilir ve borçlu bu ödeme emrinde yalnızca imzaya veya borca itiraz edebilir¹⁸¹.

ASPAK'da yetki itirazı özel olarak düzenlemiştir. Buna göre, alacaklının borçlunun itirazında belirttiği icra dairesinde veya mahkemenin belirlediği icra dairesinde takibe devam edebilmesi için bu hususta talebinin bulunması yeterlidir. Ayrıca yeniden ödeme emrine gönderilmesine gerek yoktur¹⁸².

---

¹⁷⁹ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.256; ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.244, 245; KILIÇOĞLU, s.67.

¹⁸⁰ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.122.

¹⁸¹ MUŞUL, s.132; UYAR Talih, Genel Haciz Yolu İle İlamsız Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (İİK m. 50), TBB Dergisi, S. 56, Yıl 2005, s.337.

¹⁸² SARISÖZEN, s.16; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.420; Detaylı bilgi için bkz. aşağıda 3.2.4.4.1.

3.2.2.4. Mal Beyanına İlişkin İhtara Yer Verilmemiş Olması

Genel hükümlere göre başlatılan ilamsız takiplerde, ödeme emrinde bulunması gereken unsurlardan birisi, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde borçluya mal beyanında bulunması gerektiği, bulunmadığı takdirde hapisle tazyik edileceği, gerçeğe aykırı beyan halinde ise ayrıca hapisle cezalandırılacağı ihtarındır. Borçlu, ödeme emrine itiraz ederse bu süre, itirazın kaldırılması veya itirazın iptali davaların kararlarının tebliği veya tefhiminden itibaren üç gün içerisinde mal beyanında bulunmak zorundadır. Kanun yoluna başvurulmuş olması, borçlunun mal beyanında bulunma zorunluluğunu ortadan kaldırmaz. Borçlu, kendi elinde bulunan veya üçüncü kişilerdeki mal, hak ve alacaklarının borca yeter miktarını icra dairesine sözlü veya yazılı olarak bildirmelidir. Borçlunun hiç malı yoksa veya sadece hacze kabil olmayan malları var ise de bunu mal beyanında bildirmesi gerekir¹⁸³.

7155 sayılı Kanun'da mal beyanına ilişkin ihtar düzenlenmemiştir. Ödeme emrine ilişkin hususlar, ASPAK'da özel olarak düzenlenmesine rağmen, mal beyanına yer verilmemesi ve kanunilik ilkesi gereğince kanunda düzenlenmeyen durumlar için ceza verilemeyecek olması sebebiyle burada genel hükümlere gidilemez¹⁸⁴.

3.2.2.5. İtirazın Herhangi Bir İcra Dairesi Aracılığıyla veya Güvenli Elektronik İmza ile MTS Üzerinden Yapılabilmesi

Genel haciz yoluyla takipte icra takibine itiraz yalnızca yetkili icra dairesine yapılabilir. Eğer borçlu yetkili icra dairesinin yetki alanı içerisinde ikamet etmiyorsa, bulunduğu yerdeki icra dairesinden muhabere yoluyla da itiraz edebilir.

ASPAK kapsamındaki icra takiplerinde, takibin yapıldığı bir icra dairesi mevcut olmadığı için ödeme emrine itiraz herhangi bir icra dairesine veya MTS ile

---

¹⁸³ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.152; MUŞUL, s.338; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.129-133; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.241-245.

¹⁸⁴ ÖZEKES, s.251; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.253; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.421.

entegre çalışan UYAP Vatandaş Portal üzerinden elektronik güvenli imza kullanarak yapılabilir¹⁸⁵. Ancak posta yoluyla itiraz edemez (ASPAY m.8/1).

Borçlu, ödeme emrine itirazı doğrudan icra dairesine yaptığı takdirde, icra dairesi itiraz evrakını tarayıp derhal sisteme yükler ve evrak aslını takip talebinde alacaklı vekilinin yetkili gösterdiği icra dairesine gönderir (ASPAY m.11/2). İtiraz evrakının sisteme yüklenmesinden itibaren beşinci günün sonunda alacaklı vekiline tebliğ edilmiş sayılır (ASPAY m.11/4). İtiraz kanuni süre içerisinde yapılmışsa, sistem bunu tespit eder ve takibi otomatik olarak durdurur.

3.2.3. Ödeme Emrinin Düzenlenmesi ve Tebligat Usulü

Takip talebinin sisteme kaydedilmesiyle, sistem tarafından otomatik olarak ödeme emri düzenlenir. Borçlu, tebligatın elektronik yolla yapılması zorunlu kişilerden değil ise, ödeme emri ve tebliğ mazbatalı kapalı zarfın çıktısı PTT birimi tarafından alınır ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre borçluya tebliğ edilir¹⁸⁶. Borçlu, tebligatın elektronik yolla yapılması zorunlu kişilerden ise, Tebligat Kanunu'nun buna ilişkin hükümleri uygulanır¹⁸⁷. Mazbata, PTT birimi tarafından sisteme yüklenir ve mazbatanın aslı alacaklı avukatının takip talebinde belirttiği icra dairesine gönderilir. Alacaklı avukatı, takibi başlatırken buna ilişkin masrafı yatırmak zorundadır (ASPAK m.6/3). Adresin tebligata elverişli olmaması halinde, alacaklının talebi üzerine borçlunun adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine tebligat yapılır. Bu adrese de tebligat yapılamaması veya borçlunun yerleşim yerinin yurtdışında olması halinde alacaklının talebi üzerine, harçları ikmal edilerek, takip icra dairesinde devam edilir ve MTS'deki takip kapatılır (ASPAK m.6/4,5). İcra dairesinde takibe devam edilebilmesi için, alacaklı avukatının MTS sistemi üzerindeki takibi "tebliğ imkânsızlığı" seçeneğini

---

¹⁸⁵ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.253; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.420.

¹⁸⁶ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.112; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.421; Ödeme emrinin tebliği usulü ilgili detaylı bilgi için bkz. MUŞUL, s.180 vd.

¹⁸⁷ 7155 sayılı Kanununun 6. Maddesinin gerekçesine göre, borçlunun adresi kolluk marifeti ile araştırılmayacağı gibi, ilan tebligat da yapılamaz.

seçerek kapatması zorunludur. Bu sebeple dosyanın kapatılmaması halinde, son işlem tarihinden itibaren beş yıl geçmekle takip otomatik olarak kapatılır¹⁸⁸ (ASPAY m.8/6).

3.2.4. Ödeme Emrine İtiraz

İlamsız icra takibi usulünde, alacaklı elinde bir belge olmadan dahi borçluya karşı icra takibi açabilmekte ve onu haciz tehdidi altında bırakabilmektedir. Silahların eşitliği prensibi ilkesi gereği borçlu, ödeme emrini tebellüğ ettikten sonra icra takibine sebep göstermeksizin bir beyan ile itiraz edebilir. Bu itiraz, alacağın varlığına, miktarına, imzaya, yetkiye ve takibat icrası hakkında olabilir. Süresi içerisinde yapılan muteber bir itiraz takibi durdurur. Alacaklı elindeki belgelere göre, itirazın kaldırılması veya itirazın iptali yollarına giderek, duran takibin devamını sağlayabilir. Süresi içinde itiraz yapılmaz ise, icra takibi kesinleşir ve alacaklı takibe devam edebilir¹⁸⁹.

3.2.4.1. İtirazın Süresi ve Şekli

İİK m.8'e göre ödeme emrine itiraz yazılı veya sözlü olabilir. Sözlü itiraz icra memuru tarafından zapta geçirilir ve borçlu tarafından imzalanır. Ödeme emrine itiraz takibin yapıldığı icra dairesine, ödeme emrinin tebellüğ ettiği tarihten itibaren 7 gün içerisinde yapılmalıdır (İİK m.62/1). Eğer başka yerdeki bir icra dairesi aracılığıyla itiraz yapılacaksa, tebligat masrafları borçlu tarafından ödenir. Borçlu veya vekili ödeme emrine itiraz dilekçesinde, borçlunun yurtiçindeki adresini göstermek zorundadır¹⁹⁰. Adres değişikliği halinde, borçlu yurtiçinde yeni bir adres belirtmez ve

---

¹⁸⁸ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.252; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.254; YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.386; ÖZÇELİK, s.387-388; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.421; SARISÖZEN, s.19.

¹⁸⁹ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.101; POSTACIĞLU/ALTAY, s.183; AKİL Cenk, Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtiraz, Yetkin Yayınevi, Ankara 2017; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.161; ÜSTÜNDAĞ, s.98.

¹⁹⁰ Y. 12.HD, T. 26.02.2020, E. 2019/4085 K. 2020/1868, www.legalbank.net; İtiraz dilekçesinde borçlunun adresini göstermemesi, itirazı geçersiz kılmaz. Takip talebinde gösterilen adrese yapılan tebligat borçluya yapılmış sayılır (E.T: 12.01.2022).

tebliğ memuru yurtiçinde yeni bir adresi tespit edemez ise, takip talebinde yer alan adrese yapılan tebligat geçerli sayılacaktır (İİK m.62/3)¹⁹¹.

ASPAK'ta da genel hükümlere benzer bir düzenleme getirilmiştir. Buna göre, borçlu ödeme emrine itirazı herhangi bir icra dairesine veya güvenli elektronik imza kullanarak MTS ile entegre çalışan UYAP Vatandaş Portal üzerinden yapabilir. Ancak posta yolu itiraz yapılamaz. Genel hükümlerden farklı olarak, icra takibinin yapıldığı yer icra dairesi gösterilmemiştir, zira takip henüz icra dairesinde değildir. Bu sebeple, yurtiçindeki herhangi bir icra dairesi aracılığıyla ödeme emrine itiraz edilebilecektir¹⁹². Bu durumda, icra dairesi itiraz evrakını tarayıp sisteme kaydeder, evrak aslını ise takip talebinde yetkili olarak gösterilen ve Komisyonca münhasıran abonelik sözleşmelerinden kaynaklı takipler için yetkilendirilen icra müdürlüğüne gönderir. İcra müdürlüğünde, itiraz evrakları için “*MTS İtiraz Dilekçesi Kartonu*”nda muhafaza edilir ve icra dairesince kaydı tutulur¹⁹³ (ASPAY m.17).

Yine, genel hükümlere göre benzer şekilde borçlu, 7 günlük ödeme süresi içerisinde borca itiraz etmelidir. Aksi takdirde takip kesinleşecektir. Bu durumda, alacaklı avukatı takip talebinde gösterdiği yetkili icra dairesinde takibe devam edebilecektir.

Borçlu, takip konusu borcun tamamına itiraz edebileceği gibi, bir kısmına da itiraz edebilir. Bu durumda kısmi itiraz söz konusu olup, kısmi itiraza ilişkin ASPAK ve ASPAY'da özel bir düzenleme mevcut değildir. Hüküm bulunmayan hallerde 2004 sayılı İİK uygulanacağına ilişkin ASPAK m.9/1'in atfıyla genel hükümler burada da

---

¹⁹¹ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.102; ÖZCELİK, s.389; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.133; KURU/AYDIN, s.99, 100; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.169.

¹⁹² ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.252; YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM s.387; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.255; ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.119; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.421.

¹⁹³ İcra dairesinde fiziki ve/veya esas numara olarak yer almayan bir dosyanın evrakının muhafazası ve gerektiğinde bulunmasının uygulamada sorun yaratabileceği görüşü için bkz. ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.245.

uygulama alanı bulacaktır. İİK m. 62/4'e göre, borçlu itiraz ettiği miktarı itiraz dilekçesinde ayrıca ve açıkça belirtmelidir. Aksi takdirde itiraz edilmemiş sayılır¹⁹⁴.

İtiraza ilişkin evrak, icra dairesi tarafından kanuna göre en geç iki iş günü içerisinde yükler ve borçluya ücretsiz bir alındı belgesi verir (ASPAK m.7/1). Yönetmelikte bu süre için "aynı gün" ifadesi yer almakta olup (ASPAY m.11/2), mevzuatlar arasında çelişki bulunmaktadır. İcra organları için öngörülen bu süreler düzenleyici süreler olup, bu sürelerden sonra yapılan işlemler de geçerli olacaktır¹⁹⁵. Diğer bir ifadeyle, icra müdürünün itiraz dilekçesini sisteme geç yüklemesi durumunda da bu işlem geçerli olacaktır ve itirazın etkileri takip üzerinde doğacaktır¹⁹⁶. Ancak normlar hiyerarşisi gereği, yönetmelikte yer alan bir hükmün kanundan farklı olmaması gerekir¹⁹⁷. Bu sebeple, yönetmelik hükmünün bir an önce kanun ile uyumlu hale getirilmesi yerinde olacaktır. Sisteme yüklenen itiraz dilekçesinin aslı, alacaklı avukatının takip talebinde gösterdiği yetkili icra dairesinde muhafaza edilmek üzere gönderilir.

PTT, ödeme emrini tebliğ ettikten sonra sistem üzerinden tebliğ tarihini bildirir. Ödeme emrine itiraz dilekçesi, sisteme bildirilen tebliğ tarihinden itibaren 7 günlük süresinin geçmesinden sonra yüklenirse bilgi amacıyla sistem tarafından uyarı verilir (ASPAY m.11/3). PTT tarafından bildirilen tarihe göre, itirazın süresi içerisinde yapıldığı tespit edilirse, MTS takibi otomatik olarak durdurur (ASPAY m.11/5).

---

¹⁹⁴ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.104; YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.102,103; Y.12.HD, T. 09.12.2015, E. 2015/20284, K. 2015/31034; HGK T. 30.04.2003, E. 2003/12-309 K. 2003/311, www.legalbank.net, E.T: 13.01.2022; MUŞUL, s.275; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.138; KURU/AYDIN, s.107,108.

¹⁹⁵UYAR Talih, İcra Hukukunda Süreler, TBBD, S.55, 2004, s.255; KURU, s.143; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.76; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.71; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.108.

¹⁹⁶ ÖZÇELİK, s.391.

¹⁹⁷ ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.421.

3.2.4.2. İtiraz Dilekçesinin Alacaklıya Tebliği

Borçlu, ödeme emrine ödeme süresi içinde itiraz ettiği takdirde takip durur ve itiraz dilekçesi ile takibin durdurulduğuna ilişkin icra müdürü kararı üç gün içinde bir muhtıra ile alacaklıya tebliğ edilir¹⁹⁸. Tebliğ işlemleri Teb. K.'na göre yürütülür. Alacaklı icra takibini bizzat kendisi yürütüyor ise, takip talebinde bildirdiği adresine tebliğ edilir (Teb. K. m.10). Alacaklı, icra takibini avukat marifetiyle yürütüyorsa avukata elektronik tebligat¹⁹⁹ yoluyla muhtıra tebliğ edilir (Teb. K. m.7/a) ve avukatın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci gün tebligat yapılmış sayılır. Duran takibin devamına ilişkin yapılacak işlemlerin süresi bu tarihten itibaren başlayacaktır.

ASPAK'ta, ödeme emrinin alacaklıya tebliğ edilmesine ilişkin özel bir hüküm ihdas edilmiştir. Buna göre, borçlu süresi içerisinde ödeme emrine itiraz ettiği takdirde, itiraz dilekçesinin sisteme yüklenmesinden itibaren beşinci günün sonunda alacaklı vekiline tebliğ edilmiş sayılır²⁰⁰ (ASPAK m.7/4; ASPAY m.11/4). Bu düzenlemeye göre, Tebligat Kanunu hükümlerince alacaklıya herhangi bir tebliğ yapılmaksızın süreler başlayacaktır. Kanun koyucu burada alacaklı vekiline dosyayı takip etme yükümlülüğü getirmiş olsa da Türk Hukuku'nda kural olarak süreler tefhim veya tebliğ ile başlar. Sonuç olarak, avukatların elektronik tebligat adresi alma zorunluluğu varken ve yukarıda da belirttiğimiz üzere, muhatabın elektronik adresine teslim edildiği anda beşinci gün tebliğ edilmiş sayılacağı Tebligat Kanunu'nda düzenlenmişken aynı hükmün burada da uygulanması daha isabetli olurdu. Aksi halde, bu durum hak kayıplarına sebebiyet verebilir.

---

¹⁹⁸ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.99; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.105; MUŞUL, s.273.

¹⁹⁹ Elektronik tebligatla ilgili detaylı bilgi için bkz. AKKAN Mine, 7101 sayılı Kanunla Elektronik Tebligat Konusunda Getirilen Yeni Düzenlemeler ve Değerlendirilmesi, 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Yenilikler, Lexpera Semineri, s.149-167; AKKAN Mine, Tebligat Kanunu Çerçevesinde Elektronik Tebligat, MİHDER, C.2018/1, S.39, s.23-89; AKKAN Mine, Elektronik Ortamda Tebligat Yapılmasına İlişkin Gelişmeler, Haluk Konuralp Anısına Armağan, C.1, 2009, s.31-63; SOLAK AKMAN İnci, Türk Vergi Hukukunda Norm Koyma ve Normun Uygulanmasında Kronikleşmiş “Yetkilendirme” Sorununa Bir Örnek: Elektronik Ortamda Tebliğ Usulüne İlişkin Düzenlemeler, ABD, C.2016/2, s.267-285; VAROL Asaf / BAŞTÜRK İhsan, Hukuki ve Teknik Boyutuyla Elektronik Tebligat ile Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi, ABD, C.2015/1, s.263-278.

²⁰⁰ ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.422.

3.2.4.3. İtiraz Sebepleri

Borçlu, ödeme emri tebellüğ etmesinden itibaren 7 gün içinde yetkiye, borcun bir kısmına veya tamamına ya da alacaklının takibat icrası hakkında bir itirazı varsa, bir dilekçe ile ileri sürebilir (ASPAK m.5/1,b; ASPAY m.7/2,b).

3.2.4.3.1. Yetkiye İtiraz

Alacaklı vekili, takip talebini düzenlerken icra takibi kesinleştiği takdirde haciz ve sonraki icra takip işlemlerinin yürütüleceği yetkili icra dairesini de takip talebinde gösterir²⁰¹. Borçlu, yetkiye 7 gün içerisinde, herhangi bir icra dairesinden veya UYAP Vatandaş Portal üzerinden güvenli elektronik imza ile itiraz edebilir. Yetkiye itiraz, takibin kesinleşmesinden sonra icra işlemlerinin hangi icra dairesinden yapılacağını tespiti bakımından önem taşır²⁰².

Borçlu, itiraz dilekçesinde sadece yetkiye itiraz etmiş ise genel rejimde olduğu gibi alacaklı avukatı, borçlunun yetkili olarak gösterdiği icra dairesinde takibe devam edebilir. Bu anlamda yetkiye itiraz bakımından ASPAK ile İİK arasında herhangi bir fark bulunmamaktadır²⁰³. Yetki itirazını kabul ederek takibin devam edebilmesi için vekilin, MTS üzerinden “Yetki İtirazının Kabulü” seçeneğini seçmesi ve varsa harçları

---

²⁰¹ HMK m.17 kapsamında taraflar arasında geçerli bir yetki sözleşmesi varsa, bu yetki sözleşmesinde kararlaştırılan yerin alacaklı vekili tarafından takip talebinde gösterilmesi ve haciz sonrası takip işlemleri için yetki sözleşmesinde yetkili kılınan icra dairesinden devam edebileceğine ilişkin ilam için bkz. Ankara BAM 24. HD, T. 29.9.2021, E. 2020/1043, K. 2021/1056, “...HMK.'nun "Yetki sözleşmesi" başlıklı 17.maddesinde, düzenlenen; "Tacirler veya kamu tüzel kişileri, aralarında doğmuş veya doğabilecek bir uyuşmazlık hakkında, bir veya birden fazla mahkemeyi sözleşmeyle yetkili kılabilirler. Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça dava sadece sözleşmeyle belirlenen bu mahkemelerde açılır." hükmü gereğince, tarafların İstanbul Mahkemeleri ve icra dairelerini yetkili kaldıkları anlaşıldığına göre, mahkemece; kurulan hükümde usul ve yasaya aykırılık görülmemiştir. Belirtilen nedenlerle, dosya kapsamı, mevcut delil durumu, ileri sürülen istinaf sebepleri dikkate alındığında, mahkemece; kurulan hükümde isabetsizlik görülmediğinden davacı vekilinin istinaf talebinin HMK.'nun 353/1- b, maddesi gereğince ESASTAN REDDİNE karar vermek gerekmiştir...”, www.kazanci.com.tr, (E.T: 02.06.2022); benzer görüşteki karar için bkz. Ankara BAM 24. HD, T. 21.9.2021, E. 2020/980, K. 2021/995.

²⁰² ÖZÇELİK, s.45; SARISÖZEN, s.20.

²⁰³ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.118.

ikmal etmesi gerekmektedir. Bu işlemlerin tamamlanmasıyla birlikte MTS dosyası kapatılır²⁰⁴ (ASPAK m.7/5; ASPAY m.11/7).

Alacaklı avukatı, takip talebinde belirttiği icra dairesinde takibe devam etmek istiyorsa, takip talebinde belirtilen icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahkemesinden²⁰⁵ yetki itirazının kaldırılmasını talep etmelidir. Mahkeme, bu yetki itirazını dosya üzerinden kesin olarak karara bağlar. Mahkemenin yetkili gördüğü icra dairesinden icra takiplerine devam edilebilmesi için yeniden ödeme emri gönderilmesine gerek yoktur²⁰⁶. Alacaklı avukatı, yetki itirazı kaldırıldıktan sonra MTS üzerinden “Yetki İtirazının Kaldırılması” seçeneğini seçmesi ve varsa harçları ikmal etmesi gerekmektedir²⁰⁷ (ASPAK m.7/5, ASPAY m.11/8).

---

²⁰⁴ ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.422.

²⁰⁵ Kanun lafzında yalnızca “mahkeme” ifadesi yer almaktadır. Hangi mahkemenin görevli olduğu hususunda bir eksiklik olması sebebiyle, ASPAK m.9’un atfıyla 2004 sayılı İİK hükümleri uygulanacaktır. Genel hükümlere göre ilamsız takiplere ilişkin itirazda görevli mahkeme, takibin başlatıldığı icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahkemeleridir. 7155 sayılı Kanuna göre başlatılacak takipler her ne kadar icra dairesinde başlatılmamış olsa da, alacaklı vekilinin takip talebinde belirttiği icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahkemelerinin ödeme emrine ilişkin itirazlarda görevli olması gerektiği görüşü için bkz. ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmeleri* s.253.

²⁰⁶ ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.420; bkz. Yukarıda 3.2.2.4.

²⁰⁷ ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.422; Yetki ile borca itirazın birlikte yapılması halinde yetki itirazı için aynı usulün izlenmesi, sonrasında ise borca itiraz için genel mahkemelerde dava ikame edilmesi gerektiğine ilişkin ilam için bkz. İstanbul BAM 3.HD, T.18.10.2021 E.2021/2109 K.2021/2702, “...Yetkiye, borcun tamamına veya bir kısmına ya da alacaklının takibat icrasına hakkına itiraz yolu açıktır. Ancak 7155 Sayılı yasanın 7/5.maddesine göre ,sadece yetkiye itiraz hâlinde alacaklı avukatı, yetki itirazında gösterilen icra dairesinde haciz işlemlerini başlatabilir. Takip talebinde belirtilen icra dairesinde haciz işlemlerinin başlatılabilmesi için bu dairenin bağlı bulunduğu mahkemede yetki itirazının kaldırılması şarttır. Sadece yetkiye itiraz hâlinde, alacaklı avukatı MTS üzerinden yetki itirazının kabulü seçeneğini seçerek, UYAP üzerinden entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağı olup olmadığını sorgulayabilir veya yetki itirazında gösterilen icra dairesinde haciz işlemlerini başlatabilir. Yetki itirazını kabul eden avukatın, icra dairesinde takibe devam edebilmesi için; MTS üzerinden “Yetki İtirazının Kabulü” seçeneğini seçerek işlem yapması gereklidir. Yetki ile birlikte borca itiraz edilmesi, bu şekilde işlem yapılmasına engel olmayacaktır. Davacı vekilince bu yola gidilmemiş, itirazın iptali davası açılmış olup, bu itibarla mahkeme kararında usul ve hukuka aykırılık bulunmadığı anlaşılınca, davacının istinaf başvurusunun HMK 353/1-b-1 maddesi uyarınca reddine karar verilmesi gerekmiştir...”, www.kazanci.com.tr, (E.T; 02.06.2022); benzer görüşteki BAM kararı için bkz. İstanbul BAM 3.HD, T.18.10.2021 E.2021/2100 K.2021/2701; “...davacı alacaklının İcra Müdürlükleri aracılığıyla fiziksel olarak sunacağı dilekçe ile İcra Dairesi'nin yetkisine yapılan itirazı kabul edebilme olanağı bulunmasına göre, ilk derece mahkemesince yukarıda yazılı şekilde karar verilmesinin usul ve yasaya uygun olduğu anlaşıldığından; davacı vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nun 353/1-b.1 maddesi uyarınca esastan reddine...”, Antalya BAM 3.HD, T.11.11.2021 E.2021/1751 K.2021/1542.

3.2.4.3.2. Borca İtiraz

Borçlunun; borcun varlığına, miktarına, muacceliyetine veya borcun zamanaşımına uğradığına ilişkin yapacağı itirazlar borca itirazdır. Borçlu bu itirazlarını ödeme emrini tebliğ almasından itibaren 7 gün içerisinde yapması gerekir²⁰⁸. ASPAK'ta da borca itiraz²⁰⁹ aynı şekilde düzenlenmiş olup, bu hususta genel hükümlerden farklı olarak bir ayrıma gidilmemiştir.

ASPAK m.4/3 gereği, alacaklı vekili takip talebini düzenlerken takibin dayanağını oluşturan fatura ve benzeri belgeleri de sisteme yükler. Ancak bu belgeler, borçluya tebliğ edilmeyecektir (ASPAY m.5/4). Bu hüküm, takibin belgeye dayanması halinde tasdikli bir örneğinin ödeme emrinin ekinde yer alacağı ve borçluya tebliğ edileceği hükmünden ayrılmaktadır (İİK m.61/1). Doktrinde bu hüküm, ödeme emrini tebliğ alan borçlu, takibe dayanak olan belgeler olmaksızın borca itiraz etmesi hak arama hürriyetinin ihlalini anlamına geldiği şeklinde eleştirilmiştir²¹⁰.

3.2.4.3.3. İmzaya İtiraz

Ödeme emrinde yer alması gerekli hususlardan birisi, borçlunun yetkiye, borcun tamamına veya bir kısmı ile alacaklının takibat icrası hakkında itiraz edebileceğine ilişkin bir kaydın yer alması gerekmektedir (ASPAK m.5/1-b). Görüleceği üzere, genel hükümlerden farklı olarak imzaya itiraz 7155 sayılı Kanun'da düzenlenmemiştir.

ASPAK kapsamındaki icra takiplerinin, bir abonelik sözleşmesinden kaynaklaması zorunludur. Bu zorunluluğa rağmen, takip talebine abonelik sözleşmesinin bir örneğinin eklenmesine yönelik bir hükmün yer almadığına çalışmamızda daha önce değinmiştik²¹¹. Diğer bir ifadeyle, takip talebi düzenlenirken

²⁰⁸ YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.101; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.105; MUŞUL, s.277, 278.

²⁰⁹ ASPAK m.7/3'te yer alan ve takibi durduran "borca itiraz" ifadesinden hem borca itiraz hem de imzaya itirazın anlaşılması gerektiği görüşü için bkz. KILIÇOĞLU, s.67.

²¹⁰ YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.384,385; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.256.

²¹¹ bkz. yukarıda 3.2.2.2.

alacak miktarı, alacağın son ödeme tarihi bilgileri ile fatura ve benzeri belgeler sisteme yüklenecektir. Bu belgelere baktığımız zaman, alacaklı tarafından düzenlenmiş olup, borçlunun imzasının yer alması mümkün değildir. Ancak, her ne kadar kanunda takip talebine abonelik sözleşmesinin taranmasına ilişkin bir hüküm olmasa da alacaklı vekilinin bu sözleşmeyi eklemesine engel bir durum da mevcut değildir. Borçlu, ödeme emrini tebliğ aldıktan sonra sistem üzerinden dosyayı incelediğinde, alacaklı vekilinin abonelik sözleşmesini sisteme taradığı varsayımında, sözleşmedeki imzanın kendisine ait olmadığına ilişkin borçlunun itiraz edemeyeceği düşünülemez. Böyle bir durum, hak arama özgürlüğünün ihlali anlamına gelecektir.

3.2.4.4. İtirazın Etkisi

Borçlu, süresi içerisinde takibe itiraz ettiği takdirde icra takibi durur. Kısmi itiraz halinde ise, itiraz edilen kısım için takip durur. Borçlu tarafından yapılan muteber bir itirazın, takibi durdurucu etkisi kanundan doğmakta ve kendiliğinden gerçekleşmektedir. İcra memurunun tensip zaptı ile takibi durdurması açıklayıcı niteliktedir. MTS takiplerinde, takibe itirazın içeriğini denetleyen herhangi bir sistem veya aygıt mevcut değildir. Yalnızca tebliğ tarihi ile itiraz tarihini inceleyerek itirazın süresi içerisinde yapılıp yapılmadığına göre sistem takibi otomatik olarak durdurur²¹².

Duran takibin devamı için 2004 sayılı İİK'da yer alan imkânlar kullanılmalıdır. Buna göre, alacaklı avukatı, itiraz dilekçesinin sisteme kaydedildiğinin beşinci günün sonundan itibaren, 6 ay içinde itirazın kaldırılması veya 1 yıl içinde itirazın iptali davasını açmalıdır. Bu süreler hak düşürücü sürelerdir²¹³.

3.2.4.5. Gecikmiş İtiraz

Ödeme emrine itiraza ilişkin 7 günlük süre, hak düşürücü süredir. Yani, bu süreden yapılacak itiraz dikkate alınmayacaktır. Ancak bu süreyi, kusuru olmadan bir

---

²¹² ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.120-121.

²¹³ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.105; PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.109.

engel sebebiyle kaçırmış olan borçluya istisnai olarak itiraz etme hakkı tanınmıştır²¹⁴. Bu husus 7155 sayılı Kanun'da ayrıca düzenlenmemiştir. Dolayısıyla ASPAK m.9 gereği İİK hükümlerince bu imkân uygulanabilecektir (İİK m.65). İİK'ya göre gecikmiş itiraz başvurusu, icra takibinin bulunduğu icra müdürlüğünün bağlı olduğu icra mahkemesine yapılır. Ancak ASPAK'ta gecikmiş itiraz halinde hangi mahkemenin görevli olduğuna dair bir hüküm bulunmamaktadır. ASPAK m.9 hükmünde yapılan genel atıfla, ASPAK'ta bulunmayan hükümler bakımından İİK hükümleri uygulanacağından görevli mahkemenin icra mahkemeleri olduğu kolaylıkla söylenebilir. Ancak yetkili mahkeme bakımından bu hükümden bir sonuç çıkarılamaz. Zira MTS'nin bağlı olduğu herhangi bir icra dairesi mevcut olmadığından Çelikoğlu'na göre yetkili mahkeme genel hükümlere göre belirlenmelidir²¹⁵. Bu itibarla, öncelikle genel yetki kuralı gereği davalı/alacaklının yerleşim yeri adresindeki icra mahkemeleri yetkili ve görevli olacaktır. Alacaklı tarafından ikame edilen bu haksız takip, haksız fiil teşkil etmesi halinde ise özel yetki kuralı gereği MTS borçlusunun yerleşim yeri de yetkili olacaktır. Bununla birlikte, takibe süresi içerisinde itiraz edilmemesi halinde takip kesinleşeceğinden alacaklı, takip talebinde yetkili gösterdiği yerdeki icra dairesinde takibe devam edebilecektir. Kanaatimizce, bu ihtimalde borçlu bu yerdeki icra mahkemesine de gecikmiş itirazda bulunabilir.

Kendi kusuru bulunmadan, bir engel sebebiyle ödeme emrine itiraz edemeyen borçlu, paraya çevirme işlemi tamamlanıncaya kadar gecikmiş itirazda bulunabilir. Bunun için, engelin kalkmasından itibaren üç gün içerisinde takibe itiraz ve sebepleri ile birlikte mazeretini gösterir belge ve delilleri icra mahkemesine sunmalı, gerekli harç ile giderleri ödemelidir. Gecikmiş itiraz yazılı veya sözlü olarak yapılabilir. İcra mahkemesi, gecikme sebebine ve durumun özelliklerine göre takibin ertelenmesine karar verebilir. Mahkeme, dosya üzerinden karar verir ancak gerek gördüğü takdirde duruşma açıp tarafları çağırabilir. Mazeretin kabulü halinde icra takibi durur. Duruşma sırasında bu karar verildiyse, alacaklı duruşmada sözlü olarak itirazın kaldırılmasını talep edebilir. Bu durumda tahkikata devam edilir. Borçlunun mallarına önceden haciz

---

²¹⁴ MUŞUL, s.279 vd.; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.142-147; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYYAZ/HANAĞASI, s.171-174.

²¹⁵ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.120.

konulmuş olması halinde, alacaklı gecikmiş itirazın kabulünün tefhimi veya tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde itirazın kaldırılması veya itirazın iptali yollarına başvuramaz ise haciz kalkar²¹⁶.

3.3. İtirazın Bertaraf Edilmesi ve Takibin Kesinleşmesi

Ödeme emrini tebellüğ eden borçlu üç davranışta bulunabilir: ödeme emrine tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde itiraz edebilir, bu süre içerisinde borcunu ödeyebilir veya hareketsiz kalabilir.

Borçlu, 7 günlük süre içerisinde takip konusu borcu harç ve giderleriyle birlikte tamamını ödeme emrinde yer alan alacaklı veya avukatının hesap numarasına öderse takip sona erecek ve dosya kapanacaktır²¹⁷. Çalışmamızın bu bölümünde ise, borçlunun takip konusu borcu ödemek yerine takibe itiraz etmesi halinde itirazın bertaraf edilmesi ile itiraz edilmemesi halinde ise takibin kesinleşmesi durumları ele alınmıştır.

3.3.1. İtirazın Bertaraf Edilmesi

Kanun koyucu, takibin başlamasından haciz aşamasına kadar genel hükümlerden farklı bir usul düzenlemiş olsa da itirazın bertaraf edilmesi hususunda herhangi bir düzenleme yapmamıştır. O halde, süresi içerisinde itiraz edip icra takibini durduran borçluya karşı alacaklının, genel hükümlere göre iki imkânı mevcuttur: itirazın kaldırılması veya itirazın iptali davası.

Çalışmamızın bu bölümünde, itirazın iptali ve itirazın kaldırılması imkanlarının MTS takiplerine yapılan itiraz çerçevesinde değerlendirilecektir.

3.3.1.1. İtirazın Kaldırılması Prosedürü

Duran takibin devamı sağlayacak imkânlardan ilki, itirazın kaldırılması talebidir. Kanunda belirtilen belgeleri (İİK m.68/1) elinde bulunduran alacaklı, itiraz dilekçesinin sisteme yüklenmesinden sonraki beşinci günün sonundan itibaren 6 ay

---

²¹⁶ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.106; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.105, 106; MUŞUL, s.264 265; KURU/AYDIN, s.108-111; ÜSTÜNDAĞ, s.101.

²¹⁷ bkz. aşağıda 4.4.1.1.

içerisinde alacaklının takip talebinde gösterdiği yetkili icra dairesinin bulunduğu yerdeki icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını talep edebilir. Bu süre, hak düşürücü süredir. Türk doktrinine göre itirazın kaldırılması bir dava değildir, takip hukuku ihtilafıdır ve sonuçlarını derdest takip üzerinde doğurur. İtirazın kaldırılması prosedüründe verilen kararlar kesin olmayıp, süresi içerisinde genel mahkemelere başvurulabilir²¹⁸.

Yapılan itirazın niteliğine göre itirazın kaldırılması, geçici kaldırılma ve kesin kaldırılma olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bu prosedürün MTS takiplerine uygulanıp uygulanamayacağı çalışmamızın bu bölümünde irdelenecektir.

3.3.1.1.1. İtirazın Geçici Kaldırılması

Takip dayanağının adi senet olması halinde borçlu, bu senet altındaki imzasını inkâr etmesi halinde alacaklı tarafından itirazın geçici kaldırılması yoluna gidilmesi gerekmektedir²¹⁹. Ancak bu prosedürün MTS takipleri için uygulanıp uygulanamayacağı doktrinde tartışmalıdır. İmzaya itirazın mümkün olmadığını savunan görüşe göre, MTS takiplerinin dayanağında yer alan belgeler adi senet niteliği taşımadığından ASPAK m.9'un genel atfıyla İİK hükümleri de uygulanamaz. İstisnaen İİK'da bazı sözleşmelere dayalı takipler için itirazın kesin kaldırılmasına atıf yapılmışsa da, bu durum abonelik sözleşmeleri için uygulanamaz. Ancak borçlu, takibin dayanağında yer alan sözleşmeye imzaya itiraz şeklinde değil, borç ilişkisi bulunmadığından borca itiraz şeklinde yapabilecektir²²⁰. Ezcümle, MTS takipleri için itirazın geçici kaldırılması yoluna başvurulmadığından ve itirazın kesin kaldırılması prosedüründe İİK m.68/5 gereği yalnızca borçlu tarafından sunulan belgede alacaklının itirazı halinde imza incelemesi yapıldığından, alacaklı bu durumda itirazın iptali yoluna gitmelidir²²¹. Katıldığımız diğer görüşe göre ise, her ne kadar ASPAK'ta imzaya itiraz

²¹⁸ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.108; PEKCANITEZ//ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.116 vd; MUŞUL, s.284; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYYVAZ/HANAĞASI, s.192,193.

²¹⁹ MUŞUL, s.293 vd.; KARSLI, s.243; KURU/AYDIN, s.127 vd; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYYVAZ/HANAĞASI, s.214, 215; POSTACIOĞLU/ALTAY, s.275; ÜSTÜNDAĞ, s.122, 123.

²²⁰ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.121,122. Takibat icrasına itiraz şeklinde ileri sürülebileceği görüşü için bkz. ÖZEKES, s.244,245.

²²¹ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.122.

düzenlenmemişse de ASPAK m.9 atfıyla genel hükümlere gidilerek imzaya itiraz hükümleri uygulanabilir ve itirazın kaldırılması için alacaklı vekili itirazın geçici kaldırılması yoluna başvurabilir. Bu durumda ilk derece mahkemesi tarafından İİK genel hükümlerine yargılama yapılacaktır²²².

3.3.1.1.2. İtirazın Kesin Kaldırılması

Borçlu, takibe itirazında borç ilişkisini kabul etmekle birlikte imza dışındaki diğer itiraz sebeplerine başvurmuş ise, alacaklı bu itirazı bertaraf etmek için itirazın kesin kaldırılması prosedürüne gitmelidir²²³.

MTS takiplerinde, itirazı bertaraf amacıyla itirazın kesin kaldırılması prosedürünün işletilmesi halinde hangi mahkemenin yetkili ve görevli olacağına ilişkin ASPAK'ta açık bir kanuni düzenleme mevcut değildir. O halde, ASPAK'ın genel atfıyla İİK hükümlerine gidilmesi gerekmektedir. Genel hükümlere göre, itirazın kesin kaldırılması icra takibinin başlatıldığı icra dairesinin bağlı bulunduğu mahaldeki icra mahkemelerinde görülmelidir. Daha önce de belirttiğimiz üzere, MTS takipleri elektronik ortam üzerinden ikame edilmekte ve bağlı bulunduğu herhangi bir icra dairesi veya icra mahkemesi mevcut değildir. Bu sebeple, HMK'daki genel yetki kurallarına göre tespit edilmesi gerekeceğinden öncelikle davalının yerleşim yeri; takibin haksızlığının haksız fiil olarak değerlendirilmesi halinde ise haksız fiile ilişkin yetki kurallarınca belirlenecek mahkemeler yetkilidir²²⁴.

---

²²² bkz. Yukarıda 3.2.2.2.

²²³ MUŞUL, s.286 vd; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.159,160; KARSLI, s.206; KURU/AYDIN, s.119 vd.; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.194; POSTACIOĞLU/ALTAY, s.240,241; ÜSTÜNDAĞ, s.112.

²²⁴ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.123,124; YERKAYA Kübra, *Tüketici Mahkemelerinin Görev Alanı ve Yargılama Usulü*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s.39 vd.; PEKCANİTEZ Hakan / ATALAY Oğuz / ÖZEKES Muhammet, *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018, s.69; TANRIVER Süha, *Medeni Usul Hukuku*, C.1, *Tümüyle Gözden Geçirilmiş, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 2. Bası*, Yetkin Yayınları, s.233 vd; KURU Baki / AYDIN Burak, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku*, “*Medeni Usul*”, Ders Kitabı, 6. Baskı, Kasım 2021, s.61; ATALI Murat / ERMENEK İbrahim / ERDOĞAN Ersin, *Medeni Usul Hukuku*, “*Medeni Usul*”, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2019, s.167 vd; YILMAZ Ejder, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi*, “*Şerh*”, C.1, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021, s.455 vd; KURU Baki, *Hukuk Muhakemeleri Usulü*, “*Usul*”, C.1, İstanbul 2001, s.379 vd.

3.3.1.2. İtirazın İptali Davası

Duran takibin devamı için getirilen ikinci imkân ise itirazın iptali davasıdır. Elinde İİK m.68/1’de belirtilen borç ikrarını içerir belge bulunmayan alacaklı, itiraz dilekçesinin sisteme yüklenmesinden sonraki beşinci günün sonundan itibaren 1 yıl içerisinde genel mahkemelerde itirazın iptali davası açabilir. Bu süre hak düşürücü süredir. İtirazın iptali davası, itirazdan sonra doğrudan açılabileceği gibi, öncelikle itirazın kaldırılması prosedürü denendikten sonra, mahkeme davanın reddine karar verirse ve 1 yıllık süre hala geçerliyse alacaklı, yine itirazın iptali dava açabilecektir. İtirazın kaldırılması prosedüründen farklı olarak, itirazın iptali davasında verilen kararlar kesindir²²⁵.

İtirazın iptali davasında hangi mahkemenin yetkili veya görevli olduğuna ilişkin ASPAK’ta herhangi bir açık düzenleme bulunmamaktadır. O halde, ASPAK m.9 atfıyla İİK hükümlerine göre değerlendirme yapılması gerekmektedir. İİK m.67’ye göre, itirazın iptali davası genel mahkemelerde görülmektedir. Buna göre, aksine bir düzenleme yoksa Asliye Hukuk Mahkemeleri görevli mahkeme olarak bu davaya bakmaktadır. Ancak MTS takibinin dayanağını abonelik sözleşmesinin abone tarafını tüketici oluşturması halinde TKHK’ye göre bu davalarda Tüketici Mahkemeleri görevli olacaktır. Davanın ikame edileceği yerde Tüketici Mahkemesi bulunmuyorsa o halde, Tüketici Mahkemesi sıfatıyla Asliye Hukuk Mahkemeleri görevli olacaktır²²⁶. Diğer mevzuatlarda yer alan abonelik sözleşmeleri kapsamında sözleşmenin abone tarafını tacir oluşturuyorsa o halde dava Asliye Ticaret Mahkemesinde ikame edilmelidir. Yetkili mahkeme konusunda yukarıda itirazın kesin kaldırılması başlığı altında yaptığımız açıklamalara atıf yapmakla yetiniyoruz²²⁷.

---

²²⁵ YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM, s.126; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.115; MUŞUL, s.302; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.149-158; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.170 vd; POSTACIOĞLU/ALTAY, s.221,222; ÜSTÜNDAĞ, s.127.

²²⁶ YERKAYA, s.39 vd.; PEKCANITEZ/ATALAY/ÖZEKES, s.45; TANRIVER Süha, s.191 vd; KURU/AYDIN, *Medeni Usul*, s.52; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, “*Medeni Usul*”, s.149 vd; YILMAZ, *Şerh*, s.291 vd; KURU, *Usul*, s.163 vd.

²²⁷ bkz. yukarıda 3.3.1.1.2.

3.3.2. Takibin Kesinleşmesi Üzerine Takibe İcra Dairesinde Devam Edilmesi ve Haciz Talebi

Ödeme emrini tebliğ alan borçlu, ödeme emrine süresi içerisinde itiraz etmeyebilir ve borcunu ödemeyebilir. Diğer bir ifadeyle, borçlu hareketsiz kalabilir. Borçlunun takibe itiraz etmesi halinde ise, alacaklı itirazı bertaraf etmiş ve takibin kaldığı yerden devamına karar verilmiş olabilir. Bu iki durumda takip kesinleşmiş olur. Alacaklı, icra takibinin 2004 sayılı İİK hükümleri uyarınca cebri icrasına devamı için yetkili icra dairesine başvurmalıdır (ASPAK m.8/1; ASPAY m.12/1).

Alacaklının, icra dairesinden takibin devamını sağlayabilmesi için öncelikle MTS üzerinden “İcra Takibini Başlat” seçeneğini seçmeli ve gerekli harçları ikmal etmelidir. Bu işlemler tamamlandıktan sonra MTS dosyası kapanacaktır (ASPAY m.12/2).

Alacaklı, cebri icra işlemlerinin devamı için icra dairesine başvurduğunda icra müdürü; a) Alacağın 7155 sayılı Kanunun uygulama alanında olup olmadığı, b) ödeme emrinin usulüne uygun olarak tebliğ edilip edilmediği, c) takibin kesinleşip kesinleşmediği d) MTS takibinin başında vekil olarak kayıtlı olmayan avukatın sonrasında şirket yetkilisi tarafından sisteme vekil olarak kaydedilmesi halinde vekaletname suret harcı ile diğer masrafların (ASPAY m.14/5) ödenip ödenmediği hususlarını inceler. Bu hususlar icra takibinde mevcut ise icra müdürü talebi kabul eder, aksi halde gerekçesini belirterek reddeder. İcra müdürünün kararına karşı alacaklı veya borçlu şikâyet yoluna başvurabilir²²⁸ (ASPAK m.8/2).

7155 sayılı Kanunun 11. Maddesi ve 7251 sayılı Kanun ile gerek MTS takipleri bakımından gerekse İİK kapsamındaki icra takipleri bakımından borçlunun malvarlığını sorgulama usulüne ilişkin önemli değişiklikler yapılmıştır. Son tahlilde, cebri icra işlemlerinin devam edilmesinin mümkün olduğu hallerde, alacaklı avukatı, haciz talebinde bulunmaksızın UYAP üzerinden borçlunun mal, hak veya alacağının

²²⁸ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmeleri*, s.255; YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.388; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.257; ÖZÇELİK, s.383; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.422; SARISÖZEN, s.22; İcra müdürüne alacağın sebebini inceleme ve takibin vekil aracılığıyla başlatılması talebi halinde takip talebini reddetme yükümlülüğü getirildiği görüşü için bkz. KILIÇOĞLU, s.63.

bulunup bulunmadığını ve varsa bunun mahiyetine ilişkin bilgileri²²⁹ tespit edebilir²³⁰ (ASPAK m.8/3; ASPAY m.12/4). Alacaklı vekili UYAP sistemi üzerinden elde ettiği bu bilgiler ile borçlunun mal, hak ve alacaklarının haczi için icra dairesinden talep ettiği takdirde, haciz işlemleri icra memurunca yapılacaktır²³¹.

7155 sayılı Kanunda, haciz talep etme hakkı bakımından İcra Hukukunun genel bir hükmünden ayrıma gidilmiştir. İİK'ya göre alacaklı ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 yıl içinde haciz talebinde bulunmazsa haciz isteme hakkı düşer. Alacaklı, yenileme talebinde bulunup bu talebi borçluya tebliğ ederse yeniden haciz isteyebilir (İİK m.78). MTS takibinde ise alacaklı avukatı, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 5 yıl²³² içerisinde haciz talebinde bulunmalıdır²³³. Aksi halde takip düşer. Genel hükümlere göre dosyanın takipsiz bırakılması halinde dosya kaydının kapatılmasına

---

²²⁹ Avukatlar tarafından elde edilen bu bilgilerin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nu ihlal edip etmediğine ilişkin Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 20/05/2021 tarihli ve 2021/511-512-513 sayılı Kararında; "2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 85 inci maddesi çerçevesinde borçlunun kendi veya üçüncü kişi nezdindeki alacaklarına haciz konulabileceği, 2004 sayılı Kanunun 8/a ve 78 nci maddeleri uyarınca Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla alacaklı tarafından borçluların mal, hak veya alacaklarının sorgulanabileceği, avukatların müvekkillerinin alacağını tahsil etmek amacıyla 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 46 ncı maddesi uyarınca dava ve icra takibi dosyalarını vekâletname sunmaksızın inceleyebileceği ve bu kapsamda 6698 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenmiş işlemin "kanunlarda açıkça öngörülmesi" şartına dayanılarak alacaklı vekili avukatlar tarafından borçlunun alacaklı olduğu icra dosyalarına ilişkin olarak kişisel veri işleme faaliyeti yürütebileceğinden avukatların vekâletname olmaksızın icra takip dosyalarındaki kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişim sağladığı iddiası bakımından 6698 sayılı Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığına" kararı verilmiştir, www.kvkk.gov.tr, (E.T: 07.06.2022).

²³⁰ ASPAK'ın ilk halinde "Sorgulama sonunda sistem mal, hak veya alacağın mahiyeti ve detayı hakkında bilgi veremez; sadece mal, hak veya alacağın genel olarak olup olmadığı konusunda bilgi verebilir. Borçlunun mal, hak veya alacağının varlığının tespiti hâlinde UYAP üzerinden de haciz talep edilebilir." hükmü de yer almaktaydı. Ancak 2004 sayılı İİK m.78'te yapılan değişiklik ile uyumlu olması amacıyla 7251 sayılı Kanun ile bu hüküm ilga edilmiştir; Alacaklı tarafından borçlunun malvarlığının sorgulanabilmesi hakkında görüşler için bkz. **YILDIRIM / DEREN-YILDIRIM**, s.389; **ÖZÇELİK**, s.389, 392; **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmeleri*, s.246; Borçlunun tüm malvarlığını öğrenebilmek amacıyla küçük miktarlı takip açılması doktrinde "araştırma haczi" olarak nitelendirilmektedir, bkz. **ÖZEKES**, *İhtiyati Haciz*, s.76.

²³¹ **YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM**, s.389; **PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES**, s.257.

²³² Kanun'un ilk halinde bu süre "2 yıl" olarak düzenlenmişti. Ancak 7343 sayılı Kanun ile bu süre 5 yıla çıkarılmıştır.

²³³ **ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN**, s.423; Abonelik hizmeti veren kurumsal şirketlerin takipleri avukatlar tarafından elektronik ortam üzerinden yapılırken, MTS takipleri için öngörülen haciz isteme süresinin, genel hükümlere göre 1 yıllık haciz isteme süresinden daha kısa olması gerektiği görüşü için bkz. **ÖZEKES**, *Abonelik Sözleşmeleri*, s.247.

rağmen, dosya yenilenerek takibe devam edebilme imkânı getirilmişken, ASPAK'ta dosyanın takipsiz bırakılması halinde genel hükümlerden daha ağır bir sonuç öngörülerek takibin düşmesi öngörülmüştür²³⁴. Diğer bir ifadeyle, dosya kaydı yenilenerek takibe kalınan yerden devam edilemez. Her ne kadar genel hükümlere göre daha uzun bir süre öngörülmesi hususu eleştirilmişse de²³⁵, kanaatimizce sürenin aşılması halinde buna yüklenen sonucun ağırlaştırılması ile denge sağlanmıştır. Kaldı ki, kanunun amacı tüketicinin korunması değil, icra işlemlerinin daha hızlı ve etkin şekilde yapılmasıdır. Bu itibarla, kanunun ilk halinde iki yıllık süre bu kanunun amacına daha uygun iken, beş yıllık sürenin fazla olduğu görüşündeyiz. Zira takibin varlığını sürdürmesi, borçlunun haciz tehdidi altında kalması ve alacaklının takibe kaldığı yerden devam etmesinin genel hükümlerden ayrılarak beş yıl boyunca devam etmesinin makul bir gerekçesi bulunmamaktadır.

İtirazın hükümden düşürülmesi için açılan davalarda, davanın açılmasından kesinleşmesine geçen kadarki süreler bu sürenin hesabında dikkate alınmaz (ASPAK m.8/4; ASPAY m.12/5).

3.4. Takibin Sona Ermesi

Takibi sona erdiren haller ASPAY m.9'da iki başlık olarak sayılmıştır. Bunlar takip konusu borcun ödenmesi ve alacaklının alacağından feragat etmesidir. Aşağıda bu hususlar detaylıca açıklanacak olup, ayrıca takibi kısmen sona erdiren bir hal olan kısmi ödemededen de bahsedilecektir.

3.4.1. Ödeme

İcra takibini sona erdiren hallerden birisi, takip konusu borcun harç ve masraflarıyla birlikte ödeme²³⁶ emrinde belirtilen banka hesabına ödenmesidir. Genel hükümlere göre başlatılan icra takiplerinde ödeme emrini tebellüğ eden borçlu, ödeme süresi içerisinde veya sonrasında takip konusu borcu doğrudan ödeme emrinde yer alan

²³⁴ BAHADIR, s.152.

²³⁵ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmesi*, s.247;

²³⁶ Ödeme, maddi hukuka da doğrudan etki eden taraf icra işlemidir, ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.115; UMAR Bilge, *İcra-İflas Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*, İzmir 1973, s.177.

İcra ve İflas dairesi adına açılmış olan banka hesap numarasına, alacaklı veya avukatına haricen²³⁷ veya UYAP Vatandaş Portal üzerinden kredi kartı yoluyla tek çekim veya taksitle ödeyerek²³⁸ borcundan kurtulabilir.

Borçlu, borcunu İcra ve İflas dairesi adına açılan hesaba ödeme yaptığı takdirde, icra müdürü alacaklı tarafından takip talebinde gösterilen banka hesabına aktarmak üzere, resen bankaya talimat verir. Talimat, ödemenin banka hesabına yatırılmasından itibaren en geç üç iş günü içerisinde verilmelidir²³⁹ (İİK m.9/2).

Ödemenin yapıldığı yer ile süre, harçların ve icra vekâlet ücretinin tespiti bakımından önem arz etmektedir. İcra dairesine yapılan ödemelerde tahsil harcı alınmaktadır ve bunun mükellefi borçludur. Borçlu, takip konusu borcu hacizden önce icra dairesine öderse, ödenecek tutar üzerinden %4,55; haciz talebinden sonra ve satıştan önce öderse, ödenecek tutar üzerinden %9,10 tahsil harcı ödeyecektir. İcra dosyasından satış yapılması halinde, satıştan elde edilen tutar üzerinden %11,38 tahsil harcı ödeyecektir (Harçlar Kanunu 1 Sayılı Tarife). Borçlunun, borcunu doğrudan alacaklı veya avukatına ödemesi halinde, borçlunun mükellef olduğu harç haricen tahsil harcıdır ve yukarıda belirtilen oranların yarısı uygulanacaktır²⁴⁰.

İcra vekâlet ücreti, avukatın verdiği emek karşılığında kanundan doğan bir alacaktır. Her sene Resmi Gazete’de yayımlanan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi (AAÜT)’nde vekâlet ücretleri belirlenir ve orada belirlenen rakam üzerinden avukatın

---

²³⁷ Borçlu, icra dairesinin hesabına ödeme yapmak yerine alacaklı veya avukatıyla iletişime geçip onlara ödeme yapabilir. Avukatın haricen tahsil durumunda, ne kadar süre içerisinde icra dairesine bildirimde bulunacağına dair kanunda herhangi bir süre bulunmamaktadır. Ancak avukatların özen yükümlülüğü bulunduğundan (Av. K. m.34) haricen tahsili derhal bildirmelidirler. Aksi takdirde disiplin cezası uygulanacaktır (Av. K. m.134). **MİSİR** Av. M. Haşim, Avukatlık Disiplin Hukuku, TBB Yayınları, Ankara Eylül 2016 s.237; müvekkili adına haricen tahsil ettiği ödemeyi icra dairesine bildirmeyip, dava açılmasına sebebiyet veren avukatın disiplin sorumluluğu vardır (TBB Disiplin Kurulu T. 23.11.2001 ve E. 2001/141, K. 2001/196).

²³⁸ Burada bahsedilen İİK m.111’de yer alan hacizden sonra borcun ödenmesi taahhüdü kurumundan farklıdır. Adalet Bakanlığı tarafından 27.05.2016 tarihinde getirilen yeni uygulama ile borçlu, Vatandaş UYAP üzerinden kredi kartı ile tek çekim veya taksitle borcunu ödeyebilecektir. Bunun için borçlu, önceden icra dairesinden veya alacaklıdan dosya konusu borç miktarını öğrenmeli ve sistem üzerinden belirtilen miktarı ödemelidir.

²³⁹ **YILDIRIM / DEREN – YILDIRIM**, s.100.

²⁴⁰ **YILDIRIM / DEREN – YILDIRIM**, s.81; **PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES**, s.70.

icra vekâlet ücreti hesaplanır. Borçlunun ödeme süresi içerisinde borcunu ödemesi, icra vekâlet ücretinin tespiti hususunda önem arz eder. AAÜT m.11/4'e göre borçlu ödeme süresi içerisinde borcunu öderse icra takibini yürüten avukatın ücreti, tarifede belirtilen miktarın dörtte üçü olacaktır. Aksi halde, tamamına hak kazanacaktır. Bu hüküm, maktu ücretler için de geçerlidir.

7155 sayılı Kanun bakımından ise, borçlu takip konusu borcu icra dairesine değil, doğrudan doğruya alacaklı veya vekilinin takip talebinde belirttiği ve MTS ile bağlantılı Vakıfbank Hesabına icra masraflarıyla birlikte ödeme yaptığı takdirde borcundan kurtulmuş olacaktır²⁴¹. Bunun için e-Devlet şifresiyle UYAP Vatandaş Portal'a girerek sistemde otomatik olarak hesaplanan dosya kapak hesabındaki meblağı yine sistem üzerinden ödeyebilir. Kanunda ödeme süresi içerisinde borcun ödenip ödenmemesinin sonuçları ayrıca düzenlenmiştir.

3.4.1.1. Ödeme Süresi İçinde Ödeme

Borçlunun, borcundan kurtulabilmesi için takip konusu borç ve faizinin yanında, takip başlatılırken ödenen harç ve giderleri de ödemelidir. Söz konusu harçlar; başvurma harcı, tahsil harcı veya haricen tahsil harcıdır. ASPAK kapsamında başlatılan takiplerde icraya başvurma harcı yerine, takip konusu borç üzerinden %2 oranında MTS harcı alınır. Eğer borçlu, 7 günlük ödeme süresi içerisinde borcunu öderse yalnızca MTS harcıyla mükellef olacaktır. Ayrıca başvurma harcı veya tahsil harcı alınmayacaktır (ASPAY m.14/2). Borçlu ödemeyi doğrudan ödeme emrindeki MTS ile bağlantılı Vakıfbank hesabına yaptığı takdirde, sistem tarafından borçlunun mükellef olduğu %2 MTS harcı ile alacaklının mükellef olduğu %2 cezaevi harcını otomatik olarak Bakanlık banka hesabına talimat olarak aktarılacaktır²⁴². Takip borcunun ödenmesiyle birlikte MTS takibi tahsilat sebebiyle kendiliğinden sona erecek ve sistem tarafından dosya kaydı kapatılacaktır. Dosya borçlusunun, takip borcunu doğrudan alacaklı veya vekiline ödemesi halinde takip son bulmayacağından, dosya kaydı otomatik olarak kapatılmayacaktır. Bunun için, alacaklı veya vekilinin MTS'ye giderek

---

²⁴¹ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.116.

²⁴² ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.116.

takip için “Haricen Tahsil” seçeneğini seçmesi veya haricen tahsil beyanında bulunması gerekmektedir. Bu takdirde, dosya kaydı kapatılacaktır.

3.4.1.2. Ödeme Süresinden Sonra Ödeme

Borçlu, 7 günlük ödeme süresi içerisinde borcunu ödemez ise takip kesinleşecektir. Takibin kesinleşmesiyle birlikte, alacaklı haciz aşaması için takibe icra dairesinde devam etmiş ise borçlu, başvurma ve tahsil harcıyla birlikte diğer icra masraflarını da ödemek zorundadır²⁴³.

3.4.2. Kısmi Ödeme

Kısmi ödemeye ilişkin TBK 84 ve 100 maddelerinde düzenlenmektedir²⁴⁴. Kural olarak alacaklı, kısmi ödemeyi kabul etmek zorunda değildir. Ancak bazı hallerde alacaklı kısmi ödemeyi reddedemez. İİK'nın mülga 12. Maddesinde bu genel kurala istisna getirilmiş, icra müdürünün yapılan kısmi ödemeyi kabule mecbur olduğu belirtilmiştir²⁴⁵. Hüküm her ne kadar ilga edilmiş olsa da uygulamada hala daha yer almaktadır. Ayrıca, kısmi ödeme halinde ödeme öncelikle faiz ve masraflara mahsup edilir²⁴⁶.

ASPAY'da kısmi ödemeye ilişkin özel bir düzenlemeye yer verilmiştir. Buna göre, alacaklı kısmi ödemeyi reddedemez. Kısmi ödeme halinde, ödenen miktar üzerinden harç hesaplanır ve banka tarafından tahsil edilerek Bakanlık hesabına aktarılır. Haciz yoluyla takibe devam edilmesi halinde geri kalan miktar üzerinden takibe devam edilir²⁴⁷ (ASPAY m.10).

²⁴³ Harçlara ilişkin detaylı açıklamalar için bkz. Aşağıda 4. Başlık.

²⁴⁴ Kısmi ödeme hakkında detaylı bilgi için bkz. GÜMÜŞ Mustafa Alper, Türk Borçlar Kanunu (TBK) m.100 (eBK M.84)'ün Mahsup Kuralına İlişkin Bir İnceleme", Yaşar Üniversitesi E-Dergisi 8 / Özel (Haziran 2013), s.1253.

²⁴⁵ Y.12.HD E. 1991/8906, K. 1992/3056, T. 13.03.1992, www.legalbank.net; İcra müdürü yapılan kısmi ödemeleri kabule mecburdur. Ödenen miktar kadar, borçlu borcundan kurtulur ve kısmi ödemeler öncelikle faiz alacağına mahsup edilir (E.T: 10.01.2022).

²⁴⁶ HGK E. 2000/12-1148, K. 2000/1193, T. 27.09.2000, www.legalbank.net; Yapılan ödemeler, öncelikle faiz ve masraflara mahsup edilmelidir (E.T: 10.01.2022).

²⁴⁷ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.378; Takibe icra dairesi tarafından devam edilmesi ihtimalinde icra memurunun kısmi ödeme yapılıp yapılmadığını araştırması gerektiği ve bu itibarla alacaklı tarafından

3.4.3. Taksitle Ödeme

ASPAK'ta taksitli ödemeye ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak ASPAK m.9'da İİK'ya yapılan genel atıf ile borçluya böyle bir imkân getirilebilir. İİK m.111'de taksitle ödeme başlığı altında borçluya her ne kadar taksitle ödeme imkânı getirilmişse de bu düzenleme borçlunun malvarlığına haciz konulması sonrası alacaklı ile yapacağı sözleşme gereği bir imkân getirilmiştir²⁴⁸. Hâlbuki MTS takipleri icra daireleri dışında yürütüldüğünden ve bu aşamaya kadar herhangi bir haciz uygulaması yapılamadığından İİK m.111'in MTS takiplerine uygulanabilmesi mümkün değildir. Ancak borçlu, alacaklı ile yapacağı haricen bir anlaşma ile İİK m.111'de yer alan şartlar olmaksızın serbestçe takip konusu borcu taksitlendirebilir ve bu anlaşmaya göre borcunu ödeyebilir²⁴⁹. Borcun tamamını ödediği takdirde alacaklı, MTS'de yer alan "haricen tahsil" butonuna tıklayarak MTS takibini sona erdirir.

3.4.4. Takipten Feragat

Cebri icra hukukuna hâkim olan ilkelerden birisi tasarruf ilkesidir. Tasarruf ilkesine göre, bir takibin başlaması, takip türünün seçilmesi, takibin yürütülmesi ve sona ermesine ilişkin işlemler tarafların iradesine bağlıdır. Bu ilkenin aksini, resen harekete geçme ilkesi oluşturur. İcra hukukunda asıl olan tasarruf ilkesidir. Buna göre, alacaklı alacağının bir kısmını veya tamamını icra takibine konu edebilir, başlatmış olduğu takibe devam etmeyebilir veya alacağından feragat edebilir²⁵⁰.

Takipten feragat, takibi sona erdiren hallerden biri olup, ASPAY'da ayrıca düzenlenmiştir. Alacaklı, alacağından feragat etmesi halinde Harçlar Kanunu m.23'te belirtilen feragat harcını ödemeli ve MTS üzerinden "feragat" seçeneğini seçerek takibi sona erdirmelidir (ASPAY m.9/3).

---

kısmi ödeme olup olmadığına ilişkin beyan talebinde bulunulması hususunda bir uygulama yönü geliştirilmesi gerektiği görüşü için bkz. ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.117-118.

²⁴⁸ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.204 vd; MUŞUL, s.623.

²⁴⁹ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.115.

²⁵⁰ YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.7; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.24.

4. TAKİP HARÇLARI ve MASRAFLARI

4.1. Takip Harçları

Devletin yetkili organları aracılığıyla devlet gücü kullanılarak maddi hukuktan kaynaklı alacakların tahsili cebri icra faaliyetidir. Devletin bu faaliyetine karşılık olarak aldığı paraya icra/takip harcı denir. İcra harçları, kanun ile belirlenir ve bu kanun 492 sayılı Harçlar Kanunu'dur. İcra ve İflas Harçları, Yargı Harçları kısmında düzenlenmiş olup, Harçlar Kanunu'nun 1 Sayılı tarifesinin B bölümünde gösterilmiştir. Kanunda aksi belirtilmediği müddetçe tüm harç ve masraflar borçluya aittir²⁵¹.

Esasen takip harçları, icraya başvurma harcı, tahsil harcı ve cezaevi harcı olmak üzere üç kalemden oluşur. Bunun yanında, 7155 sayılı Kanun ile Merkezi Takip Sistemi Harcı da Harçlar Kanunu'na eklenmiştir. Çalışmamızın bu bölümünde, MTS takipleri için öngörülen harçlarla sınırlı kalmak üzere takip harçları incelenecektir.

4.1.1. Merkezi Takip Sistemi Harcı

7155 sayılı kanun ile Harçlar Kanunu'na "Merkezi Takip Sistemi Harcı" eklenmiştir. Bu harç, icra başvurma harcının MTS takibindeki görünümüdür. Diğer bir ifadeyle, MTS takibi başlatılırken alacaklıdan Merkezî Takip Sistemi harcı, takibe konu alacak tutarı üzerinden yüzde 2 oranında peşin olarak alınır. Bu suretle alınacak harç tutarı icraya başvurma harcından düşük olamaz²⁵².

Merkezî Takip Sistemi üzerinden başlatılıp sonuçlanan ve haciz aşamasına geçilmeyen icra takipleri için ayrıca icraya başvurma harcı ile tahsil harcı alınmayacaktır. İcra takibi, MTS aracılığıyla sonuçlandırılmaz veya alacaklı tarafından takipten vazgeçilirse tahsil edilmiş olan Merkezî Takip Sistemi harcı iade edilmeyecektir. Ancak, takip kesinleşir ve alacaklı tarafından icra dairesinde takibe devam edilirse, Merkezî Takip Sistemi harcının ödendiği tarihte geçerli olan icraya

²⁵¹ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.70; ÜSTÜNDAĞ, s.55; YILMAZ Zekeriya, Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Hukuk Davalarında Yargılama Harç ve Giderleri ile Vekalet Ücreti, "Yargılama Harç ve Giderleri", Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2011, s.17-21.

²⁵² SARISÖZEN, s.17; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.90; ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmeleri*, s.249; İcra başvurma harcı 2022 güncel miktarı 80,70-TL olup, her sene Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Resmi Gazete'de yayımladığı "Harçlar Kanunu Genel Tebliği" ile yeniden değerlendirilerek hesaplanarak tespit ve ilan edilir.

başvurma harcı tutarını aşan kısmı takip sonunda alınacak tahsil harcına mahsup olunur²⁵³ (Harçlar Kanunu m.29/A).

ASPAK'ın amacı, icra takiplerinin daha hızlı ve daha ucuz bir şekilde yürütülerek sonlandırılmasıdır. Bu minvalde takibin elektronik ortamda başlatılması öngörülmüş ve bu takibe özgü harç ihdas edilmiştir. O halde, abonelik sözleşmesinden kaynaklanan bir alacağı bulunan satıcı/sağlayıcının bu takip yolu ile alacağını tahsil etmesi gerçekten daha ucuz bir yol olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Örneğin sözleşmeden kaynaklanan 10.000-TL alacağı bulunan satıcı/sağlayıcı, MTS takip yoluna gittiğinde 200,00-TL MTS harcı verecektir. Bu takip yolu düzenlenmemiş olsaydı, İİK kapsamında ilamsız takibe başvurusu halinde ise 80,70-TL icraya başvurma harcı; 50,00-TL peşin harç olmak üzere toplamda 130,70-TL harç ödeyecekti. Şayet abone, takip konusu borcu ödemez ise, belirtilen bu tutarlar alacaklı üzerinde kalacaktır. Kanaatimizce, MTS takip yoluna başvuru Kanun'un amacına uygun olacak şekilde daha ucuz bir yöntem değildir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, Harçlar Kanunu'na göre ödeme emri tebliğ edilmeden takip konusu borcun ödenmesi veya alacaklının takipten vazgeçmesi hallerinde tahsil harcı alınmayacaktır. MTS takibi başarıyla sonlandırıldığında da ASPAK'a göre ayrıca tahsil harcı alınmayacağı düşünüldüğünde Harçlar Kanunu ile uyumlu bir düzenleme olmuştur.

4.1.2. Başvurma, Peşin, Tahsil, Cezaevi ve Vekaletname Suret Harçları

İcra dairelerinden başlatılıp yürütülen tüm takipler için başvurma, tahsil ve cezaevi harcı düzenlenmiştir. MTS takiplerinde ise, icra takibi MTS aracılığıyla sonlandırılmamış veya borçluya ödeme emri tebliğ edilememiş ise ve alacaklı takibe icra dairesinden devam etmek istiyorsa bu başlıkta yer alan harçlar da devlet tarafından tahsil edilecektir.

---

²⁵³ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmeleri*, s.249; YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.80; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.418.

4.1.2.1. İcraya Başvurma Harcı

İcraya başvurma harcı maktu bir harç olup, takibin ilamlı veya ilamsız olmasına bakılmaksızın alacaklı tarafından ödenmesi gerekir²⁵⁴. MTS üzerinden başlatılacak takiplerde başvurma harcı alınmaz ancak alınacak MTS harcı başvurma harcından daha düşük olamaz²⁵⁵.

4.1.2.2. Peşin Harç

İlamsız takiplerde, başvurma harcının yanında ayrıca takibe konu alacak üzerinden binde beş oranında peşin harç alınır. İlamlı ve ilam niteliğinde belgeye dayalı takiplerde peşin harç alınmaz²⁵⁶. İlama dayalı takiplerde, öncesinde yapılan yargılamada karar ve ilam harcı alındığından ve ilamlı takibin bu yargılamanın devamı olarak kabul edildiğinden harç alınmamaktadır²⁵⁷.

İlamsız takiplerde, borçlu ödeme emrine itiraz eder ve alacaklı itirazı bertaraf etmek amacıyla dava açması halinde davacıdan peşin alınan harç kendisine iade olunur veya alacaklının isteği üzerine mahkeme harçlarına mahsup edilir.

MTS takiplerinde dosya MTS aşamasında sonlandırılmazsa, alacaklı vekili sistem üzerinden “icra takibi başlat” butonuna basarak icra dairesinden takibe devam edecektir. İcra takibine geçiş aşamasında, MTS harcı mahsup edildiğinde alınacak peşin harç kalıyorsa ayrıca bu harcın da ödenmesiyle birlikte takibe devam edilebilecektir²⁵⁸.

---

²⁵⁴ YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.80; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.70 MUŞUL, s.154; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.80; KURU/AYDIN, s.49; ÜSTÜNDAĞ, s.56.

²⁵⁵ YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.81; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.70; MUŞUL, s.154; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.89.

²⁵⁶ YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.80; KURU/AYDIN, s.49; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.89.

²⁵⁷ KARMIŞ Enver, İcra ve İflas Kanunu Işığında Harçlar Yasasının Uygulanması, Bursa Barosu Dergisi, C.: 27, S.: 71, Nisan 2003, s. 186, 187.

²⁵⁸ MTS Kılavuzu, s.13.

4.1.2.3. Tahsil Harcı

İcra takibindeki alacağın tahsil edilmesi halinde ödenen harca tahsil harcı denir. Değeri belli olmayan takiplerde tahsil harcı maktudur. Değeri belli olan takiplerde nispi olup, takip aşamasına göre alınan harç yüzdeler oranı farklıdır.

Öncelikle MTS üzerinden başlatılan ve başarıyla sona erdirilen takiplerde tahsil harcı alınmaz (Harçlar Kanunu m.29/A, f.2).

MTS takibi başarıyla sonuçlanmaz, alacaklı tarafından icra takibine geçilirse ve haciz koyulmadan borç ödenirse takip konusu alacak üzerinden %4,55 tahsil harcı alınır. Borçlunun malvarlığına haciz koyulduktan ancak satış yapılmadan önce borç ödenirse takip konusu alacak üzerinden %9,10; hacizli malın satılıp paraya çevrilmesinden sonra elde edilen paradan %11,38 tahsil harcı alınır²⁵⁹. Ayrıca alacaklıdan tahsil edilmiş olan MTS harcından, MTS harcının ödendiği tarihte cari olan başvurma harcını aşan kısım tahsil harcından düşülecektir (ASPAY m.14/4).

4.1.2.4. Cezaevi Harcı

Adli hizmetten yararlanan kişiler, bu hizmetin karşılığında devlete harç adında bedel öderler. Bu harç, takibin sonunda borçluya yükletilmeyen, alacaklı tarafından ödenen bir harçtır. Ancak adından da anlaşılacağı üzere, bu harcın alınma sebebi yararlanan kamu hizmetin karşılığı değil, cezaevi ve mahkeme binalarının inşası amacıyla alınan bir harçtır. Ayrıca, yargı harçları genel olarak Harçlar Kanunu'nda düzenlenirken, cezaevi harcı 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda ayrıca düzenlenmiştir. Kanuna göre, değeri belli olan ilamlı veya ilamsız icra takiplerinde takip konusu alacağın %2 oranında, değeri belli olmayan icra takiplerinde ise tahsil harcının yarısı oranında cezaevi harcı alınır ve bu harç borçluya

²⁵⁹ YILDIRIM/DEREN-YILDIRIM, s.80; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.70; MUŞUL, s.154; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.80; KURU/AYDIN, s.49; POSTACIOĞLU/ALTAY, s.91; ÜSTÜNDAĞ, s.56.

yükletilmez²⁶⁰. Diğer bir ifadeyle, icra takibinin harç ve masrafları arasında alacaklıya yükletilen tek masraf kalemidir.

MTS takibinin başarıyla sonuçlanması halinde ASPAK m.6/7 hükmüne göre alacaklıdan takip konusu alacağın %2 oranında cezaevi harcı alınacaktır. Borçlu, borcunu doğrudan ödeme emrinde yer alan alacaklı veya vekilinin Vakıfbank MTS hesabına ödeme yaptığı takdirde, sistem otomatik olarak cezaevini harcını ödenen bedelden mahsup edip Bakanlığın hesabına havale yapacaktır.

4.1.2.5. Vekaletname Suret Harcı

Kendisini vekil ile temsil ettiren tarafın avukatı, asilin taraf olduğu dosyada iş ve işlemler yapılabilmesi için bu dosyaya vekaletnamenin bir onaylanmış bir örneğini sunması gerekmektedir (HMK m.76). Avukat tarafından onaylanmış vekaletname örneği, dava veya icra takip dosyasına sunulurken “vekaletname suret harcı” adı altında bir harç ödenmesi gerekmektedir. Bu harç, Harçlar Kanunu’nun diğer yargı harçları başlığı altında yer alan suret harçları bölümünde düzenlenmiştir²⁶¹.

Her ne kadar harç olarak değerlendirilmese de birbirleriyle bağlantılı olması sebebiyle vekalet/baro pulunu bu bölümde bahsetmeyi uygun görüyoruz.

Vekalet puluna ilişkin düzenleme Avukatlık Kanunu m.27’de yer almaktadır. Hükme göre, stajyer avukatlara staj süresi boyunca TBB tarafından kredi verilir ve bu kredinin mali kaynağı dava veya icra takibi için vekaletname sunan avukatların, vekaletname suretine yapıştıracakları pullardır. Vekalet pulları TBB tarafından bastırılmakta ve pulun değer Harçlar Kanunu’nda belirlenen vekaletname suret harcının yüzde ellisi ile birlikte bu bedelin yüzde beşinin eklenmesiyle elde edilen miktardır.

ASPAY m.14/5’e göre MTS takibinin başlangıcında vekil olarak kayıtlı olmayan avukat, süreç içerisinde vekil olarak kaydedilirse vekalet pulu ve vekaletname suret harcını herhangi bir yerdeki münhasıran MTS ile yetkilendirilmiş icra dairesine

²⁶⁰ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.90; MUŞUL, s. 155; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.80, 419; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.70; Cezaevi harcına ilişkin detaylı bilgi için bkz. AŞIK İbrahim, Cezaevleri Harcına İlişkin Düşünceler, BÜHFD, C.: 13, S.: 163, Mart 2018, s. 54.

²⁶¹ 2022 yılı itibariyle vekalet suret harcı 11,50-TL’dir.

yatırmalı ve buna ilişkin evrakı sisteme taramalıdır. Bu husus, MTS takibinin icra müdürlüğüne intikal etmesi halinde icra memurunca resen incelenmesi gereken bir unsur olarak belirtilmiştir.

4.2. Takip Masrafları

Takip masrafları, başlatılan icra takibinin yürütülebilmesi için harcanan giderlerdir. Bu masraflar, hizmeti veren kişilere ödenir. Örneğin, tebligat giderleri, haczedilen şeyin muhafazası gibi. Yapılacak giderlere ilişkin paranın alacaklı tarafından takibin başında peşin ödenmesi gerekir. Ancak takibin sonunda bu giderler borçluya yükletilir²⁶².

4.2.1. Tebligat Giderleri

İcra takip hukukundaki en önemli işlemlerden birisi de usulüne uygun bir şekilde tebligatın taraflara sağlanmasıdır. Borçlunun takibin varlığından haberdar olması, taraflarca kanundan doğan haklarını kullanabilmesi için önem arz etmektedir. İcra takibini başlatırken alacaklı, borçluya gönderilecek tebligatın masraflarını peşin olarak öder²⁶³. Aksi halde, tebligat gönderme talebi hükümsüz kalacaktır.

MTS takiplerinde, alacaklı takibe ilişkin harçları ödedikten sonra tebligat işlemleri sayfasından ayrıca tebligat masraflarını Barokart aracılığıyla öder. Tebligat masrafları, takip sonunda borçluya yükletilir. Ayrıca, ödeme emri borçluya tebliğ edildikten sonra mazbatanın aslı, alacaklının takip talebinde yetkili gösterdiği icra dairesine muhafaza edilmek üzere gönderilir²⁶⁴.

4.2.2. Vekâlet Ücreti

Türk Hukukunda kişiler icra takip ve davalarını kendi başlarına yürütebilecekleri gibi vekil tayin ederek de kendilerini temsil ettirebilirler. Vekil tayin edilecek kişinin bulunduğu şehirdeki Baroya bağlı bir avukat olması zorunlu olup, kişileri temsil yetkisi avukatlık tekelindedir. Avukatla temsil halinde, avukatın emeğinin

---

²⁶² PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.71; MUŞUL, s.155.

²⁶³ ÖZEKES, s.249; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.419.

²⁶⁴ ÖZEKES, *Abonelik Sözleşmeleri*, s.249.

karşılığı olarak kanunen icra vekalet ücreti doğar ve vekalet ücreti takip masrafları arasında önemli bir miktar tutar. Burada bahsedilen müvekkil ile avukatı arasında akdedilen Avukatlık Ücret Sözleşmesi gereği kararlaştırılan vekalet ücretinden farklıdır. İcra vekalet ücreti, icra müdürü tarafından AAÜT’de belirtilen miktar üzerinden hesaplanır²⁶⁵.

Merkezi Takip Sistemi üzerinden icra takibinin başlatılabilmesi için avukatla temsil zorunluluğu bulunmaktadır. Ancak MTS takibinin başarıyla sonuçlanması halinde avukata icra vekalet ücreti ödenip ödenmeyeceği hususunda herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Ancak MTS takibinin başlatılması ve yürütülmesinde avukatın varlığı zorunlu olduğundan AAÜT’ye göre vekalet ücretine hak kazanması gerekir²⁶⁶.

---

²⁶⁵ PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s.71; MUŞUL, s.156; ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s.82; KURU/AYDIN, s.50-53; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s.92-94; POSTACIOĞLU/ALTAY, s.95; ÜSTÜNDAĞ, s.59; YILMAZ, *Yargılama Harç ve Giderleri*, s.814,815.

²⁶⁶ BAHADIR, s.153.

5. MERKEZİ TAKİP SİSTEMİ ve İLGİLİ KAYITLAR ile MERKEZİ TAKİP SİSTEMİNİN KULLANIMI

5.1. Merkezi Takip Sistemine İlişkin Sair Hükümler

7155 sayılı Kanun kapsamına giren alacaklara özgü takip yolunun başlatılıp, icra işlemlerinin devam ettirilebilmesi için UYAP Portal bünyesinde Merkezi Takip Sistemi oluşturulmuştur. Bu kapsamda MTS üzerinden başlatılan takipler için Avukat Portal’da “*MTS İşlemleri*” alanı oluşturulmuş olup, sistem Kanun’un yürürlüğe girdiği 01.06.2019 tarihinde açılmıştır.

5.1.1. MTS İşleri ile İlgili Yetkili İcra Dairesi

Birden fazla icra dairesinin bulunduğu yerlerde, icra dairelerinden biri Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu tarafından MTS takiplerinin yürütüleceği münhasıran abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan takiplere özgülenmiş icra dairesi yetkilendirilebileceği gibi tüm icra dairelerine tevzi sisteminde eşit olarak dağıtım sağlanabileceği öngörülmüştür (ASPAY m.18). Uygulamada ağırlıklı olarak, MTS takibi sonrası için “Abonelik Sözleşmeleri İcra Dairesi” adı altında müstakil icra daireleri mevcuttur.

5.1.2. MTS Bakım, Onarım ve Güncelleme Çalışmaları

UYAP sisteminin belli periyotlar ile güncellenmesi gerektiği gibi, MTS sisteminin de hem güncelleme hem de onarım çalışmaları için bir süreliğine erişime kapatılması ihtiyacı doğabilir. Böyle bir ihtiyaç halinde, güncelleme ve onarım çalışmalarının zaman bilgisi önceden MTS üzerinden duyuru yapılır. Keza entegrasyon yapılan kurumlar ile mutabakat sağlanması amacıyla da MTS’ye erişim kısıtlanabilir ve engellenebilir. Yine duyurusu önceden yapılacaktır.

Aniden ortaya çıkacak problemlerde sisteme erişimin kısıtlanacağı veya engelleneceğine ilişkin hüküm bulunmakla birlikte, önceden duyuru yapılamayacağı için buna çözüm olarak ne yapılacağı belirtilmemiştir. Örneğin, yapılacak icra işleminin son gün olması ve MTS’ye erişimin kapatılması halinde ne olacaktır? Bu gibi durumlarda çözüm olarak, doktrindeki bir görüşe göre icra dairelerinden de fiziki olarak

talep gönderme gibi bir uygulama yapılabilir²⁶⁷. Diğer görüşe göre ise, sistemin kapalı olması sebebiyle başvuru yapılamaması halinde, tekrar sisteme erişilene kadarki süreç zamanışımının durma sebebi olarak sayılmalıdır²⁶⁸.

5.1.3. Geçiş ve Yürürlük Hükümü ile Hüküm Bulunmayan Haller

5.1.3.1. Geçiş Hükümü

Kanunda özel olarak Geçici Madde düzenlenmiş olup, kanunun yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan Geçici madde ile düzenlenen geçiş hükmüne göre, 7155 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan takiplere, bu Kanun hükümleri uygulanmayacaktır. Takibin başlatıldığı tarihte yürürlükte olan hükümler uyarınca icra takibi devam edecektir²⁶⁹.

O halde, 01.06.2019 tarihinden önce İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre başlatılan icra takiplerine ilişkin, İİK hükümleri uygulanmaya devam edecek olup, bu tarihten sonra başlatılacak olan ve abonelik sözleşmesinden kaynaklanan alacaklar 7155 sayılı Kanun'a göre yürütülecektir. Buna göre, 01.06.2019 tarihinden itibaren abonelik sözleşmesinden doğan bir alacak için icra dairesine takip talebi sunulduğu takdirde icra müdürü talebi derhal reddetmelidir.

5.1.3.2. Yürürlük Hükümü

7155 sayılı Kanun, daha önce de ifade ettiğimiz üzere torba yasa şeklinde olup, içeriğinde başkaca kanunlara getirilen ek maddeler de mevcuttur. Bu yüzden, her ne kadar 19.12.2018 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış olsa da, Kanun'da yer alan tüm maddeler aynı gün yürürlüğe girmemiştir. Kanun'un 1 ila 9. Maddeleri ile geçici madde ve 18 ile 19. Maddeleri Abonelik Sözleşmelerine özgü takip yoluna ilişkin olup, 01.06.2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir²⁷⁰.

---

²⁶⁷ ÖZÇELİK, s.386.

²⁶⁸ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.97.

²⁶⁹ İİK genel hükümleri dikkate alındığında böyle bir geçiş hükmüne gerek olmadığı görüşü için bkz. SARISÖZEN, s.23.

²⁷⁰ SARISÖZEN, s.23.

5.1.3.3. Hüküm Bulunmayan Haller

Abonelik sözleşmelerinden doğan alacaklara özgü takip usulüne ilişkin hükümler 7155 sayılı Kanun ile buna istinaden Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konan yönetmelikte yer almaktadır. Ancak, hüküm bulunmayan hallerde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri uygulanacaktır²⁷¹ (ASPAK m.9; ASPAY m.20).

Çalışma konumuz olan takip usulü, özel bir ilamsız takip yolu olduğu için İcra ve İflas Kanunu'nun 42 vd. hükümleri bu takibe uygun düştüğü ölçüde uygulanabilecektir.

5.2. Merkezi Takip Sistemiyle İlgili Kayıtlar

Genel hükümlere göre başlatılan icra takiplerinde, doğrudan icra dairesi süreci yürüttüğü için tebliğ mazbatasını ve tarafların sunduğu tüm belgeler icra dairesinde kaydedilip, muhafaza edilmektedir. Ancak Merkezi Takip Sistemi üzerinden başlatılan icra takipleri, başlatılmasından ve haciz aşamasına kadarki takip işlemlerinin yürütülmesi aşamasına kadar icra dairesinin dışında yer alması sebebiyle bu süreçte tebliğ mazbatasının ve itiraz dilekçesinin kaydı ve muhafazası önem arz etmektedir.

5.2.1. Tebliğ Mazbatasının Kaydı ve Muhafazası

Takip talebi oluşturulurken, alacaklı avukat borcun ödenmemesi veya borçluya ödeme emrinin tebliğ edilememesi hallerinde takibe devam edeceği yetkili icra dairesini gösterir. PTT tarafından alacaklı avukatının takip talebinde yetkili olarak gösterdiği icra dairesine gönderilen tebliğ durumunu belgeleyen mazbata, Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu tarafından belirlenmiş olan müstakil Abonelik Sözleşmeleri İcra Dairesince veya Komisyon'un belirlediği icra dairesince MTS tebliğ mazbatasını kartonunda saklanır. Buna ilişkin ilgili icra dairesi tarafından, muhatabın adı ve soyadı, MTS numarası, barkod numarası ile PTT tarafından tebligatın icra dairesine verildiği tarih bilgisine ilişkin kayıt tutulur. Takibe icra dairesinde devam edilmesi durumunda tebliğ mazbatasını takibin açıldığı icra dairesine gönderilir ve gönderilen icra dairesi ile tarihi tutulan kayda işlenir (ASPAY m.16).

---

²⁷¹ ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYYVAZ/HANAĞASI, s.380; SARISÖZEN, s.22.

5.2.2. İtiraz Dilekçesinin Kaydı ve Muhafazası

Ödeme emrini tebellüğ eden borçlu, ödeme emrine herhangi bir icra dairesinde itiraz edebilir. Borçlunun ödeme emrine itirazına ilişkin evrakı alan muhabere icra dairesi, itiraz dilekçesini aynı gün içinde UYAP'a yükler; aslını ise takip talebinde bildirilen icra dairesine gönderir. İtiraz dilekçesinin gönderileceği adliyedeki Komisyon tarafından belirlenecek icra dairesince borçlunun itiraz dilekçesinin aslı MTS itiraz dilekçesi kartonunda saklanır, buna ilişkin icra dairesi tarafından kayıt tutulur (ASPAY m.17).

5.3. Merkezi Takip Sisteminin Kullanımı

7155 sayılı Kanuna istinaden icra takibi başlatılıp, takibin devamının sağlanabilmesi için UYAP Portalı üzerinden MTS kullanılması gerekmektedir. O halde, bu sistemin kullanım uygulamada yer alan avukatlar için büyük önem arz etmekte olup, çalışmamızın bu başlığında sırasıyla MTS kullanımından bahsedilecektir.

5.3.1. Vakıfbank MTS Hesabının Açtırılması

Alacaklı vekili, MTS üzerinden takip başlatmadan önce sisteme gireceği hesap numarasının müvekkili veya kendi adına Vakıfbank üzerinden MTS Hesabı açtırması gerekmektedir²⁷². Bu hesaba ilişkin özel bir talimat düzenlenerek, borçlunun doğrudan bu hesaba ödeme yapması halinde %2 oranında cezaevi harcı mahsup edilip Bakanlık hesabına havale edilecektir²⁷³.

5.3.2. Avukat Kaydının Yapılması

Alacaklı vekilinin, müvekkil adına MTS üzerinden icra takibi başlatabilmesi için öncelikle şirketin UYAP Kurum Portal üzerinden vekâlet verdiği avukata yetki vermelidir. Bunun için şirket yetkilisinin MTS Başvuru Dilekçesi ve ilgili evrakları hazırlayıp elektronik güvenli imza ile imzalaması ve UYAP Kurum Portal üzerinden başvuru yapması gerekmektedir (ASPAY m.13/1). Yapılan başvuruya istinaden Adalet Bakanlığındaki ilgili birim tarafından şirket yetkilisine yetki tanımlaması yapılmaktadır

---

²⁷² MTS Kılavuzu, s.1.

²⁷³ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.116.

(ASPAY m.13/2). Başvuru sonucunda verilecek yetki ile şirket yetkilisi MTS takibi başlatabilecek avukatları sistem üzerinden tanımlama yapabilecektir. Sistemde tanımlanmayan avukatlar MTS takibi başlatamayacaktır. Ayrıca şirket yetkilisi, daha önce belirlediği avukatı değiştirmeye ve yeni avukat ekleyip çıkarma yetkisini de haizdir²⁷⁴ (ASPAY m.13/3).

Avukat tarafından MTS üzerinden başlatılacak takiplerde, taraf kaydı aşamasında avukat ile ilişkilendirilmiş kurum bilgisi “*Alacaklı*” alanına yansiyacaktır. İlgili avukat birden fazla şirket tarafından MTS takip açılış işlemi ile yetkilendirilmiş ise bu şirketler avukata gösterilecek ve avukatın seçtiği şirket üzerinden alacaklı kaydı avukat tarafından yapılacaktır²⁷⁵.

5.3.3. Takibin Başlatılması

Avukat Portal’da “*MTS İşlemleri*” başlıklı bölüm üzerinden “*Takip Açılış*” alanından takip işlemlerine başlanacaktır. Takip açılış alanı, takip ve taraf bilgileri ile takibin dayanağı ve alacak kalemleri girilerek, takip talebinin oluşturulduğu, harç yatırma ve tebligat gönderim işlemlerinin yapıldığı alandır. Buradan başlatılacak takip yedi aşamadan oluşmaktadır. Bu bölümde, yedi aşama tek tek anlatılacaktır.

5.3.3.1. Dosya/Takip Bilgileri

Takip açılış alanının ilk aşaması, takibe ilişkin ana bilgilerin girildiği yerdir. Dosya borcunun MTS dosyası ile ödenmemesi veya borca itiraz edilmesi halinde takibe devam edilecek yetkili yer gösterilir. Bu aşamada “*il*” ve “*adliye*” bilgileri girilmektedir. Ayrıca bu bilgiler, takip talebi ve ödeme emrinde yer alacak olup, borçlu bu alana girilen adliye için yetki itirazında bulunabilecektir.

“*Talep Açıklama*” bölümü talep edilen MTS alacağının metin olarak girileceği alandır. Bu alana girilen bilgi takip talebinde ve ödeme emrinde alacak kalemi bilgilerinin akabinde yer alacaktır²⁷⁶.

---

²⁷⁴ ÇELİKOĞLU, *Merkezi Takip Sistemi*, s.103.

²⁷⁵ MTS Kılavuzu, s.1, 2.

²⁷⁶ MTS Kılavuzu, s.3.

“*Mahiyet Bilgileri*” alanında MTS takibinin niteliğine dair veri seçimi yapılacaktır. Bu alanda yer alan bilgiler istatistiki bilgiler için oluşturulmuş olup, takip talebinde ya da MTS ödeme emrinde yer almayacaktır.

Son olarak, asıl borçlunun vefatı halinde mirasçıya karşı yapılacak takiplerde “*Terekeye Takip*” seçeneği işaretlenir. Takip Talebi ve Ödeme Emrinde borçlu olarak kaydedilen kişiler ilgili alanda yer alacaktır²⁷⁷.

5.3.3.2. Taraf Bilgileri

Takibin taraflarına ilişkin bilgilerin yer aldığı alandır. Takip için en az bir alacaklı ve bir borçlu taraf girişi zorunludur. Taraf girişinde öncelikle “*Taraf Sıfatı*” ve “*Kişi ve Kurum*” seçeneği yer almaktadır. Taraf sıfatı olarak “*alacaklı*” ve “*borçlu*” seçenekleri sırayla seçilerek, tarafın kişi veya kurum olmasına göre gerekli bilgiler sisteme girilir.

5.3.3.2.1. Alacaklı Bilgileri

Alacaklı tarafın girilebilmesi için, öncelikle taraf sıfatı olarak “*Alacaklı*” seçilip, sonrasında Kişi/Kurum alanında “*Kurum*” seçilmelidir. Şirketin MERSİS veya Vergi Numarası girilerek sorgu yapılmalıdır. MERSİS’te kayıtlı adres varsa, adres panelinde bu bilgi yer alacaktır.

Alacaklı bilgilerini girerken e-posta ve telefon bilgileri girişi mevzuat gereği zorunludur. Yine mevzuat gereği MTS dosyası için alacaklı veya vekilinin Vakıfbank MTS Hesabının IBAN numarasının bildirilmesi zorunludur. Alacaklı taraf eklerken IBAN Bilgileri alanından alacaklı veya vekil adına kayıtlı MTS IBAN bilgisi girilmelidir.

Avukat tarafından MTS ile yetkilendirilmiş kurum bilgileri alacaklı taraf sıfatında ekrana yansıtılacak ve avukat tarafından hangi kurum adına takip başlatılmak isteniyor ise o kurum alacaklı olarak seçilerek devam edilmesi gerekmektedir²⁷⁸.

---

²⁷⁷ MTS Kılavuzu, s.4.

²⁷⁸ MTS Kılavuzu, s.4.

5.3.3.2.2. Borçlu Bilgileri

Borçlu bilgilerinin girilmesi, diğer icra takiplerinden farklılık arz etmemektedir. Kişi seçeneğinde “*T.C. Kimlik Numarası, ad, soyad*” girişi zorunludur. Bu bilgiler girilerek “*sorgula*” butonu ile işlem yapılması gerekmektedir. Girilen T.C. Kimlik Numarası ile Ad / Soyad bilgilerinin eşleşmemesi halinde sistem uyarı verecek ve taraf kaydına izin vermeyecektir. Bu durum, diğer takiplerin açılmasından farklıdır. Zira, diğer takiplerde borçlunun T.C Kimlik numarası girilerek sorgulama yapıldığında ad ve soyad bilgisi sistem tarafından otomatik olarak panelde gösterilir.

Alacaklı, borçlunun bildiği adresine tebligat çıkartabileceği gibi, tebligat adresi olarak MERNİS Adresini de kullanabilir. Bunun için, ekranda yer alan “*MERNİS Adresi*” alanı işaretlenir. Sistem tarafından kişinin MERNİS Adresi olup olmadığı sorgusunun ardından, borçlunun şayet MERNİS adresi var ise bu adresin seçilmesiyle tebligat bu adrese yapılacaktır. Takip talebinde borçlu adresi yerinde “*MERNİS Adresi Seçilmiştir.*” ibaresi yer alacaktır. Tarafın adres bilgileri kullanıcı tarafından girilecektir. Adres girişinde “*Adres Türü*” alanından eklenecek adresin türü ve adrese dair “*İl, İlçe, açık adres bilgileri*” girişi zorunludur. Adres girişinde “*Adres Türü*” alanından eklenecek adresin türü ve adrese dair “*İl, İlçe, açık adres bilgileri*” girişi zorunludur²⁷⁹.

Borçlu olarak tüzel kişi kaydı yapılırken, şirketin MERSİS veya Vergi numarası girilerek sorgulama yapılacaktır. Şirketin MERSİS’te kayıtlı adresi var ise adres paneline bu bilgi yansıtılacak ve bu adrese tebligat yapılabilecektir. Aksi halde, borçlunun bilinen adresinin bilgileri girilmeli ve bu adrese tebligat gönderilmelidir.

5.3.3.3. İlamsız Bilgileri

Takibin dayanağını oluşturan belge/fatura ve talep edilen alacak kalemlerine ilişkin asıl alacak, işlemiş faiz, faiz başlangıç tarihi, faiz türü vs. gibi bilgi girişinin yapıldığı ekrandır.

“*İlamsız Ekle*” butonu ile takibin dayanağı alacağa ilişkin Abone/Müşteri vs. No, Tutar/Para Birimi, Fatura/Belge Tarihi, Ödeme Tarihi, Açıklama isimli zorunlu alanlar alacaklı vekili tarafından doldurulur. Girilen tutara ilişkin detaylı bilgi için

---

²⁷⁹ MTS Kılavuzu, s.5.

“Alacak Kalemi Ekle” butonu kullanılır. Açılan panelde “Alacak Türü, Alacak Açıklama, Tutar/Para Birimi” alanlarına veri girişi yapılır. Girilen alacak kalemine dair faiz isteniyor ise “Faiz Türü” alanından istenen faiz türü seçilir. Faiz türü “Diğer” seçilmiş ise faiz oranı manuel olarak girilmelidir. İstenen faize dair “süre tipi” seçimi de zorunludur. Alacağa faiz istenmiş ise faiz başlangıç tarihi günün tarihi olarak sistem tarafından otomatik hesaplanacaktır. MTS takibinin başlatılıncaya kadar işleyecek faiz ise avukat tarafından harici olarak hesaplanıp, alacak kalemi olarak işlemiş faiz alanından giriş yapılmalıdır²⁸⁰.

5.3.3.4. Takip Talebi Oluşturma

Dosya/Takip Bilgileri, Taraf Bilgileri ve İlamsız Bilgileri alacaklı vekili tarafından doldurulduktan sonra panelde girilen bilgilerin doğru olduğu ve eksik veya hatalı bilgi girişinden dolayı alacaklı avukatının sorumlu olduğuna dair sonuçların kabul edildiğine dair panelde bir onay yazısı çıkacaktır. Onay kutucuğu işaretlendikten sonra, “Takip Talebi Oluştur” butonuna tıklanıldığında “Evrak Gönder” aşamasına geçilecektir²⁸¹.

5.3.3.5. Evrak Gönderme

İlk üç aşamada vekil tarafından girilen verilerle oluşturulan takip talebi, “Takip Talebi Oluştur” butonu ile sistemden indirilir ve avukat tarafından güvenlik elektronik imza ile imzalanır. Ekranda bulunan “Evrak Türü” bölümünden “Takip Talebi” seçilir, akabinde “Evrak Seç” butonu ile avukat tarafından güvenlik elektronik imza ile imzalanmış takip talebi yeniden sisteme dâhil edilerek “Ekle” butonu ile dosyasına eklenecek evrak listesine dâhil edilir. Evrak girişi yaparken alacaklı avukatının azami önemi göstermesi gerekir. Zira Merkezi takip sistemi sanal bir birim olup, icra dairelerinde olduğu gibi girilen verilerin hatalı ya da eksik girişinin kontrol edecek bir

---

²⁸⁰ MTS Kılavuzu, s.6.

²⁸¹ MTS Kılavuzu, s.8.

mekanizma bulunmadığı için veri girişinin doğru bir şekilde yapılması önem arz etmektedir²⁸².

Takip talebi eklendikten sonra, alacaklı ile avukatın vekillik ilişkisini gösteren “*Vekâletname*” sureti de dosyaya eklenmelidir. Takibin dayanağını oluşturan fatura ve benzeri belgeler de aynı şekilde ekran üzerinden eklenmek suretiyle dosyaya eklenir²⁸³.

5.3.3.6. Takip Harcının Ödenmesi

MTS dosyasına dair bilgilerin girilmesi akabinde, harçların ve baro pulunun ödendiği ve MTS dosya numarasının alındığı alandır. Burada alacaklıdan tahsil edilecek harçlar ve miktarları gösterilir. Ödeme işlemi, diğer icra takiplerinin başlatılmasından farklı olarak sadece “*Barokart*” aracılığıyla yapılabilecektir. Takibe ilişkin harçlar avukatın Barokart hesabından Maliye Bakanlığının hesabına, alınması gereken baro pulu tutarı ise avukatın Barokart hesabından TBB hesabına aktarılacaktır²⁸⁴.

Tüm ödemelerin yapılmasıyla birlikte, dosya Merkezi Takip numarası olarak sisteme kaydedilecektir. Böylelikle MTS takibi başlamış olacaktır. Ayrıca, alacaklı tarafından girilen bilgilerle sistem otomatik olarak “*Ödeme Emri*” oluşturur ve dosyasına kaydeder.

5.3.3.7. Tebligat Gönderimi

Harçların ödenmesi ve takibin MTN almasıyla birlikte sistem otomatik olarak ödeme emri oluşturur. Bu ödeme emrinin borçluya tebliğ edilmesi için PTT merkezine gönderilmesine dair işlemler “*Tebligat Gönderimi*” alanından yapılır. Ekranda, borçlunun ismi, adresi ve tebligat ücreti gösterilir. Avukatın Barokart üzerinden yapacağı ödeme PTT hesabına aktarılır ve tebligat işlemleri başlamış olur.

Gönderilen tebligat, borçluya tebliğ edilemez ise, alacaklı avukatı dosya görüntüleme bölümünde yer alan “*Tebligat Bilgileri*” alanından borçlunun MERNİS

---

²⁸² MTS Kılavuzu, s.8; Ayrıca ASPAY m.5/2’de alacaklı vekilinin, takip talebindeki bilgilerin eksiksiz ve doğru girilmesinden sorumlu olduğu düzenlenmiştir.

²⁸³ Takip dayanağını oluşturan belgeler için bkz. Yukarıda 4.1.1.2.

²⁸⁴ MTS Kılavuzu, s.9.

adresini sorgulayıp, sisteme girişini yapar. Sonrasında, Avukat Portal’da “*Tamamlanamayan Dosyalar*” bölümünden Tebligat Gönderimi alanına gelip, borçluya yeniden ödeme emri gönderilmesini sağlar²⁸⁵.

5.3.4. Dosya Sorgulama ve Görüntüleme

MTS takibi başlatıldıktan sonra dosya sorgulaması yaparak dosya üzerinden evrak gönderimi, tebligat işlemleri, icra takibi başlatma gibi hususlar Avukat Portal’da yer alan “*Dosya Sorgulama*” bölümünden yapılabilecektir. Avukatın mevcut dava ve icra dosyalarını sorgulayabildiği bu bölümde, yargı türü olarak icra seçildikten sonra mahkeme olarak “*Merkezi Takip Sistemi*” seçildiği takdirde, o zamana kadar açılmış tüm MTS dosyalarına erişim sağlanabilecektir.

MTS dosyasına dair dosya bilgileri, taraf bilgileri, evrak, safahat, dosya hesabı alanı gibi bölümler “*Dosya Görüntüleme*” alanında mevcut olup, Avukat Portal’daki diğer icra dosyaları ile benzer şekilde tasarlanmıştır. Ancak diğer icra dosyalarından farklı olarak, tebligat bilgileri, İcra Takibi Başlat ve MTS Dosya Kapat gibi MTS’ye özgü alanlar da mevcuttur²⁸⁶.

5.3.4.1. Tebligat Bilgileri

“*Tebligat Bilgileri*” ekran adımında, öncelikle borçluya gönderilen tebligatın akıbeti sorgulanabilmektedir. Tebligat yapılamaması durumunda ise borçlunun “*MERNİS Adresi*” sorgulanarak ödeme emrinin MERNİS adresine tebliğe çıkartılması bu ekranda yapılabilmektedir. Ancak borçluya henüz tebligat yapılamadığı için, MERNİS adresi olarak tebligat adresinin seçilmesi halinde MTS “*Tamamlanamayan Dosyalar*” bölümünden “*Tebligat Gönder*” seçeneği ile yeniden tebligat gönderimi yapılmalıdır²⁸⁷.

---

²⁸⁵ MTS Kılavuzu, s.10; Ödeme emri tebliğ edilemezse ilan edilen tebliğ veya memur vasıtasıyla adres tespiti gibi işlemler yapılamaz. Bu halde, takibe icra dairesinden devam edilmelidir, bkz. yukarıda 3.2.3.

²⁸⁶ MTS Kılavuzu, s.11.

²⁸⁷ MTS Kılavuzu, s.12.

5.3.4.2. İcra Takibi Başlatma

Borcun ödenmemesi veya borçluya tebligat yapılamaması gibi hallerde MTS dosyası üzerinden icra takibine geçebilmesi için alacaklı avukatı, “İcra Takibi Başlat” seçeneği ile işlem yapacaktır. Takibi başlatma aşamasında “Dosya/Takip Bilgileri” bölümünde belirtilen yetkili adliyede icra takibi devam edecektir. Ancak borçlu, yetki itirazında bulunmuş ise alacaklı yetki itirazını kabul ederek borçlunun yetkili gösterdiği icra dairesinde takibe devam edebilecektir. İcra dairesine geçiş aşamasında alacaklıdan daha önce alınan MTS harcı mahsup edilerek peşin harç alınacaktır. İcra takibine devam edilecek adliyede özel olarak kurulmuş “Abonelik Sözleşmeleri” ile yetkili icra dairesi varsa, takip bu dairede devam edecektir. Aksi halde, avukat kota üzerinden takip başlatmak istiyorsa, avukat ya da kurum seçeneğini seçecek ve açılacak takip bu seçim doğrultusunda adliyede sistem tarafından tevziye tabi tutularak ilgili adliyede takip başlatacak ve esas numarası alacaktır²⁸⁸.

5.3.4.3. Dosya Kapatma

MTS üzerinden başlatılan icra takibi, dosya borcu ödenmesi, feragat gibi takibi sona erdiren hallerden birinin varlığı halinde alacaklı avukatı, bu bölüm üzerinden dosya kapatma nedenini seçerek MTS dosyasını kapatacaktır²⁸⁹.

---

²⁸⁸ MTS Kılavuzu, s.13; Ayrıca esas numarası verilmesinin karışıklık yaratabileceği görüşü için bkz. dn. 148.

²⁸⁹ MTS Kılavuzu, s.14.

SONUÇ

Günümüzde abonelik sözleşmelerin yaygın olması, bundan kaynaklanan takiplerin icra dairelerindeki dosya sayısının çoğunluğun oluşturuyor olması sebebiyle abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan icra takipleri için ayrı bir usul gerektiği düşüncesiyle 7155 sayılı Kanun ihdas edilmiştir. Kanuna göre, UYAP Portal ile bağlantılı olarak Merkezi Takip Sistemi (MTS) kurulmuş ve abonelik sözleşmesinden doğan alacakların haciz aşamasına kadar bu sistem üzerinden yürütülmesi amaçlanmıştır. Zira uygulamada bu takiplerin genellikle haciz aşamasına kadar yürütüldüğü, satış işlemlerinin neredeyse yapılmadığı tespit edilmiştir. Böylelikle icra dairelerindeki iş yükünün azaltılması ve takip sürecinin daha hızlı ve daha az masraflı olması hedeflenmiştir.

7155 sayılı Kanun, 19.12.2018 tarih ve 30630 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. ASPAK m.26/1,b özel olarak yürürlük hükmü düzenlemiştir. Buna göre, MTS takibine ilişkin hükümler 01.06.2019 tarihinden yürürlüğe girecektir. Merkezi Takip Sistemi de UYAP Portal üzerinde bu tarihte açılmıştır. Geçici Madde 1’e göre, Kanun’un yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan takipler bakımından bu Kanun hükümleri uygulanmayacaktır. Takiplerin başlatıldığı tarihte yürürlükte olan kanun hükümleri uygulanmaya devam edecektir. 7155 sayılı Kanun kapsamına giren bir alacak için icra dairesinden takip başlatılması talep edildiği takdirde icra müdürü bu talebi derhal reddetmelidir.

7155 sayılı Kanun kapsamında MTS takibinin uygulanabilmesi için taraflar arasında geçerli bir abonelik sözleşmesinin kurulmuş olması gerekmektedir. O halde, uygulamada sözleşme olmaksızın kaçak kullanım söz konusu olduğu takdirde kaçak kullanım bedeli faturalandırılmış olsa dahi bu takibin kapsamına girmemektedir.

Abonelik sözleşmesi gereği tüketiciye sunulan mal veya hizmet bedelinin faturalandırılmış olması gerekmektedir. O halde, her ne kadar taraflar arasında abonelik sözleşmesi bulunsa da sözleşmeden kaynaklanan bedel faturalandırılmamış ise yine bu takibin kapsamına girmeyecektir. Diğer yandan, tüketici kavramından ne anlaşılması gerektiği gerek 7155 sayılı Kanun’da gerekse bu Kanun’un yürütülmesi için yayımlanan Yönetmelik’te açıklanmamıştır. Ancak Kanun’un kapsamında “6502 sayılı Tüketicinin

Korunması Hakkında Kanun ve diğer mevzuatta düzenlenen abonelik sözleşmesi” denilerek tüketici kavramının her Kanun için ayrıca değerlendirilmesi gerektiği sonuca varılmaktadır. Bu hususta benzer yönde Yüksek Mahkeme kararları da bulunmaktadır.

MTS takibinin konusu yalnızca bir para alacağı olabilir. Teminat veya bir şeyin teslimi bu Kanun kapsamında talep edilemez. Satıcı/sağlayıcı hizmet sunabilmek için tüketiciye bir mal teslimi sağladıysa bunun iadesi için öncelikle mahkemeye başvurmalı, elde edeceği ilam ile ilamlı takip başlatmalıdır.

Merkezi Takip Sistemi üzerinden yapılacak takibin mutlaka bir vekil aracılığıyla yapılması gerekmektedir. Doktrinde bir görüşe göre bu düzenleme, avukatla temsil zorunluluğu getirdiğini belirtse de diğer bir görüşe göre takibin avukatla yapılmaması halinde genel hükümlere icra dairesinden takibe devam edilebileceğini bu sebeple de avukatla temsil zorunluluğu getirilmediğini belirtmişlerdir. Kanaatimizce de, 7155 sayılı Kanun avukatla temsil zorunluluğu getirmemiştir. Zira alacaklı, alacağını bizzat takip etmek istediği takdirde İİK hükümlerine takip başlatabilecek durumdadır.

7155 sayılı Kanun kapsamına giren bir alacağın MTS üzerinden takibe koyulabilmesi için öncelikle satıcı/sağlayıcı tarafından avukatın UYAP üzerinden yetkilendirilmesi gerekmektedir. UYAP üzerinden yetkilendirilen alacaklı avukatı, MTS üzerinden takip talebinde yer alması gereken bilgilerin eksiksiz ve doğru bir şekilde doldurmalıdır.

Takip talebinin içeriğinde bulunması gereken hususlardan birkaçı genel hükümlerden ayrılmaktadır. Bunlardan ilki, alacaklı veya avukatının MTS ile ilişkilendirilmiş ve banka tarafından sadece bu borç için özgülenmiş hesap numarası bilgisinin takip talebine girilmesi gerekliliğidir. Bu hesabın Vakıfbank'ta açılması zorunludur. İkinci olarak ise, takibin dayanağını oluşturan belgelerin tarihi ve alacağın son ödeme tarihi bilgisi girilmelidir. Ancak takibin temelini oluşturan abonelik sözleşmesinin taranarak sisteme yüklenmesi düzenlenmemiştir. Tüketicinin aynı satıcı/sağlayıcı ile birden fazla sözleşme yapmasının yaygın olduğu düşünüldüğünde bu durumda borçlu, itiraz hakkını gereği gibi kullanamayabilir. Üçüncü ve son olarak ise, alacağın Merkezi Takip Sistemi ile tahsil edilememesi halinde haciz ve sonrası işlemler için yetkili icra dairesinin gösterilmesi gerekmektedir. Ayrıca ödeme emrinin tebliğ

mazbatasý ile borçlunun itiraz etmesi halinde itiraz evraký, yetkili olarak gösterilen icra dairesinde muhafaza edilecektir.

Alacaklý avukatý tarafından Kanun'da belirtilen bilgiler takip talebinde eksik ve dođru bir şekilde doldurulması akabinde sistem tarafından oluřturan elektronik belge, avukat tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır ve sisteme yüklenir. Takip konusu alacađın yüzde 2 oranında kararlařtırılan Merkezi Takip Sistemi harcı ile tebligat masraflarının da ödenmesiyle birlikte icra takibi bařlar ve takip Merkezi Takip Numarasý alır.

Takip talebi sisteme başarıyla yüklendikten ve gerekli harç ve masraflar ödendikten sonra sistem otomatik olarak bir ödeme emri düzenler. MTS takibine ilişkin hazırlanan ödeme emrinde de genel hükümlerden farklı olarak bazı hususlar yer almaktadır. Bunlardan ilki, ödeme emrinde alacaklý vekilinin takip talebinde belirttiği Vakıfbank MTS Hesabına ödeme yapılması ihtarı yer alacaktır.

İkinci olarak ise, kanunda açıkça imzaya itiraz düzenlenmemiştir. Takip dayanağına yalnız fatura ve benzeri belgelerin ekleneceği ve bu belgelerin satıcı/sağlayıcı tarafından düzenlenmesi sebebiyle zaten borçlunun imzasını taşımayacağı düşünmesiyle böyle bir hüküm ihdas edilmiş olabilir. Ancak velev ki, abonelik sözleşmesi de dayanak belgelere eklenmiş ise bu durumda borçlunun imzaya itiraz edip edemeyeceği hususu önem taşır. Bu konuda doktrinde farklı görüşler yer almakta olup, kanaatimizce ASPAK m.9 atfıyla genel hükümlere gidilerek imzaya itiraz edilebilir.

Üçüncü olarak, borçlu yalnızca yetkiye itiraz ettiđi takdirde alacaklý avukatý bu yetki itirazını kabul ederek borçlunun yetkili gösterdiđi icra dairesinden tekrar ödeme emri göndermeksizin takibe devam edebilecektir. Uygulamada hem yetkiye hem borca itiraz yapıldıđı takdirde takibin işleyiři hususunda birtakım sorunlar yařanmıřtır. Yüksek Mahkeme'nin yerleřik hale gelmiř uygulamasına göre, alacaklý avukatý yetki itirazını kabul ediyorsa öncelikle bu itirazı kabul etmeli, sonrasında yetkili icra dairesinin bađlı bulunduđu görevli mahkemede itirazın bertaraf edilmesi prosedürünü yürütmelidir.

Dördüncü olarak, ödeme emrinde mal beyanı ihtarına yer verilmemiştir. Genel hükümlere göre borçlu ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde borcunu ödemez ise mal beyanında bulunmalıdır. Aksi halde tazyik hapsine hükmedileceği ihtar edilir. Buna ilişkin hükmün ASPAK'ta yer almaması, bu hükmün cezai hüküm niteliğinde olması ve cezalarda kanunilik ilkesinin geçerli olması sebepleriyle ASPAK m.9 atfıyla bu hususta genel hükümlere gidilemez.

Beşinci ve son olarak, borçlu ödeme emrine herhangi bir yerdeki icra dairesinden itiraz edebileceği gibi, güvenli elektronik imza ile UYAP Vatandaş Portal üzerinden de itiraz edebilir. Ancak posta yoluyla itiraz edilemez. PTT'den tebliğ tarihi bilgisini alan MTS, ödeme emrine itirazın süresi içerisinde yapıldığını tespit ederse takibi otomatik olarak durdurur. Ayrıca, itiraz icra dairesine yapılırsa icra müdürlüğü itiraz evrakını tarayıp sisteme yükler, aslını ise takip talebinde yetkili gösterilen icra dairesine gönderir. İtiraz evrakın aslı, bu icra dairesinde muhafaza edilir.

Sistem tarafından otomatik olarak düzenlenen ödeme emri, borçlunun yerleşim yeri adresine en yakın ilgili PTT aracılığıyla tebliğ edilir. Ödeme emri tebliğ edilemezse, alacaklı avukatı MTS'de yer alan "Tebliğ İmkansızlığı" butonuna basarak takibe icra dairesinden devam eder.

Ödeme emrinin borçluya tebliği halinde, borçlunun yapabileceği üç durum söz konusudur. Bir, takip konusu borcu, tüm harç ve masraflarıyla beraber alacaklı veya avukatının Vakıfbank MTS Hesabına ödeyerek takibi sona erdirebilir. Bu durumda, takip konusu borcun %2 oranında Cezaevi Harcı otomatik talimat yoluyla mahsup edilerek Bakanlığın banka hesabına havale edilir. Ayrıca tahsil harcı alınmaz. İki, ödeme emrine süresi içerisinde itiraz ederek MTS takibini durdurabilir. Bu halde, alacaklı icra takibine devam etmek istiyorsa itirazın bertaraf edilmesi için itirazın iptali veya itirazın kaldırılması yollarını kullanarak takibe devamı sağlayabilir. Üç, borçlu sessiz kalarak herhangi bir harekette bulunmayabilir. Bu halde MTS takibi kesinleşir ve alacaklı avukatı borçlunun malvarlığı ve alacaklarını UYAP üzerinden sorgulayarak mahiyeti hakkında bilgi alabilir. Malvarlığı ve alacaklara haciz koymak istediği takdirde, öncelikle MTS takibini sona erdirmeli ve takibe icra dairesinde devam

etmelidir. Bunun için “İcra Takibi Başlat” seçeneğini seçmelidir. Böylelikle haciz ve müteakip icra işlemleri, alacaklınn yetkili gösterdiği icra dairesinden devam edecektir.

KAYNAKÇA

ACAR Ayşe Ece, **Medeni Muhakeme Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Niteliği**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2021.

AÇIKGÖZ Osman, **Tüketicinin Korunması Çerçevesinde Mobil Haberleşme Abonelik Sözleşmesinde Genel İşlem Koşulları**, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2013.

AKİL Cenk, **Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtiraz**, Yetkin Yayınevi, Ankara 2017.

AKİPEK ÖCAL Şebnem / KARA İlhan, **Tüketici Hukuku Dersleri**, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.

AKKAN Mine, **7101 sayılı Kanunla Elektronik Tebligat Konusunda Getirilen Yeni Düzenlemeler ve Değerlendirilmesi**, 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Yenilikler, Lexpera Semineri, s.149-167.

AKKAN Mine, **Elektronik Ortamda Tebligat Yapılmasına İlişkin Gelişmeler**, Haluk Konuralp Anısına Armağan, C.1, 2009, s.31-63.

AKKAN Mine, **Medeni Usul Hukukunda Avukatla Temsil Zorunluluğu**, Yetkin Yayınları, Ankara 2010.

AKKAN Mine, **Tebligat Kanunu Çerçevesinde Elektronik Tebligat**, MİHDER, C.2018/1, S.39, s.23-89.

ALTAŞ Hüseyin, **Telekomünikasyon Alanındaki Abonelik Sözleşmeleri**, Prof. Dr. Ali Naim İnan'a Armağan, Ankara 2009, s.157-167.

ARSLAN Merve, **Elektronik Ticaret ve Mesafeli Elektronik Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması**, Seçkin Yayıncılık, Ağustos 2021.

ARSLAN Ramazan / YILMAZ Ejder / TAŞPINAR AYVAZ Sema / HANAĞASI Emel, **İcra ve İflas Hukuku**, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.

ASLAN Ali Çetin, **Avukatlık Tekeline Genel Bir Bakış, DEÜHD, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan**, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 1669-1711.

ASLAN İ. Yılmaz, **6502 Sayılı Kanuna Göre Tüketici Hukuku**, Ekin Yayın, 5. Baskı, 2015.

AŞIK İbrahim, **Cezaevleri Harcına İlişkin Düşünceler**, BÜHFD, C.: 13, S.: 163, Mart 2018, s. 53-76.

ATALI Murat, **6502 sayılı Kanun'un Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerine İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi**, Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, C.1, Ankara 2004, s.397-418.

ATALI Murat / ERMENEK İbrahim / ERDOĞAN Ersin, **İcra ve İflas Hukuku**, 5. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2022.

ATALI Murat / ERMENEK İbrahim / ERDOĞAN Ersin, **Medeni Usul Hukuku**, "Medeni Usul" ,2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.

AYDOĞDU Murat, **Tüketici Hukuku Dersleri**, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.

AYDOĞDU Murat, **Tüketici Kılavuzu-Hukuk Rehberi, Soru ve Cevaplarla Tüketici Haklarımız, Hak Arama Yollarımız, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında (Yeni) Kanun ile İlgili Soru ve Cevaplar-Genel Açıklama-Örnek Belgeler-Kanun Metni**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul Eylül 2014.

AYDOĞDU Murat, **6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun 'un Getirdiği Yeniliklere Genel Bakış, Sözleşmeye Aykırılık, Ayıplı İfa Kavramlarına Getirdiği Farklı Yaklaşım ve Bu Konudaki Önerilerimiz**, DEÜHFD, C:15, S:2, İzmir 2013.

AYRANCI Hasan, **Enerji Sözleşmeleri**, Yetkin Yayınları, Ankara 2010.

BAHADIR Zeynep, **Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü**, AHBVÜHD, C.23, Yıl 2019, S.3, s.129-159.

BİÇKİN İnci, **Elektronik İmza Ve Elektronik İmza İle İlgili Yasal Düzenlemeler**, TBB Dergisi, S.63, 2006, s.109-125.

BORAN GÜNEYSU Nilüfer, **İcra Takip İşlemleri**, TBBD, C.0, S.101, Yıl 2012, s.32-60.

BUZ Vedat, **Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar**, Yetkin Yayınları, Ankara 2005.

CAMCI Sinem, **İnternet Üzerinden Kurulan Sözleşmelerde Elektronik İmzanın Hukuki Niteliği**, Terazi Hukuk Dergisi, C.: 15, S.: 165, Mayıs 2020, s. 1017-1029.

ÇAKIR Hüseyin Melih, **Yapı Kayıt Belgesi**, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y:2018, C:5, S:2, s.15-92.

ÇELİKOĞLU Cengiz Topel, **7155 Sayılı ASKATK ile Oluşturulan Merkezi Takip Sistemi ve İşlemleri**, “*Merkezi Takip Sistemi*”, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, C:7, S:2, s.82-144.

ÇELİKOĞLU Cengiz TOPEL, **Cebri İcra Organizasyon Reformu İhtiyacı**, “*Reform*”, Prof. Dr. Necmettin M. Berkin’e Armağan, Filiz Kitabevi, İstanbul 2021.

ÇELİKOĞLU Cengiz Topel, **İcra Dairesi Kararı**, “*İcra Dairesi*”, Ekin Yayınları, Bursa 2017.

ÇETİN Görkem, **Türk Hukuku Bakımından Mobil Telefon Abonelik Sözleşmeleri**, İBD, C.89, S.1, Yıl 2015, s.65-94.

ÇETİN Selin, **Botlar Aracılığıyla Akdedilen Elektronik Sözleşmeler**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019.

DEMİR Mehmet, **4822 Sayılı Kanun ile Tüketici Sözleşmelerinde Getirilen Yenilikler**, “*Yenilikler*”, BATİDER, C:22, S:1, Haziran 2003, s.203-236.

DEMİR Mehmet, **Mesafeli Sözleşmelerin İnternet Üzerinden Kurulması**, Turhan Kitabevi, Ankara Ocak 2004.

DEMİREL Demokaan, **E-devlet ve Dünya Örnekleri**, Sayıştay Dergisi, C.17, S.61, Nisan 2006, Sayfa: 83-118.

DUMAN Emrah/AKTEL Mehmet, **Türkiye'nin E-Devlet Kapısı (Dijital Türkiye Portalı)**, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 2, Aralık 2021, Sayfa: 613-641.

EDİS Seyfullah, **Türk Borçlar Hukukuna Göre Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1963.

ERCAN İbrahim, **Mukayeseli Hukuktaki Düzenlemeler Çerçevesinde Küçük Alacakların Tahsili Konusunda Öneriler**, SÜHFD, 2012, C. 20, S. 1, s.231-241.

ERDİNÇERTÜRK Arzu / TÜRKAN Ahmet, **Akademik Çalışmalar Bağlamında UYAP'a Bakış**, Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi, C. 1, S. 2, Aralık 2017, Sayfa: 69-86.

ERDOĞAN Kemal, **Taahhütlü Abonelik Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Sonuçları**, SÜHFD, C.26, S.3, 2018, s.271-330.

ERDOĞAN Mehmet Şirin, **Avukatlıkta Tekel Hakkı**, Ankara Barosu Hukuk Kurultayı 2004, Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı III, Ankara 2004, s.138-155.

ERMENEK İbrahim, **Yargı Kararları Işığında Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri ve Bu Alanda Ortaya Çıkan Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri**, GÜHFD, C.17, S.1-2, Yıl 2013, s. 563-630.

ERTAŞ Şeref, **Yeni Tüketiciyi Koruma Kanunu'nda Abonman Sözleşmeleri**, Terazi Hukuk Dergisi, C.9, Özel Sayı, Kasım 2014, s.104-106.

ERTURGUT Mine, **Elektronik İmza Kanunu Bakımından E-Belge ve E-İmza**, “E-Belge ve E-İmza”, Bankacılar Dergisi, S.48, 2003.

ERTURGUT Mine, **Medeni Usul Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Olarak Değerlendirilmesi**, “Elektronik İmza”, Ankara 2004.

ESEN Emre, **Alman Hukukunda İhtarlı Basit Dava Usulü (Mahnverfahren) Çerçevesinde Verilen Kararların Türk Hukukunda Tenfizi**, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, C:27, S: 1-2, 2011, s. 21-80.

GEZDER Ümit, **Mesafeli Sözleşmeler**, Beta Yayınları, İstanbul 2006.

GÖREN ÜLKÜ Nazlı, **İcra Hukukunda Ödeme Emri**, “*Ödeme Emri*”, Arıkan Yayınları, İstanbul, 2007.

GÖREN ÜLKÜ Nazlı, **Medeni Yargılama Hukukunda Avukatla Temsil Zorunluluğu**, MÜHFHAD C.16, S.3-4, s.309-325.

GÖZLER Kemal, **İdare Hukuku**, C.I, 3. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa 2019.

GÜMÜŞ Mustafa Alper, **6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi**, C:1 (Madde 1-46), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.

GÜMÜŞ Mustafa Alper, **Türk Borçlar Kanunu (TBK) m.100 (eBK M.84)’ün Mahsup Kuralına İlişkin Bir İnceleme**, Yaşar Üniversitesi E-Dergisi 8 / Özel (Haziran 2013), s.1253-1292.

GÜRALP Ayşe Gülin, **Medenî Yargılama Hukukunun Yeknesaklaştırılmasına İlişkin Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi’ndeki Çalışmalar**, DEÜHFD, C.11, Özel S. 2009, 261-307.

HALMAN ÇETİN Emine, **Elektronik Belgelerin Hâkim Tarafından Delil Olarak Değerlendirilmesi**, Terazi Hukuk Dergisi, C.6, S.54, Şubat 2011, s.60-71.

İNAL Emrehan, **E-Ticaret Hukukundaki Gelişmeler ve İnternette Sözleşmelerin Kurulması**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2005.

İYİMAYA Ahmet, **Avukatlıkta Tekel Hakkı**, Ankara Barosu Hukuk Kurultayı 2004, Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı III, Ankara 2004, s.157-170.

KAPLAN Gürsel, **İdari Yargılama Hukuku**, 4. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa 2019.

KARA Gülüstan, **Abonelik Sözleşmesinin Feshi ve Sonuçları**, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: 9, S.: 17, Ocak 2018, s.: 137-156.

KARA İlhan, **Yeni Kanuna Göre Tüketici Hukuku**, Engin Yayınevi, Mart 2015.

KARAASLAN Varol, **Avrupa İlamsız İcra Tüzüğü**, İKÜHFD, C:9 S:1, 2010, 101-118.

KARAKİMSELİ Ayşe, **İcra Takiplerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) Kullanımı**, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 13, Sayı: 1, Nisan 2018, Sayfa: 315-360.

KARMIŞ Enver, **İcra ve İflas Kanunu Işığında Harçlar Yasasının Uygulanması**, Bursa Barosu Dergisi, C.: 27, S.: 71, Nisan 2003, s. 185-201.

KARSLI Abdurrahim, **Alman Hukukunda Mahnverfahren Usulünün Türk Hukukunda İlamsız İcra Usulü İle Karşılaştırılması**, Saim Üstündağ'a Armağan, Adalet Yayınları, İstanbul 2009, s. 311- 330.

KARSLI Abdurrahim, **İcra Hukuku Ders Kitabı**, “İcra Hukuku”, Yenilenmiş 4. Baskı, Filiz Kitabevi, Mayıs 2022.

KARSLI Abdurrahim / GÜRSUL Fatih / KARTAL Elif, **Nitel Araştırma: Avukatların Ulusal Yargı Ağı Projesi (Uyap) Uygulama Yazılımına İlişkin Görüşleri**, Legal Hukuk Dergisi, C.7, S.82, s.3123-3131.

KAYIHAN Şaban / YILDIZ Habib, **Elektronik Ticaretin Hukuki ve Vergi Boyutu**, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004.

KENDİGELEN Abuzer, **Çek Hukuku**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.

KILIÇOĞLU Evren, **Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına Özgü Takibin Başlatılması Usulü Hakkında İlk Tespitler**, İstanbul Barosu Aylık Bülteni, Kasım Aralık 2018, S.149, s.62-70.

KIYAK Emre/ŞENSÖZ Ahmet, **Autopenle veya Dijital Ekranı Atılan İmza ile Elle Atılan İmzanın Karşılaştırılması**, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S.2, Aralık 2021, s.791-838.

KOCA Güneş, **(Tüketicinin Korunması Açısından) Abonelik Sözleşmeleri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara 2004.

KOÇ Evren, **Bir Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu: İlamsız İcra Takibi**, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:8, S:1, Haziran 2021, s. 235-258.

KUNTALP Erden, **Ard Arda Teslimli Satım Akdi**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1968.

KURU Baki, **Hukuk Muhakemeleri Usulü**, “*Usul*”, C.1, İstanbul 2001.

KURU Baki / AYDIN Burak, **İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı**, 6. Baskı, Ekim 2021.

KURU Baki / AYDIN Burak, **İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku, Ders Kitabı**, “*Medeni Usul*”, 6. Baskı, Kasım 2021.

MISIR Av. M. Haşim, **Avukatlık Disiplin Hukuku**, TBB Yayınları, Ankara Eylül 2016.

MUŞUL Timuçin, **İcra ve İflas Hukuku Esasları**, Gözden Geçirilmiş ve Geliştirilmiş 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.

ODABAŞ Çağlayan, **Stratejik Yönetim ve e-Devlet**, Sayıştay Dergisi, C. 15, S. 55, Ekim 2004, s. 83-93.

OĞLAKÇIOĞLU Onur, **Medeni Usul Hukuku Yönünden Elektronik Adli İletişim**, On İki Levha Yayıncılık, İzmir 2008, s.17-30.

OĞURLU Yücel, **İdare Hukuku’nda “E-Devlet” Dönüşümü ve Dijitalleşen Kamu Hizmeti**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2010.

ORTA Mesut, **Elektronik İmza ve Uygulaması**, Seçkin Yayınları, Ankara 2005.

OZANOĞLU Hasan Seçkin, **Tüketicinin Korunması Açısından Taksitle Satım Sözleşmesi**, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 1999.

OZANOĞLU Hasan Seçkin, **Tüketici Sözleşmeleri Kavramı (Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un Maddi Anlamda Uygulama Alanı)**, AÜHFD, C.50, S.1, Yıl 2001, s.55-90.

ÖCAL Ayşe, **“Elektronik Ticaret Hakkında Uncitral Model Kanunu” ve “Elektronik İmzalar Hakkında Uncitral Model Kanunu” Üzerine Değerlendirme**, Terazi Hukuk Dergisi, C.: 12, S.: 129, Mayıs 2017, s. 96-114.

ÖKTEM ÇEVİK Seda, **6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Abonelik Sözleşmesi, Yeni Tüketici Hukuku Konferansı**, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul, Mayıs 2015, s. 343-368.

ÖZBEK Mustafa S., **Tüketici Hakem Heyetinin Görevine Giren Alacaklarla İlgili Olarak İlamsız Takip Yapılamayacağına İlişkin Yargıtay Kararlarının Tahlili**, MİHDER, C.11, S.31, 2015, s.39-68.

ÖZÇELİK Volkan, **Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun'a Göre İcra Takibi**, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Yıl 7, Sayı 14, Aralık 2019, s.375-395.

ÖZEKES Muhammet, **Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Yeni Takip Yolu (7155 sayılı Kanun'un Düzenlemesi)**, "Abonelik Sözleşmesi", İzmir Barosu Dergisi, Eylül 2018, s. 225-256.

ÖZEKES Muhammet, **İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler**, Adalet Yayınevi, Ankara 2009.

ÖZEKES Muhammet, **İcra İflas Hukukunda İhtiyati Haciz**, "İhtiyati Haciz", Seçkin Yayıncılık, Ankara 1999.

ÖZEKES Muhammet, **Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı**, Yetkin Yayınları, Ankara 2003.

ÖZEKES Muhammet, **Yeni Bir İcra Sistemi Önerisi**, DEÜHFD, C:11, S: Özel Sayı 2009, s.921-940.

ÖZEL Çağlar, **Tüketicinin Korunması Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, 6502 Sayılı Kanuna ve Güncel Yönetmeliklere Göre Yeniden Hazırlanmış 4. Baskı.

PEKCANITEZ Hakan / ATALAY Oğuz / ÖZEKES Muhammet, **Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.

PEKCANITEZ Hakan / ATALAY Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral / ÖZEKES Muhammet, **İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı**, On İki Levha Yayıncılık, 8. Bası, İstanbul Eylül 2021.

POSTACIOĞLU İlhan / ALTAY Sümer, **İcra Hukuku Esasları**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.

RÜZGARESEN Cumhuriyet, **Medeni Yargılama Hukukunda Usul Ekonomisi İlkesi**, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.

SAĞLAM İpek, **Elektronik Sözleşmeler**, Legal Yayıncılık, İstanbul 2007.

SARIAKÇALI Turgay, **İnternet Üzerinden Akdedilen Sözleşmeler**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.

SARISÖZEN Serhat, **7155 Sayılı Kanun'la Yapılan Değişikliklerin Takip Hukukumuzda Etkisi**, İBD, Mayıs-Haziran 2020, C.94, S.2020/3, s.11-28.

SAYAR İbrahim Barış, **Avrupa Basit Hak İddiaları Prosedürü (European Small Claims Procedure): Kapsamı ve Uygulanması Üzerine Bir İnceleme**, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:22, S:1, s.49-94.

SELİÇİ Özer, **Borçlar Kanunu'na Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkisinin Sona Ermesi**, İstanbul 1997.

SEROZAN Rona Ahmet, **Sözleşmeden Dönme**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017.

SOLAK AKMAN İnci, **Türk Vergi Hukukunda Norm Koyma ve Normun Uygulanmasında Kronikleşmiş "Yetkilendirme" Sorununa Bir Örnek: Elektronik Ortamda Tebliğ Usulüne İlişkin Düzenlemeler**, ABD, C.2016/2, s.267-285.

SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral, **Avukatlık Hukuku**, İzmir 2006, s.19.

TAN Turgut, **İdari İşlemin Geri Alınması**, Sevinç Matbaası, Ankara 1970.

TANDOĞAN ÖZBAYKAL Nagihan, **Tüketici Hakem Heyetlerinde İtirazın İptali Davası Sorunu ve 7063 Sayılı Kanun Sonrasında Verilen Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi**, MÜHFHAD, C.26, S.1, Haziran 2020, s.467-486.

TANRIVER Süha, **Medeni Usul Hukuku**, C.1, Tümüyle Gözden Geçirilmiş, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.

TANRIVER Süha, **Sulh Hukuk – Asliye Hukuk Mahkemesi Ayırımının Anlam ve Önemi Üzerine Bazı Düşünceler**, TBBD, 2013/105, s.35-50.

- UMAR Bilge, **İcra-İflas Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi**, İzmir 1973.
- UMAR Bilge, **Son (4949 Sayılı Yasa ile Getirilen) İİK Değişikliklerinin Sınıfsal İdeolojisi Yönünden Eleştirisi**, TBBD, S:50, 2004, s.85-96.
- UYAR Talih, **Genel Haciz Yolu İle İlamsız Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (İİK m. 50)**, TBB Dergisi, S. 56, Yıl 2005.
- UYAR Talih, **İcra Hukukunda Süreler**, TBBD, S.55, 2004.
- UYAROĞLU Osman, **Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Bilgilendirme Yükümlülüğü ve Cayma Hakkı Kapsamında Korunması**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Özel Hukuk Yüksek Lisans Tezleri Dizisi No: 55, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.
- ÜSTÜNDAĞ Sami, **İcra Hukukunun Esasları**, Baştan sona gözden geçirilmiş ve (4949 sayılı Kanun hükümleri göz önünde tutulmak suretiyle) yenilenmiş 8. Bası, İstanbul 2004.
- WALKER Wolf-Dietrich, **Avrupa İlamsız İcra Takibi**, (Çev. Cenk Akil), Ankara Barosu Dergisi, S:2011/1, s.115-127.
- YAĞCIOĞLU Kaan Muharrem, **Yeni İş Mahkemeleri Kanunu Uyarınca Arabuluculuk ve Arabuluculuğun İş Yargılamasına Etkileri**, DEÜHFD, C.20, S.2, 2018, 457-486.
- VAROL Asaf / BAŞTÜRK İhsan, **Hukuki ve Teknik Boyutuyla Elektronik Tebligat ile Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi**, ABD, C.2015/1, s.263-278.
- YERKAYA Kübra, **Tüketici Mahkemelerinin Görev Alanı ve Yargılama Usulü**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- YILDIRIM Abdülkerim, **Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2009.
- YILDIRIM Mehmet Kâmil / DEREN – YILDIRIM Nevhis, **İcra ve İflas Hukuku**, Beta Yayıncılık, Konkordato Hukukuna İlişkin 7101, 7155 ve 7327 sayılı Kanun Değişikliklerini İçeren Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 8. Baskı, İstanbul 2021.

YILDIRIM ÖZTÜRK Mehtap / ERGÜN Çağdaş Evrim, **Elektronik İmza Kanunu**, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C.17, S.52, Mayıs 2004, s.149-154.

YILDIZ Mustafa Göktürk, **Son Kullanıcıyla Akdedilen Elektronik Haberleşme Hizmeti Sözleşmesi**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul 2011.

YILMAZ Ejder, **Usul Ekonomisi**, AÜHFD, C.57, S.1, s.243-274.

YILMAZ Ejder, **Dünden Bugüne İcra ve İflas Kanunumuz**, SÜHFD, C:11, S.3-4, Yıl 2003, s.9-45.

YILMAZ Ejder, **Cumhuriyetimizin Yetmişbeş Yılında Hukuk Usulü ve Muhakemeleri Kanunu'nda ve İcra ve İflas Kanunu'nda Ortaya Çıkan Gelişmeler**, TBBD, S:1998/3, s.871-886.

YILMAZ Ejder, **Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi**, “*Şerh*”, C.1, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.

YILMAZ Mustafa, **Elektronik İmzalı Belgelerin Karşılaştırmalı Hukukta ve İdari Yargılama Hukukunda Delil Niteliği**, “*Elektronik İmza*”, MÜHFHAD, C.22, S.3, Yıl: 2016, s.3413-3464.

YILMAZ Zekeriya, **Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Hukuk Davalarında Yargılama Harç ve Giderleri ile Vekâlet Ücreti**, “*Yargılama Harç ve Giderleri*”, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2011.

ZEVKLİLER Aydın / AYDOĞDU Murat, **Tüketicinin Korunması Hukuku, Açıklamalı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004.

ZİYTAĞ Gülcan / GÜRLER Cemalettin, **İcra Dairelerinin Etkinliğinin Arttırılması Model Uygulaması Üzerine**, Ankara Barosu Dergisi, S: 2016/3, s.545-551.

Elektronik Kaynaklar

www.kvkk.gov.tr

www.legalbank.net

www.lexpera.com.tr

www.uyap.gov.tr

15 Kasım 2018 Tarihli TBMM Adalet Komisyonu Tutanak Dergisi, Dönem:27, Yasama Yılı:2,https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutana kId=2223.

Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nce Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına gönderilen 82084579/3892 sayılı ve Merkezi Takip Sistemi (MTS) konulu yazı, "Adalet Bakanlığı Genel Yazı" <http://d.barobirlik.org.tr/2017/Belge72851.pdf>.

ÇELEBİ BAŞÇI Gülen, **Sertifika Geçerlilik Kontrolündeki Sorunların Giderilmesi**,<https://kamusm.bilgem.tubitak.gov.tr/dosyalar/makaleler/Sertifika%20Gecerlilik%20Kontrolundeki%20Sorunlarin%20Giderilmesi.pdf>.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı, <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0574.pdf>.

İcra Dairelerinin Etkinliğinin Artırılması (Faz II) AB Eşleştirme Projesi, https://iidb.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2112020134801adalet_brosur_07.PDF.

Kalkınma Bakanlığı'nın "On Birinci Kalkınma Planı(2019-2023)" başlıklı "Adalet Hizmetlerinde Etkinlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu", <https://www.sbb.gov.tr/wpcontent/uploads/2020/04/AdaletHizmetlerindeEtkinlikOzellhtisasKomisyonuRaporu.pdf>.

Merkezi Takip Sistemi Kullanım Kılavuzu, "MTS Kılavuzu", https://d.barobirlik.org.tr/2019/mts_kullanim_kilavuz.pdf.

Yeni İcra Dairesi Modeli, <http://web.e-baro.web.tr/uploads/61/2013/icra.pdf>.